

**Lietuvos Respublikos
Vyriausybės veiklos Europos
integracijos srityje 2006 m.
APŽVALGA**

2007 m. kovo 19 d.

Turinys

IŽANGA	4
I DALIS. AKTUALIAUSIŲ 2006 M. ES POLITIKOS KLAUSIMŲ APŽVALGA	7
1. SVARBIAUSI POLITINIAI IR EKONOMINIAI INTEGRACIJOS Į ES KLAUSIMAI.....	7
1.1. Konstitucinė sutartis ir ES ateitis.....	7
1.2. Pasirengimas 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimui	7
1.3. Bendrojo programavimo dokumento ir kitų ES paramos programų įgyvendinimas.....	8
1.4. Pasirengimas euro įvedimui.....	9
1.5. Lisabonos strategijos įgyvendinimas	10
1.6. Tolesnė ekonominė integracija į ES (energetika ir transporto tinklai).....	11
1.7. Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės kūrimas: pasirengimas narystei Šengeno erdvėje, Hagos programa ir ES migracijos politika	13
1.8. Integracija ES vidaus rinkoje.....	15
1.9. Kiti aktualūs ES politikos klausimai: ES mokesčių politika, ES klimato kaitos politika, Europos technologijų institutas.....	16
2. SVARBIAUSI ES IŠORĖS POLITIKOS KLAUSIMAI.....	19
2.1. ES plėtra	19
2.2. Europos kaimynystės politikos įgyvendinimas	20
2.3. ES ir Rusijos santykių raida.....	21
2.4. ES išorės ekonominė politika	21
2.5. Vystomojo bendradarbiavimo politika.....	22
2.6. Europos saugumo ir gynybos politika.....	22
3. SPECIFINIAI LIETUVAI AKTUALŪS KLAUSIMAI	23
3.1. Supaprastinto tranzito iš Kaliningrado srities ir į ją režimo taikymas	23
3.2. Ignalinos AE uždarymas	24
4. LIETUVOS INTEGRACIJOS Į ES POVEIKIO TYRIMAI.....	25
5. VISUOMENĖS INFORMAVIMAS APIE LIETUVOS NARYSTĘ ES IR VIEŠOJI NUOMONĖ.....	26
6. LIETUVOS NARYSTĖS ES INFORMACINĖS SISTEMOS (LINESIS) PLĖTROS APŽVALGA	28
II DALIS. LIETUVOS DALYVAVIMO ES POLITIKOS FORMAVIMO IR ĮGYVENDINIMO PROCESĖ APŽVALGA 2006 M.	30
1. ATSTOVAVIMAS ES INSTITUCIJOSE IR ADMINISTRACINIŲ GEBĖJIMŲ PLĖTRA	30
1.1. ES agentūrų ir jų padalinių steigimas Lietuvoje.....	30
1.2. Administracinių gebėjimų dalyvauti ES institucijose plėtra Lietuvoje.....	31
2. LIETUVOS ES REIKALŲ DARBO GRUPIŲ VEIKLA IR BENDRADARBIAVIMAS SU SOCIALINIAIS IR EKONOMINIAIS PARTNERIAIS	35
3. DALYVAVIMAS ES TARYBOS BEI EUROPOS KOMISIJOS DARBO GRUPIŲ IR KOMITETŲ VEIKLOJE	36
3.1. Dalyvavimo ES Tarybos darbo grupėse ir komitetuose rodikliai	36
3.2. Kelionių į ES Tarybos darbo grupių ir komitetų susitikimus išlaidų kompensavimas	38
3.3. Ataskaitų iš ES Tarybos darbo grupių ir komitetų susitikimų pateikimas.....	38
3.4. Pozicijų pirminiems ES teisės aktų projektams, teikiamiems svarstymui ES Tarybos darbo grupių ir komitetų posėdžiuose, pateikimas	38
3.5. Dalyvavimo Europos Komisijos komitetuose ir darbo grupėse rodikliai.....	39
4. COREPER I/II IR MINISTERIJŲ VALSTYBĖS SEKRETORIŲ PASITARIMŲ APŽVALGA.....	39
5. SVARBIAUSIŲ VYRIAUSYBĖS PASITARIMUOSE IR ES TARYBOSE SVARSTYTŲ KLAUSIMŲ APŽVALGA	40
6. LIETUVOS POZICIJŲ FORMAVIMAS IR ATSTOVAVIMAS EUROPOS TEISINGUMO TEISME	41
7. VYRIAUSYBĖS SĄVEIKA SU SEIMU IR RESPUBLIKOS PREZIDENTU ES POLITIKOS KLAUSIMAIS.....	42
8. VYRIAUSYBĖS BENDRADARBIAVIMAS SU LIETUVOJE IŠRINKTAIS EUROPOS PARLAMENTO NARIAIS	44
III DALIS. ES TEISĖS PERKĖLIMO IR ĮGYVENDINIMO PROCESO APŽVALGA	46
1. ES TEISĖS PERKĖLIMO IR ĮGYVENDINIMO PLANAVIMAS	46
2. DIREKTYVŲ NOTIFIKAVIMAS EUROPOS KOMISIJAI	47
3. VIDAUS RINKOS DIREKTYVŲ PERKĖLIMAS	47
4. PAŽEIDIMŲ PROCEDŪRA	48
5. ATITIKTIES LENTELĖS.....	49
6. REZULTATAI IR PERSPEKTYVOS	49

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

7. IŠVADOS	50
APŽVALGOS SANTRAUKA.....	52
PRIEDAI.....	55
1. INFORMACIJA APIE LIETUVOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO INSTITUTO (LIVADIS) SURENGTUS VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ MOKYMUS ES KLAUSIMAIS 2006 M.	56
2. VISUOMENĖS NUOMONĖS LIETUVOS NARYSTĖS ES KLAUSIMU RAIDA.....	57
3. LIETUVOS ATSTOVŲ DALYVAVIMO ES TARYBOS BEI EUROPOS KOMISIJOS DARBO GRUPIŲ IR KOMITETŲ SUSITIKIMUOSE STATISTIKA.....	58
4. KELIONĖS IŠLAIDŲ Į ES TARYBOS DARBO GRUPIŲ IR KOMITETŲ POSĖDŽIUS KOMPENSAVIMAS	67
5. MINISTERIJŲ VALSTYBĖS SEKRETORIŲ PASITARIMUOSE SVARSTYTI EUROPOS INTEGRACIJOS KLAUSIMAI	69
6. 2006 M. ES TARYBŲ STATISTIKA (POSĖDŽIŲ IR PARENGTŲ POZICIJŲ SKAIČIUS)	70
7. ES TEISĖS PERKĖLIMO IR ĮGYVENDINIMO PROCESO 2006 M. STATISTINIAI DUOMENYS	71
8. LIETUVOS BEI ES SUDERĖTŲ PEREINAMŲJŲ LAIKOTARPIŲ ĮGYVENDINIMO BŪKLĖ	74
9. BYLOS, DĖL KURIŲ LIETUVOS RESPUBLIKA 2006 M. PRIĖMĖ POZICIJĄ PATEIKTI RAŠYTINES PASTABAS	77
10. SVARBIAUSI LIETUVOS EUROPOS POLITIKOS ĮVYKIAI 2006 M. (KRONIKA)	80

Ižanga

Apžvalgos tikslas – sistemingai apžvelgti ir įvertinti Vyriausybės integracijos į Europos Sąjungą (toliau – ES) veiklą 2006 metais. Apžvalga parengta bendromis Vyriausybės kanceliarijos, ministerijų, Lietuvos nuolatinės atstovybės ES ir kitų Vyriausybės institucijų pastangomis. Metinės apžvalgos taip pat buvo parengtos bei apsvaistytos Vyriausybės pasitarimuose 2004 bei 2005 metais.

Apžvalgą sudaro keturios dalys ir priedai. Apžvelgiama aktualiausių Lietuvai ES klausimų 2006 m. raida, dalyvavimas ES institucijų veikloje bei ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo procesas. Prieduose pateikiama detalesnė statistinė informacija dėl tam tikrų veiklos ES srityje aspektų (pavyzdžiui, dėl Lietuvos atstovų dalyvavimo ES Tarybos bei Komisijos darbo grupių ir komitetų susitikimuose).

Apžvalgai parengti naudotasi Vyriausybės kanceliarijos, ministerijų, kitų institucijų sukaupta informacija, Lietuvos narystės ES informacinės sistemos (LINESIS) duomenimis, taip pat institucijų pateiktais atsakymais į klausimynus dėl dalyvavimo ES institucijų veikloje vertinimo bei dėl Lietuvoje veikiančių ES reikalų darbo grupių veiklos.

Vertinant 2006 m. vykusį Lietuvos integracijos į ES procesą, galima išskirti svarbiausius įvykius (savotiškas svarbiausių Lietuvos „europinių“ pasiekimų bei įvykių dešimtukas), plačiau aptariamus 2006 m. apžvalgoje:

1. **Energetinė politika.** Metų pradžioje Komisijos paskelbtoje Žaliojoje knygoje dėl Europos energetikos politikos Baltijos šalims suteiktas „energetikos salos“ statusas (didele dalimi ši nuostata atsirado Lietuvos dėka). Tuo pačiu buvo atkreiptas dėmesys į ES priklausomybę nuo Rusijos energetinių išteklių (Rusijos-Ukrainos, vėliau Rusijos-Baltarusijos energetinės krizės) – susirūpinta energetikos saugumu bei išreikštas pasiryžimas energetikos klausimais ES „kalbėti vienu balsu“. Praėjusiais metais taip pat priimta nemažai svarbių sprendimų šioje srityje: pabaigta Baltijos ir Skandinavijos energetikos sistemas sujungianti pirmoji jungtis (povandeninis kabelis „Estlink“), pasirašytas susitarimas dėl Lietuvos ir Lenkijos elektros tilto pastatymo iki 2012 m., su Latvija, Estija sutarta dėl naujos branduolinės elektrinės Lietuvoje statybos (prie šio projekto įgyvendinimo prisijungė ir Lenkija).
2. **Šengeno erdvės plėtra.** 2006 m. pabaigoje priimtas sprendimas, kad Šengeno narystei pasirengusios naujosios ES narės galės į Šengeno erdvę įsijungti 2007 m., nelaukdamos kol ES įdiegs naujos kartos centrinę Šengeno informacinę sistemą SIS II. Prie šio svarbaus sprendimo pasiekimo konstruktyviai prisidėjo Lietuva. Tad dabar Lietuvos galimybės laiku įsijungti į Šengeno erdvę priklausys nuo pačios Lietuvos techninių ir administracinių gebėjimų.
3. **Siekis įsivesti eurą nuo 2007 metų.** Sprendimas, kuriuo Lietuvai nebuvo leista nuo 2007 m. sausio 1 d. prisijunti prie euro erdvės sukėlė įvairių vertinimų. Lietuvos paraiškos prisijungti prie euro zonos atmetimą lėmė neatitikimas infliacijos kriterijui (mažiau nei 0,1 proc.). Toks Europos centrinio banko ir Komisijos sprendimas sukėlė intensyvias diskusijas valstybių narių ES institucijose, verslo ir žiniasklaidos sluoksniuose dėl infliacijos kriterijaus ekonominės interpretacijos pagrįstumo.

4. **Pasirengimas 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimui bei ES paramos įsisavinimas.** Per visus 2005–2006 m. Lietuva intensyviai rengėsi 2007–2013 m. finansinės perspektyvos struktūrinės paramos įsisavinimui: priimta, patvirtinta bei Komisijai pateikta ES struktūrinės paramos panaudojimo strategija bei ją įgyvendinančios veiksmų programos, išskirti prioritetai, pagerinta struktūrinės paramos administravimo ir skirstymo tvarka. Akcentuotina, kad 2007–2013 m. finansinės perspektyvos laikotarpiu ES paramos panaudojimas didele dalimi siejamas su Lisabonos strategijos tikslais (investicijos į žinių visuomenę, ekonomikos augimo skatinimas). 2006 m. taip pat išibėgėjo ES struktūrinių fondų paramos panaudojimo procesas (2004–2006 m. laikotarpio). 2006 m. paskelbti visi kvietimai ES struktūrinei paramai gauti, išskyrus iš Žuvininkystės departamento administruojamų žuvininkystės priemonių. Pagal N+2 taisyklę (tam tikriems metams skirtos konkrečiau ES struktūrinio fondo lėšos turi būti įsisavintos ir deklaruotos Komisijai per einamuosius bei ateinančius dvejus metus), yra panaudotos ir deklaruotos visos Lietuvai 2004 m. pagal Bendrąjį programavimo dokumentą skirtos ES paramos lėšos.
5. **Lietuvos Europos kaimynystės politikos iniciatyva.** 2006 m. Lietuva įgyvendindama Europos kaimynystės politiką (EKP), daugiausiai dėmesio skyrė ES santykiams su rytinėmis ES kaimynėmis. 2006 m. rugpjūčio 28 d. Lietuvos užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas Blede (Slovėnija) vykusiame strateginiame forume suformulavo Lietuvos pasiūlymus dėl EKP reformos. Lietuva siūlė ypač stiprinti praktinį bendradarbiavimą su ES nepriklausančiomis valstybėmis. 2006 m. rugsėjo 20 d. šios idėjos buvo išplėtos Užsienio reikalų ministerijos parengtame dokumente, kuris buvo plačiai pristatytas ES valstybėse narėse ir institucijose. 2006 m. gruodžio 4 d. Komisija paskelbė komunikatą „Dėl Europos kaimynystės politikos stiprinimo“. Jame yra atspindėta didžioji dalis Lietuvos pasiūlymų.
6. **Aukštas vidaus rinkos direktyvų perkėlimo rodiklis.** Remiantis Komisijos paskelbtais duomenimis, Lietuva kartu su Danija užima pirmą vietą perkeliant vidaus rinkos direktyvas tarp 25 valstybių narių. Lietuvos vidaus rinkos direktyvų deficitas siekia tik 0,5 proc. (neperkeltos 8 direktyvos). Be to, prieš Lietuvą yra pradėta mažiausiai pažeidimo procedūrų dėl laiku neperkeltų direktyvų (6), o pagal pažeidimus dėl neteisingo direktyvų perkėlimo Lietuva kartu su Slovėnija dalinasi antrąja vieta (12 pažeidimų).
7. **Lyčių lygybės instituto įsteigimas Lietuvoje.** 2006 m. pabaigoje Europos socialinės apsaugos ministrai vieningai pritarė Europos lyčių lygybės instituto steigimui Vilniuje. Pabrėžtina, kad Lietuva tapo antrąja iš naujųjų narių, kurioje bus įsteigta ES agentūra. 2007 m. būtina tinkamai pasirengti šios institucijos veiklos pradžiai.
8. **Lietuvos pažanga įgyvendinant Lisabonos strategiją.** 2006 m. pabaigoje Komisijos paskelbtoje 2006 m. Lisabonos strategijos įgyvendinimo ataskaitoje Lietuvos pažanga vertinama gerai. Įgyvendinant nacionalinę Lisabonos strategijos įgyvendinimo programą, stipriausiomis sritimis išskiriamos: pensijų, sveikatos ir mokesčių reformos, priemonės kelių ir geležinkelių infrastruktūrai gerinti, atnaujintos Nacionalinės energetikos strategijos projekto parengimas, aktyvių darbo rinkos politikos priemonių stiprinimas, pirminio švietimo ir mokymo sistemos modernizavimas. Taip pat išskirtos politikos sritys, kurias reikia stiprinti ir skirti didžiausią prioritetą: stiprinti priemones, skirtas investavimui į Mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, daugiau dėmesio

skirti darbo jėgos mobilumui ir didinti dalyvavimą tęstiniame mokyme, ypač vyresnio amžiaus darbuotojų.

9. **Klimato kaitos problemos sprendimas.** 2006 m. aplinkosauginių klausimų reikšmė Europos Sąjungoje nuosekliai didėjo. Europos Komisija ėmė griežčiau peržiūrėti valstybių narių aplinkos taršos mažinimo planus, o 2007 m. teisėkūros ir darbo programoje numatė kaip niekada daug strateginės reikšmės iniciatyvų. Lietuva pritaria pagrindiniams ES klimato kaitos politikos tikslams, o taip pat pabrėžia branduolinės energijos svarbą sprendžiant šią problemą.
10. **Lietuvos administracinių gebėjimų įvertinimas.** 2006 m. rugsėjo mėn. Pasaulio bankas paskelbė studiją, kurioje įvertino aštuonių (t.y. Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Čekijos, Slovakijos, Slovėnijos, Vengrijos) naujų ES valstybių narių administracinių gebėjimų raidą, šioms valstybėms įstojus į ES. Akcentuotina, kad šioje studijoje Lietuva išskiriama kaip geros praktikos pavyzdys strateginio planavimo procese ir sprendimų priėmimo poveikio vertinime. Taip pat aukštai vertinama Lietuvoje egzistuojanti ES teisės perkėlimo sistema.

I dalis. Aktualiausių 2006 m. ES politikos klausimų apžvalga

1. Svarbiausi politiniai ir ekonominiai integracijos į ES klausimai

1.1. Konstitucinė sutartis ir ES ateitis

2006 m. pirmojo pusmečio diskusija dėl ES konstitucinio proceso buvo nulemta 2005 m. įvykių ir sprendimų – tęsėsi po neigiamų referendumų Prancūzijoje ir Nyderlanduose pradėtas „apmąstymų laikotarpis“. 2006 m. gegužės 10 d. Komisija paskelbė komunikatą „Piliečių darbotvarkė: siekiant rezultatų Europai“, kuriame pasiūlė daugiau dėmesio skirti praktiniams veiksams, turintiems pelnyti piliečių pasitikėjimą ir laipsniškai sukurti sąlygas instituciniam sprendimui ateityje.

Lietuva, pirmoji ratifikavusi konstitucinę sutartį, nuosekliai pasisakė už jos turinio išsaugojimą ir pareiškė įsitikinimą, kad su šia sutartimi Europa būtų stipresnė, efektyvesnė ir demokratiškesnė. Todėl 2006 m. įvairių susitikimų metu buvo pasisakoma prieš diskusijas dėl atskirų konstitucinės sutarties nuostatų keitimo ar įgyvendinimo prieš pačios konstitucinės sutarties įsigaliojimą. Siekiant, kad ši pozicija įgytų kuo didesnę politinį svorį, buvo glaudžiai bendradarbiaujama su kitomis ES konstitucinę sutartį ratifikavusiomis šalimis.

Lietuvos nuomone, sunkumai ratifikuojant konstitucinę sutartį keliose valstybėse narėse neturėtų paneigti 18 valstybių narių¹, kuriose konstitucinė sutartis jau yra ratifikuota, pasiekimo. Lietuva siekia, kad ES konstitucinės krizės sprendimas būtų pasiektas iki Europos Parlamento rinkimų 2009 m.

1.2. Pasirengimas 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimui

2006 m. spalio 16 d. Vyriausybė priėmė vieną iš svarbiausių sprendimų, t.y. patvirtino Lietuvos 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir ją įgyvendinančių veiksmų programų projektus, kuriuose yra nustatyti 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo prioritetai. Strategijoje suformuluotas pagrindinis tikslas – sparčiai gerinti sąlygas investuoti, dirbti ir gyventi Lietuvoje, kad ūkio augimo teikiama nauda pasiektų visus Lietuvos gyventojus. Strategija aiškiai įvardina proveržio sritis, kurios labiausiai prisideda ir prisidės prie Lietuvos ekonomikos augimo ilguoju laikotarpiu – tai Lietuvos gyventojų žinių ir kvalifikacijos kėlimas, moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra bei inovacijos. Šioms sritims Vyriausybė numatė skirti kelis kartus didesnę finansavimą, palyginus su 2004–2006 m. laikotarpiu. Pavyzdžiui, moksliniams tyrimams ir technologijų plėtrai numatyta skirti net vieną dešimtadalį visos struktūrinės paramos (arba 2,3 mlrd. litų)². Greito ekonomikos augimo tempo palaikymo uždavinys strategijoje neatsiejamas nuo socialinės ir regioninės šalies sanglaudos užtikrinimo, geresnio savivaldybių ir apskričių potencialo, o taip pat gamtos ir kultūros paveldo galimybių panaudojimo ir gyvenimo kokybės skirtumų tarp įvairių regionų mažinimo. Todėl šiai strategijai įgyvendinti yra numatytos keturios veiksmų programos: Žmogiškųjų išteklių plėtros, Ekonomikos augimo ir Sanglaudos skatinimo ir Techninės paramos.

2006 m. gruodžio 18 d. Vyriausybė patvirtino preliminarias ES 2007-2013 m. struktūrinės paramos, gaunamos pagal ES sanglaudos politikos konvergencijos tikslą, lėšų paskirstymo tarp veiksmų programų, jų prioritetų ir intervencinių sričių proporcijas.

¹ Iki 2006 m. pabaigos Sutarčiai dėl Konstitucijos Europai pritarė 16 šalių – Lietuva, Vengrija, Slovėnija, Italija, Ispanija (referendumu), Slovakija, Graikija, Austrija, Vokietija, Latvija, Kipras, Malta, Liuksemburgas (referendumu), Belgija, Estija, Suomija – pastarosios trys sutartį ratifikavo 2006 metais. Konstitucinės sutarties ratifikavimas Bulgarijoje ir Rumunijoje įsigaliojo 2007 sausio 1 d., šioms įstojus į ES.

² ES struktūrinė parama Lietuvai 2007-2013 m. sudarys 23,39 mlrd. litų.

2006 m. lapkričio 23 d. Seimas priėmė rekomendaciją „Dėl Lietuvos Respublikos pozicijos derybose su Komisija dėl Lietuvos 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo strategijos ir veiksmų programų šiai strategijai įgyvendinti“. Seimas, tvirtindamas šią derybinę poziciją, įpareigojo Vyriausybę kiekvienais metais pateikti Seimui išsamią ataskaitą apie šalies ūkio konkurencingumo tendencijas (konkurencingumo ataskaitą), taip pat pateikti Seimui tvirtinti konkurencingumo rodiklių sąrašą bei nacionalinės svarbos projektų, susijusių su ilgalaikio Lietuvos ūkio konkurencingumo didinimu, sąrašą.

2006 m. gruodžio 14 d. Lietuvos 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo strategija ir veiksmų programos šiai strategijai įgyvendinti oficialiai pateiktos Komisijai. Planuojama, kad Lietuvos ir Komisijos derybos dėl strategijos prasidės 2007 m. vasario mėn., kurias tikimasi užbaigti 2007 m. balandžio mėnesį.

Vyriausybė numato keletą svarbių pakeitimų, susijusių su ES struktūrinės paramos panaudojimu 2007–2013 m. Visų pirma numatoma pereiti prie ilgalaikio investicijų planavimo atrenkant viešųjų investicijų projektus. Už šių lėšų tinkamą planavimą ir tiesioginį paskirstymą atsakomybė teks ministrams ir ministerijoms. Kitas svarbus pasikeitimas – nuo 2007–2013 m. viešųjų investicijų ir viešųjų paslaugų teikimo projektai, priskirtini savivaldos kompetencijai, bus planuojami savivaldybėse, o derinami ir atrenkami regionų plėtros tarybose.

Taip pat 2006 m. buvo pradėta kurti naujo laikotarpio ES struktūrinės paramos valdymo ir kontrolės sistema. Vyriausybės 2006 m. kovo 14 d. nutarimu Finansų ministerijai pavesta užtikrinti veiksmų programų vadovaujančiosios ir sertifikuojančiosios institucijų funkcijų vykdymą. Finansų ministro 2006 m. spalio 27 d. įsakymu įsteigta darbo grupė klausimams, susijusiems su ES struktūrinės paramos administravimo sistemos kūrimu ir tobulinimu, spręsti.

2006 m. buvo parengta Lietuvos 2007–2013 m. kaimo plėtros strategija ir Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programa. Lietuvos 2007–2013 m. kaimo plėtros strateginių gairių nuostatos 2006 m. birželio 1 d. buvo apsvaistytos Vyriausybės strateginio planavimo komitete, kuriame buvo iš esmės joms pritarta. 2006 m. rugpjūčio 2 d. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. strategija buvo išsiųsta Komisijai, o 2006 m. gruodžio 29 d. – Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programa. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programoje numatytos keturios prioritetinės kryptys: žemės, maisto, ūkio ir miškininkystės sektoriaus konkurencingumo didinimas, aplinkos ir kraštovaizdžio gerinimas, gyvenimo kokybės gerinimas ir ekonominės veiklos įvairovės skatinimas kaimo vietovėse, „Leader“ metodo įgyvendinimas. Pagal Lietuvos 2007–2013 m. kaimo plėtros programą bus paskirstyta 6,08 mlrd. litų ES paramos.

2006 m. taip pat buvo rengiamas Nacionalinis strateginis planas ir veiklos programa, kurių pagrindu 2007–2013 m. bus teikiama parama žuvininkystės sektoriui iš Europos žuvininkystės fondo.

1.3. Bendrojo programavimo dokumento ir kitų ES paramos programų įgyvendinimas

2006 m. įsibėgėjo ES struktūrinių fondų paramos panaudojimo procesas. 2006 m. paskelbti visi kvietimai ES struktūrinei paramai gauti, išskyrus pagal Žuvininkystės departamento administruojamas žuvininkystės priemones. Iki 2006 m. gruodžio 31 d. iš viso buvo pateiktos 5926 paraiškos paramai gauti, o prašoma paramos suma siekė 10 mlrd. 260 mln. litų, t.y. beveik 2,5 karto viršijo Bendrojo programavimo dokumento (toliau – BPD) įgyvendinimui skirtas lėšas. Pasirašytos 3324 paramos sutartys dėl 4364 mln. litų, iš kurių ES lėšos – 3111,8 mln. litų (101

proc. BPD įgyvendinti skirtų ES lėšų). Įsisavinta, t.y. išmokėta paslaugų teikėjams ir prekių tiekėjams bei pripažinta deklaruotina Komisijai, lėšų suma iš viso siekė 1305,3 mln. litų, iš kurių ES lėšos – 936,6 mln. litų (t.y. 30 proc. BPD įgyvendinti skirtų ES lėšų). Projektų vykdytojai projektams įgyvendinti yra išleidę ir įgyvendinančioms institucijoms pateikę mokėjimo prašymų už 2052 mln. litų sumą, iš kurių 1155,9 mln. litai buvo ES lėšos (t.y. 37 proc. BPD įgyvendinimui skirtų ES lėšų).

Pagal ES reglamentų nuostatas, BPD įgyvendinti skirtos lėšos turi būti įsisavinamos tam tikra sparta, užtikrinat atitiktį N+2 taisyklei, t.y. tam tikriems metams skirtos konkretaus ES struktūrinio fondo lėšos turi būti įsisavintos ir deklaruotos Komisijai per einamuosius bei ateinančius dvejus metus. Pirmas N+2 taisyklės tikrinimo terminas – 2006 m. gruodžio 31 d. Iki šios dienos yra įsisavintos ir deklaruotos visos Lietuvai 2004 m. pagal BPD skirtos ES paramos lėšos (2004 m. BPD įsipareigojimai).

2006 metų pabaigoje Komisija patvirtino Sanglaudos fondo paramą paskutiniam projektui, taip buvo sėkmingai baigtas 2000–2006 m. Lietuvai numatytos Sanglaudos fondo paramos skirstymas, kurią sudaro 2,852 mln. litų. Iki 2006 metų pabaigos įgyvendinant Sanglaudos fondo finansuojamus projektus rangovams buvo išmokėta 1 544,4 mln. litų (iš jų 1031,4 mln. litų – Sanglaudos fondo lėšos). Įgyvendinant transporto infrastruktūrinius projektus, kuriems iš viso skirta 2032 mln. litų, iki 2006 metų pabaigos buvo pasirašyta sutarčių, kurių vertė 1743 mln. litų, o rangovams išmokėta 1009 mln. litų (iš jų 700 mln. litų yra Sanglaudos fondo lėšos). Įgyvendinant aplinkos apsaugos infrastruktūrinius projektus, kuriems skirta 1973 mln. litų, iki 2006 m. pabaigos buvo pasirašyta sutarčių, kurių vertė 689 mln. litų, o rangovams išmokėta 530 mln. litų (iš jų 340 mln. litų yra Sanglaudos fondo lėšos).

2006 m. buvo baigtas paskutinių PHARE programų Lietuvai projektų įgyvendinimas (išskyrus 4 projektus, kuriems yra pratęstas sutarčių įgyvendinimo terminas) bei PHARE pakeitusios Pereinamojo laikotarpio institucijų plėtros priemonės (pereinamosios priemonės) 2004–2005 m. programų projektai. 2006 m. liepos 31 d. buvo patvirtinta 2006 m. Pereinamosios priemonės programa Lietuvai, pagal kurią skirta 13,742 mln. litų ES lėšų ir 0,345 mln. litų Lietuvos bendrojo finansavimo lėšų. Iki 2006 m. gruodžio 31 d. panaudota 87 proc. (441,8 mln. litų) 2002–2003 m. PHARE ir 24 proc. (34,5 mln. litų) Pereinamosios priemonės 2004 – 2006 m. programoms skirtų ES ir bendrojo finansavimo lėšų.

1.4. Pasirengimas euro įvedimui

2006 m. kovo mėn. Vyriausybė ir Lietuvos bankas kreipėsi į Komisiją ir Europos centrinę banką su prašymu parengti konvergencijos vertinimą, ar Lietuva atitinka konvergencijos kriterijus ir nuo 2007 m. sausio 1 d. gali tapti visateise Ekonominės ir pinigų sąjungos nare. 2006 m. balandžio mėn. parengta antroji Nacionalinio euro įvedimo plano (NEIP) redakcija buvo pristatyta ir suderinta su Komisijos Ekonomikos ir finansų klausimų generaliniu direktoratu. Pagrindinis šio plano tikslas – numatyti valiutos pakeitimo Lietuvoje tvarką, pagrindinius euro įvedimo proceso laikotarpius ir svarbiausius elementus. Komisijai taip pat buvo pristatytas Lietuvos banko ir Grynųjų pinigų darbo grupės parengtas Grynųjų pinigų pakeitimo planas. Rengiant šiuo dokumentus buvo atsižvelgta į anksčiau Komisijos ir Lietuvos institucijų pateiktus pasiūlymus.

2006 m. gegužės 16 d. Komisija ir Europos centrinis bankas paskelbė [pranešimus dėl Lietuvos ir Slovėnijos atitikimo Mastrichto konvergencijos kriterijams](#) siekiant narystės Ekonominėje ir pinigų sąjungoje. Pranešime dėl Lietuvos pasirengimo padaryta išvada, kad šiuo metu Lietuvos, kaip ES valstybės narės, kuriai taikoma išimtis laikinai naudoti nacionalinę valiutą, statusas neturėtų būti keičiamas. Pranešime pažymima, kad šalis pasiekė didelę ekonominę pažangą, atitinka Mastrichto

sutartyje nustatytus valdžios sektoriaus skolos ir deficito, valiutos kurso ilgalaikių palūkanų normų kriterijus, išskyrus kainų stabilumo kriterijų. Komisijos nuomone, tik nežymus infliacijos rodiklio neatitikimas bei galimas jos augimas ateityje, nesudaro prielaidų Lietuvai tapti euro zonos nare jau nuo 2007 m. sausio 1 d.

2006 m. birželio 7 d. ES Ekonomikos ir finansinių reikalų taryba (ECOFIN) įpareigojo Komisiją pateikti išsamų kainų stabilumo kriterijaus taikymo išaiškinimą. Atsižvelgiant į tai Komisija ir Europos centrinis bankas parengė papildomus išaiškinimus dėl Maastrichto kainų stabilumo kriterijaus taikymo.

2006 m. rugsėjo mėn. Lietuvos bankas kartu su Finansų ministerija pateikė Vyriausybei priemonių ir veiksmų planą kainų stabilumui užtikrinti bei rekomendaciją dėl kitos euro įvedimo datos. Vyriausybė 2006 m. spalio 4 d. pritarė nuostatai, kad palankiausias laikotarpis įstoti į euro zoną prasideda 2010 metais.

2006 m. gruodžio 7 d. pasirašytas parlamentinių partijų frakcijų susitarimas dėl fiskalinės drausmės (makroekonominio ir finansinio stabilumo užtikrinimo). Atsižvelgiant į Seimo Europos reikalų komiteto 2006 m. gruodžio 8 d. posėdžio sprendimą, numatoma 2007 m. gegužės mėn. parengti Lietuvos Respublikos fiskalinės drausmės įstatymo projektą.

2006 m. gruodžio 8 d. Vyriausybė patvirtino Lietuvos konvergencijos programą, kurioje pagal galiojančius teisės aktus ES institucijoms teikiama informacija apie vykdomą fiskalinę politiką. Lietuvos konvergencijos programoje nurodyta, kad „Lietuva sieks kuo greičiau prisijungti prie euro zonos.

1.5. Lisabonos strategijos įgyvendinimas

2006 m. rudenį parengta metinė Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo programos įgyvendinimo pažangos ataskaita, kuri po pritarimo Vyriausybėje ir Seimo Europos reikalų komitete, 2006 m. spalio mėn. pateikta Komisijai. 2006 m. gruodžio 12 d. Komisijos pristatytoje 2006 m. Lisabonos strategijos įgyvendinimo ataskaitoje Lietuvos pažanga vertinama gerai.³ Ataskaitoje pabrėžiama, jog daug svarbių programos priemonių vis dar yra koncepcijų stadijoje.

Palankiai įvertintos vykdomos pensijų bei mokesčių reformos, pastangos gerinti kelių ir geležinkelių infrastruktūrą, aktyvi darbo rinkos politika, atnaujintos Nacionalinės energetikos strategijos projekto parengimas, pastangos modernizuoti pradinio švietimo ir mokymo sistemą. Taip pat Komisija išskyrė sritis, kurioms reikėtų skirti ypatingą dėmesį – padidinti investicijas į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą (MTEP), skatinti darbuotojų mobilumą, mokymosi visą gyvenimą procesus (ypač orientuojantis į vyresnius darbuotojus), o taip pat imtis priemonių prieš augančią infliaciją, kaip makroekonominio stabilumo garantą, bei skatinti tiesiogines užsienio investicijas.

2006 m. birželio mėn. ūkio ministro įsakymu patvirtintą Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo programos įgyvendinimo ir stebėsenos struktūrą (apima valstybės institucijas bei socialinius – ekonominius partnerius, verslo, mokslo ir politikos atstovus), Komisija įvardino kaip naudingą pavyzdį kitoms ES valstybėms narėms.

Komisija pateikė dvi pagrindines rekomendacijas Lietuvai:

³ 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Komisijos pristatytoje 2006 m. Lisabonos strategijos įgyvendinimo ataskaitoje 6 valstybės įvertintos kaip padariusios labai gerą pažangą, 12 valstybių – gerą pažangą, 7 valstybės – ribotą pažangą

- 1) toliau dėti pastangas ir stiprinti MTEP sistemą, kad būtų pasiektas ambicingas tikslas, didinant viešojo sektoriaus išlaidas ir skatinant privatų sektorių investuoti į MTEP (Lietuvos nacionalinėje Lisabonos strategijos įgyvendinimo programoje numatyta iki 2010 m. pasiekti 2 proc. nuo BVP investicijų lygį į MTEP: po 1 proc. nuo BVP valstybinio sektoriaus ir privataus sektoriaus išlaidų);
- 2) didinti kvalifikuotos darbo jėgos pasiūlą, gerinant vidinį mobilumą ir skatinant mokymąsi visą gyvenimą, ypač įtraukiant vyresnio amžiaus darbuotojus.

Atsižvelgiant į Komisijos pateiktas rekomendacijas ir 2006 m. pasiektus rezultatus, pradėtas Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo programos atnaujinimo procesas. Atnaujinant programą bus suformuoti pirmaeiliai uždaviniai, išskirtos svarbiausios įgyvendinimo priemonės bei nacionalinės svarbos projektų, susijusių su ilgalaikio Lietuvos ūkio konkurencingumo didinimu, sąrašas. Pažymėtina, kad Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo programos atnaujinimo procesas yra glaudžiai susijęs su Seimo prašymu⁴ Vyriausybei nuo 2007 m. kiekvienais metais rengti ir teikti Seimui ataskaitą apie Lietuvos ūkio konkurencingumo tendencijas, kuri būtų sudėtinė Vyriausybės metinės veiklos ataskaitos dalis.

1.6. Tolesnė ekonominė integracija į ES (energetika ir transporto tinklai)

Energetika. Lietuvos ir Lenkijos elektros tinklų sujungimo projektas yra vienas iš prioritetinių ES projektų. 2006 m. rugsėjo 29 d. Lietuvos ir Lenkijos ūkio ministrai pasirašė Ketinimų protokolą dėl Lietuvos ir Lenkijos elektros energetinių sistemų sujungimo bei bendradarbiavimo plėtojant energetikos pramonę. Lietuvos ir Lenkijos energetikos bendrovės (AB „Lietuvos energija“ ir „Polskie Sieci Elektroenergetyczne“) parengė bendros įmonės įkūrimo projektą ir 2006 m. gruodžio 8 d. pasirašė susitarimą dėl jos įkūrimo. Lietuvos ir Lenkijos elektros energetinių sistemų sujungimas sudarys galimybę Baltijos šalims integruotis į Vakarų Europos (per Vokietiją) elektros energijos rinką, padidins energijos tiekimo patikimumą ir sudarys sąlygas konkurencijai.

2006 m. gruodžio 4 d. Taline oficialiai atidaryta pirmoji elektros perdavimo jungtis tarp Baltijos šalių ir Šiaurės valstybių (povandeninis kabelis „Estlink“), integruojanti Baltijos šalių elektros energetikos sistemą į Skandinavijos šalių energetikos sistemą. Šios jungties dalininkės – Baltijos šalių ir Suomijos elektros energetikos bendrovės. AB „Lietuvos energija“, valdanti 25 proc. projekto operatorės „Nordic Energy Link“ akcijų, į projektą investavo apie 100 mln. litų – apie 20 mln. litų savų ir dar apie 80 mln. litų skolintų lėšų.

2006 m. pasižymėjo energijos tiekimo sutrikimais. Metų pradžioje įvykusi Rusijos-Ukrainos energetinė krizė iššaukė naujas diskusijas dėl Europos priklausomybės nuo Rusijos energetikos išteklių ir poreikio ieškoti alternatyvių energijos šaltinių. Vėliau Rusijos teritorijoje magistraliniame vamzdyne „Družba“ įvykusi avarija lėmė naftos tiekimo nutraukimą į AB „Mažeikių nafta“. Iš pradžių buvo tikimasi, kad naftos tiekimas bus atnaujintas po kelių dienų, tačiau vėliau buvo pranešta, kad naftotiekio „Družba“ remonto darbai atkarpoje Unečia–Novopolockas, kurioje išsiliejo nafta, turėtų prasidėti tik 2007 m. Nors „Mažeikių nafta“ apsirūpina žaliava per Būtingės terminalą, tačiau transportavimo kaštai padidėja.

2006 m. pabaigoje, išiplieskus Maskvos ir Minsko ginčui dėl naftos tiekimo, buvo nutrauktas Rusijos naftos tranzitas per Baltarusijos teritoriją, dėl to sutriko naftos tiekimas Lenkijai,

⁴ Remiantis 2006 m. lapkričio 23 d. LR Seimo nutarimu Nr.X-921 „Dėl Seimo ir Vyriausybės veiklos principų įgyvendinant Lietuvos 2007 – 2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir veiksmų programas“, Vyriausybės yra paprašyta iki 2007 m. sausio 1 d. Seimui pateikti „sėkmės rodiklius“ (statistinių duomenų), iliustruojantį konkurencingumo augimą, sąrašą, o iki 2007 m. kovo 1 d. nacionalinės svarbos projektų, susijusių su ilgalaikio Lietuvos ūkio konkurencingumo didinimu, sąrašą.

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

Vokietijai, Vengrijai, Slovakijai. Stiprėjanti Rusijos įtaka ES rinkoje ir energetinių išteklių brangimas, dar labiau sustiprino bendros ES energetikos politikos poreikį ir svarbą.

Lietuvos pastangų dėka, Lietuvos interesai energetinio saugumo kontekste (Baltijos šalims suteiktas „energetinės salos“ statusas), atspindėti [Komisijos Žaliojoje knygoje „Europos Sąjungos tausios, konkurencingos ir saugios energetikos strategija“](#), taip pat 2006 m. Europos Vadovų Tarybos kovo ir birželio mėn. susitikimų metu priimtose išvadose, kuomet sutarta ypatingą dėmesį skirti šalims ir regionams, atskirtiems nuo ES energetikos rinkos. Žaliavos tiekimo į „Mažeikių naftą“ problema tapo ES-Rusijos darbotvarkės dalimi ir pradėta kalbėti apie ES solidarumo instrumentų stiprinimą bei ES spaudimą Rusijai bendradarbiauti tiekimo sutrikimo atvejais. Ypatingas dėmesys energetinio saugumo klausimams skirtas 2007 m. sausio mėn. [Komisijos pasiūlymų pakete dėl Energetikos politikos Europai](#).

2006 m. vasario 27 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos premjerų pasirašytu komunikatu buvo pritarta iniciatyvai Lietuvoje statyti naują atominę elektrinę ir susitarta pakviesti energetikos įmones AB „Lietuvos energija“, „Latvenergo“ (Latvija) ir „Eesti energia“ (Estija) bei kitų šalių įmones dalyvauti naujos atominės elektrinės statyboje. 2006 m. gruodžio 8 d. Vilniuje vykusio Baltijos šalių ir Lenkijos Ministrų Pirmininkų susitikimo metu Lietuvos, Latvijos ir Estijos energetikos ekspertų konsultacijose dėl bendradarbiavimo galimybių statant ir eksploatuojant naują atominę elektrinę Lietuvoje pakviesti ir Lenkijos atstovai. 2006 m. gruodžio 15 d. Vilniuje darbą tęsiančio naujos atominės elektrinės galimybių studijos vadovaujančio komiteto posėdyje buvo aptarti tolesni bendri projekto vystymo veiksmai.

Seimas 2005 m. rugsėjo 29 d. rezoliucijoje „Dėl branduolinės energetikos tęstinumo ir Nacionalinės energetikos strategijos atnaujinimo“ įpareigojo Vyriausybę 2006 m. atnaujinti Nacionalinę energetikos strategiją. Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės energetikos strategijos patvirtinimo“ projektui buvo pritarta Vyriausybės 2006 m. lapkričio 29 d. posėdyje, o gruodžio 4 d. šis projektas buvo pateiktas Seimui (priimtas Seime 2007 m. sausio 18 d., Nr. X-1046).

2005 m. Seimas parengė Ignalinos atominės elektrinės antrojo bloko darbo pratęsimo įstatymo projektą. 2006 m. Vyriausybė pateikė išvadas dėl Ignalinos atominės elektrinės antrojo bloko darbo pratęsimo, kurių pagrindu buvo nepritarta šiam įstatymo projektui, kaip prieštaraujančiam Nacionalinės energetikos strategijos ir Protokolo Nr. 4 dėl Ignalinos atominės elektrinės Lietuvoje prie stojimo į ES sutarties nuostatomis.

Transportas. 2006 m. buvo tęsiami „Rail Baltica“ projekto rengimo darbai. 2006 m. kovo 27 d. Briuselyje Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos ir Suomijos transporto ministrai pasirašė ketinimų deklaraciją suteikti „Rail Baltica“ projektui nacionalinio prioriteto svarbą. 2006 m. balandžio 26 d. Komisijai pateikta paraiška ES finansinei paramai gauti, kuriai buvo pritarta spalio 10 d. ir pirmai projektavimo darbų daliai iš TEN-T fondo skirta 2,7 mln. eurų. 2006 m. spalio 26 d. Vilniuje įvyko pirmasis galutinės „Rail Baltica“ projekto galimybių studijos pristatymas. Atsižvelgus į pateiktas pastabas, galutinis studijos variantas turėtų būti baigtas 2007 m. pirmą ketvirtį. Galimybių studija remiasi trijų bazinių „Rail Baltica“ geležinkelio plėtos variantų analize. Užbaigus galimybių studiją, Komisija rekomenduoja pradėti detalesnes studijas atskiroms „Rail Baltica“ trasos atkarpoms, ruošti tarpvalstybinius susitarimus dėl sienos kirtimo atkarpos nustatymo bei atlikti detalią poveikio aplinkai analizę. Lietuvos 2007-2013 m. ES Sanglaudos fondo ekonomikos veiksmų programoje preliminariai numatyta „Rail Baltica“ projektui skirti virš 500 mln. litų.

2006 m. buvo atliekami „Via Baltica“ kelio antrojo rekonstrukcijos etapo darbai, užbaigtas esminis visos Lietuvos teritorijoje esančio „Via Baltica“ kelio dalies atstatymas ir rekonstravimas.

Projektui, kuris finansuojamas Sanglaudos fondo ir Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis, įgyvendinti 2006 metais buvo panaudota 45,7 mln. litų.

2006 m. pabaigoje Latvijai apribojus krovinio transporto judėjimą iš Lietuvos, gruodžio 13 – 14 d. buvo organizuotas Įmonių ir pramonės generalinio direktorato vadovo reguliacinės politikos sričiai Michel Ayrat bei jį lydinčios delegacijos vizitas į Lietuvą. Komisija Latviją išpėjo, siekiant, kad ateityje tokie incidentai nebesikartotų.

1.7. Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės kūrimas: pasirengimas narystei Šengeno erdvėje, Hagos programa ir ES migracijos politika

Pasirengimas narystei Šengeno erdvėje. Hagos programoje ir 2006 m. birželio 15-16 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose numatyta, kad Šengeno erdvės plėtra turėtų įvykti 2007 m. Iš 2006 m. pirmą pusmetį ES pirmininkavusios Suomijos ir Komisijos 2006 m. pateiktų dokumentų dėl antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos SIS II⁵ paaikškėjo, kad dėl techninių kliūčių (viena pagrindinių priežasčių – centrinės SIS II būstinės Prancūzijoje kūrimo problemos) smarkiai vėluos SIS II sukūrimas ir geriausiu atveju naujų narių prisijungimas prie Šengeno erdvės numatomas tik 2008 m. pabaigoje.

Kaip laikiną sprendimą Portugalija pasiūlė alternatyvų Šengeno plėtros variantą, pagal kurį visos norinčios ir tam pasirengusios naujosios ES šalys, nelaukdamos, kol bus sukurta SIS II, galėtų prisijungti prie dabar veikiančios Šengeno informacinės sistemos SIS 1+ kaip ir buvo numatyta – iki 2007 m. spalio. Šį projektą Portugalija pristatė kaip iniciatyvą *SISone4all*.

2006 m. gruodžio 4–5 d. ES Teisingumo ir vidaus reikalų taryboje buvo patvirtintos Tarybos išvados dėl SIS II, SIS 1+ ir Šengeno erdvės plėtros. Taryba palankiai įvertino Portugalijos pasiūlymą *SISone4all*. Išvadose buvo pažymėta, kad Portugalijos pasiūlymas leistų į dabartinę SIS 1+ įtraukti naujasias ES valstybes nares. Taip pat pažymėta, kad naujųjų ES valstybių narių integracija į SIS 1+ turi būti užbaigta vėliausiai iki 2007 m. spalio mėn. vidurio.

Lietuvos veiksmai, siekiant spręsti Šengeno erdvės plėtros problemas. 2006 m. spalio 5 d. Liuksemburge ES Teisingumo ir vidaus reikalų ministrų tarybos posėdyje Lietuva pasisakė prieš Šengeno plėtros atidėjimą ir naująjį SIS II tvarkaraštį bei informavo visus posėdžio dalyvius, kad dės visas pastangas, kad prie Šengeno erdvės prisijungtų kaip ir buvo planuota – 2007 m. spalį.

2006 m. spalio 25 d. Slovėnijoje (Brdo) Lietuvos ir Slovėnijos vidaus reikalų ministrų iniciatyva įvyko naujųjų ES valstybių narių vidaus reikalų ministrų susitikimas, kuriame dalyvavo visų, išskyrus Kipro, naujųjų ES valstybių narių, Portugalijos projekto ir Komisijos atstovai. Visos šalys iš esmės sutarė siekti kuo greitesnės Šengeno plėtros ir konstatavo, kad realiausias būdas tai pasiekti – įgyvendinti Portugalijos pasiūlymą. Kartu naujosios ES valstybės narės sutarė, kad Portugalijos pasiūlymo įgyvendinimas yra tik laikinas sprendimas, kuris neturi sulėtinti pasirengimo SIS II įgyvendinimui, ir abu procesai turėtų vykti lygiagrečiai.

2006 m. lapkričio 30 d. Lietuvos iniciatyva Vilniuje įvyko ES naujųjų šalių vidaus reikalų ministrų susitikimas *SISone4all* projekto klausimu, kurio metu buvo patvirtintos išvados dėl Šengeno erdvės plėtros. Jose ministrai pasveikino Portugalijos pasiūlymą ir pakvietė pirmininkaujančiąją

⁵ Viena iš pagrindinių Šengeno erdvės veikimo sąlygų yra Šengeno informacinės sistemos (SIS) funkcionavimas. Naudodamos šią sistemą, Šengeno erdvės narės keičiasi informacija apie ieškomus asmenis, ginklus, automobilius ir pan. Vizų informacinė sistema (VIS) taip pat yra viena iš SIS sudėtinių dalių. Šengeno informacinę sistemą sudaro nacionalinės Šengeno informacinės sistemos (N-SIS) ir centrinė SIS. Valstybės keičiasi informacija ne tiesiogiai jungdamosi viena prie kitos N-SIS, o per centrinę SIS, kurios būstinė yra Strasbūre, Prancūzijoje.

šali, Komisiją ir visas kitas ES valstybes nares ir Šengeno asocijuotas šalis 2007 m. priimti galutinį sprendimą panaikinti kontrolę prie vidinių sausumos ir jūros sienų ne vėliau kaip 2008 m. sausio mėn., prie oro sienų – ne vėliau kaip 2008 m. kovo mėnesį. Komisijos pirmininko pavaduotojas Franco Frattini pabrėžė, kad tokiame ES ministrų tarybos sprendimui ypač didelės įtakos turėjo 2006 m. spalio 25 d. Brdo ir 2006 m. lapkričio 30 d. Vilniuje įvykusiuose susitikimuose išreikšta bendra 10 naujųjų ES valstybių narių pozicija dėl Šengeno erdvės plėtros.

2006 m. lapkričio 28 d. Vyriausybė patvirtino principinę Lietuvos poziciją pritarti Portugalijos pasiūlyto *SISone4all* projekto vykdymui. Siekiant sėkmingai prisijungti prie šiuo metu veikiančios Šengeno informacinės sistemos SIS 1+, 2007 m. sausio 24 d. Vyriausybė patvirtino Lietuvos Respublikos prisijungimo prie Šengeno informacinės sistemos SIS 1+ 2007 metais programą, kurioje numatyta, kad nacionalinė SIS 1+ bus sukurta iki 2007 m. rugsėjo 10 d., o prisijungimas centrinės SIS 1+ įvyktų ne vėliau kaip 2007 m. spalio vidurio.

Lietuvos pasirengimo narystei Šengeno erdvėje vertinimai. 2006 m. liepos mėnesį prasidėjo ypač svarbus Lietuvos kelio į visateisę narystę Šengeno erdvėje etapas – Šengeno vertinimai. 2006 m. gegužės-rugsėjo mėnesiais Lietuvoje bei Lietuvos konsulatuose Maskvoje ir Kijeve apsilankę ekspertai vertino Lietuvos pasirengimą taikyti Šengeno teisyną oro, jūrų bei sausumos sienų apsaugos, policijos bendradarbiavimo, vizų ir asmens duomenų apsaugos srityse. 2006 m. spalio 30 d. ES Tarybos Šengeno vertinimo darbo grupėje pristatytos ataskaitos apie naujųjų valstybių narių pasirengimą taikyti Šengeno *acquis* minėtose srityse. Ekspertai bendrą Lietuvos pasirengimą dalyvauti Šengeno erdvėje įvertino teigiamai. Šią nuostatą atspindi 2006 m. gruodžio 4–5 d. ES Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos išvados dėl SIS II, SIS 1+ ir Šengeno erdvės plėtros. Šioje Taryboje patvirtintose ataskaitose išvardinti kiekvienos vertintos valstybės narės pasirengimo narystei Šengeno erdvėje trūkumai, kuriuos reikia ištaisyti iki pakartotinio vertinimo vizitų 2007 m. Ekspertų ataskaitose Lietuvai nurodyta užbaigti reikalingos infrastruktūros įrengimą Tarptautiniame Vilniaus oro uoste ir Panemunės pasienio kontrolės punkte. 2007 m. numatyti šių objektų pakartotiniai vertinimai: Panemunės pasienio kontrolės punktą numatyta vertinti 2007 m. gegužės-birželio mėn., o Vilniaus oro uostą – 2007 m. rugsėjo mėn.

Įgyvendinant Šengeno priemonę, iki 2006 m. gruodžio 29 d. pasirašyta daugiau nei 160 pirkimo sutarčių, pagal kurias darbų, paslaugų ir prekių vertė su pridėtinės vertės mokesčiu sudaro 613,9 mln. litų. Iš viso buvo paskelbtas 91 viešojo pirkimo konkursas ir tokiu būdu sudarytos prielaidos pasiekti šimtaprocentinį ES paramos panaudojimą.

Hagos programa. 2006 m. liepos 24 d. ES Teisingumo ir vidaus reikalų ministrų tarybos posėdyje Komisija pristatė keturis komunikatus, sudarančius daugiametės Hagos programos, skirtos ES politikos laisvės, saugumo ir teisingumo srityje gerinimui, peržiūrą. Pranešime apie Hagos programos įgyvendinimą 2005 m. („Pažangos lentelė“) pristatoma kiekvienos iš priemonių, numatytų 2005 m. Hagos programos veiksmų plane, įgyvendinimo padėtis. Pagal laiku įgyvendinamų priemonių rodiklį Lietuva atsiduria pažangiausiųjų valstybių grupėje – vėluojama įgyvendinti tik apie 3 proc. visų priemonių.

2006 m. rugsėjo 20-22 d. Tampereje (Suomija) vykusiame neformaliame ES Teisingumo ir vidaus reikalų ministrų susitikime, Suomija pristatė dokumentą dėl sprendimų priėmimo tobulinimo teisingumo ir vidaus reikalų srityje. Dokumente pabrėžta, kad pastaruoju metu ypač išryškėjo sprendimų priėmimo (ir įgyvendinimo) efektyvumo teisingumo ir vidaus reikalų srityje trūkumai (ypač III-iajame ramstyje – policijos ir teismo bendradarbiavimo srityje). Siekiant išspręsti šių trūkumų problemas, yra siūloma pasinaudoti ES steigiamosios sutarties rėmuose esančia

galimybe ir pakeisti sprendimų priėmimo tvarką III-iajame ramstyje – atsisakyti vienbalsiškumo ir pereiti prie bendrijos sprendimų priėmimo modelio, kai, pasikonsultavus su Europos Parlamentu, sprendimai priimami kvalifikuota balsų dauguma.

Lietuva pritarė 2005 m. Hagos programos įgyvendinimo peržiūrai, tačiau pabrėžė, kad Komisijos komunikate Tarybai ir Europos Parlamentui „Hagos programos įgyvendinimas: ateities perspektyvos“ nepakankamai akcentuojamas Šengeno erdvės klausimas, kuriam Hagos programoje buvo skiriama daug dėmesio. Sprendimų priėmimo tobulinimo teisingumo ir vidaus reikalų srityje klausimu Lietuva pabrėžė, kad sprendimų priėmimo procedūros keitimas III –iajame ramstyje yra susijęs su konstitucine ES raida, todėl Lietuva laikėsi rezervuotos pozicijos dėl galimybės taikyti kvalifikuotos daugumos balsavimo procedūrą klausimams, esantiems III-iajame ramstyje. Lietuvos nuomone, Konstitucine sutartimi yra numatyta tinkamas institucinis balansas ir jis turėtų būti išlaikytas.

Pirmajame šių metų tarybos neformaliajame ES Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos posėdyje Drezdene (2007 m. sausio 15-16 d.) Vokietija pasiūlė sudaryti aukšto lygio darbo grupę dėl europinės vidaus reikalų veiklos kryptių (daugiametės ES programos teisingumo ir vidaus reikalų srityje) laikotarpiui po 2010 metų. Aukšto lygio darbo grupė turėtų pateikti aiškius pasiūlymus sritims, kuriose reikalingas glaudesnis bendradarbiavimas ES lygyje. Susitikime Lietuva pritarė iniciatyvai rengti daugiametę programą, tačiau pažymėjo, kad atstovai aukšto lygio darbo grupėje turi būti ne tik iš iki 2010 metų pirmininkaujančių ES valstybių narių, bet ir iš valstybių narių, pirmininkausiančių po 2010 m. Pabrėžta būtinybė išnaudoti esamus valstybių narių bendradarbiavimo formatus (pažymėtas ilgalaikis patyrimas bendradarbiaujant Baltijos Ministrų Tarybos formate, didelį dėmesį skiriant valstybių sienų saugumui).

Europos Sąjungos migracijos politika. 2006 m. aktualizavosi imigrantų srauto į pietines ES valstybes problema. 2006 m. spalio 20 d. Lahti mieste (Suomijoje) vykusiame neformaliame Europos Vadovų Tarybos susitikime, vėliau – ir kitose tarybose, diskutuota dėl nelegalios migracijos Viduržemio jūros regione ir Pietų Europoje problemos. Akcentuota būtinybė šį klausimą spręsti europiniu lygiu. 2006 m. gruodžio 4-5 d. vykusioje ES Teisingumo ir vidaus reikalų taryboje Komisija pristatė komunikatą dėl ES pietinių jūrų sienų valdymo sustiprinimo. Jame pabrėžiama ES valstybių narių solidarumo, tarpusavio pasitikėjimo ir atsakomybės pasidalijimo svarba.

ES migracijos politikos klausimas yra ypač svarbus, glaudžiai susijęs su Šengeno erdvės funkcionavimui, Europos kaimynystės politika, ES prieglobsčio politika, Išorinių sienų fondo paskirstymu tarp valstybių narių. Todėl 2007 m. sausio 10 d. Vyriausybės pasitarime nuspręsta sudaryti tarpžinybinę darbo grupę Lietuvos pozicijai dėl ES migracijos politikos parengti. Darbo grupė turėtų iki 2007 m. gegužės mėn. suformuluoti principinę ir detaliają Lietuvos poziciją ES migracijos politikos klausimu.

1.8. Integracija ES vidaus rinkoje

Paslaugų vidaus rinkoje direktyva. 2006 m. toliau buvo svarstomas Paslaugų vidaus rinkoje direktyvos (toliau – Direktyvos) projektas, kurio pagrindinis tikslas – panaikinti nepagrįstus, neproporcingus ir diskriminacinius apribojimus ES valstybių narių paslaugų teikėjams, norintiems steigti paslaugų verslą arba laikinai teikti paslaugas kitoje valstybėje narėje.

Po 2006 m. vasario mėn. Europos Parlamento balsavimo dėl Direktyvos, projektas buvo iš esmės pakeistas. Europos Parlamente priimtos pataisos žymiai susiaurino Direktyvos taikymo apimtį, iš

esmės apribojo kilmės šalies principo taikymą, buvo atsisakyta daugelio Direktyvos nuostatų, palengvinančių paslaugų verslo steigimą ir ypač laikiną paslaugų teikimą kitoje valstybėje.

2006 m. balandžio 4 d. Europos Komisija, atsižvelgdama į Europos Parlamento balsavimo rezultatus, pateikė naują direktyvos projekto redakciją, kuri iš esmės buvo paremta Europos Parlamente priimtomis pataisomis, tačiau neatsižvelgė į dvejus metus ES Taryboje vykusią derybų rezultatą. Lietuva nuosekliai ir aiškiai pasisako už kuo platesnę direktyvos taikymo sritį, kliūčių komandiruojamiesiems darbuotojams panaikinimą ir kilmės šalies principą, todėl naujajam (mažiau ambicingam) direktyvos projektui Lietuva galėjo pritarti tik iš dalies.

2006 m. gegužės 25 d. ES Konkurencingumo taryboje, nepavykus išlaikyti valstybių, pasisakiusių už pirminį Direktyvos projektą, vienybės, buvo pritarta daugumai Europos Parlamento pataisų. Lietuva, išreikšdama nepritarimą direktyvos projekto pakeitimams, balsuodama ES Konkurencingumo taryboje susilaikė. 2006 m. lapkričio mėn. įvykęs antrasis skaitymas Europos Parlamente direktyvos projekto iš esmės nepakeitė. 2006 m. gruodžio 12 d. Direktyva buvo priimta ir turės būti įgyvendinta iki 2010 m.

2006 m. pabaigoje pradėtas pasirengimas įgyvendinti Direktyvą – parengta ir į Viešojo administravimo plėtros strategijos 2007-2010 metų priemonių planą įtraukta 10 priemonių, susijusių su šios direktyvos įgyvendinimu. Įgyvendinant direktyvos nuostatas, bus peržiūrimi paslaugų sektorių reglamentuojantys teisės aktai, supaprastintos leidimų ir licencijų išdavimo procedūros, bus pereinama prie administracinių procedūrų tvarkymo elektroninėmis ryšio priemonėmis, paslaugų sektoriuje bus įgyvendinamas „vieno langelio“ principas ir kt.

2006 m. į nacionalinę teisę buvo perkeliama bene svarbiausia Finansinių paslaugų veiksmų plano priemonė – direktyva dėl finansinių priemonių rinkų. Komisija 2006 m. skyrė ypač daug dėmesio šios direktyvos įgyvendinimui valstybėse narėse. Ši direktyva iš esmės pakeis esantį finansinių priemonių rinkų reglamentavimą tiek Lietuvoje tiek ir visoje ES: bus sukurta bendra finansinių priemonių rinka. Viena aktualiausių naujovių Lietuvoje – bus panaikintas šiuo metu esantis vertybinių popierių biržos monopolis. Prekybą vertybiniais popieriais nuo šiol galės organizuoti reikalavimus atitinkančios finansų maklerio įmonės bei kredito įstaigos. Didesnė šių subjektų konkurencija turėtų sumažinti sandorių įkainius, skatinti technologinę pažangą, o dėl to daugiausiai naudos turės galutiniai šių paslaugų vartotojai – investuotojai.

1.9. Kiti aktualūs ES politikos klausimai: ES mokesčių politika, ES klimato kaitos politika, Europos technologijų institutas

ES mokesčių politika. 2006 m. vasario 14 d. buvo priimta Tarybos direktyva 2006/18/EB, iš dalies keičianti Direktyvos 77/388/EEB nuostatas dėl lengvatinių pridėtinės vertės mokesčio (PVM) tarifų, kurioje, be kitų pakeitimų, daugiausia Lietuvos pastangomis, sudaryta galimybė valstybėms narėms taikyti lengvatinį PVM tarifą centrinio šildymo tikimui. Atsižvelgiant į šiuos direktyvos pakeitimus, Lietuvai Komisijos 2006 m. rugsėjo 13 d. sprendimu 2006/637/EB buvo suteikta teisė taikyti lengvatinį PVM tarifą centriniam šildymui.

2006 m. gegužės 15 d. Tarybos sprendimu 2006/388/EB Lietuvai suteikta teisė tam tikrais atvejais siekiant kovoti su PVM vengimu (kai sandoriai dirbtinai sumažintomis kainomis sudaromi tarp susijusių asmenų, o pirkėjas neturi visos teisės į PVM atskaitą, taip pat kai sandoriai sudaromi dirbtinai padidintomis kainomis, o pardavėjas neturi teisės į visišką PVM atskaitą) sandorių PVM apmokestinamąją vertę mokesčių administratoriaus sprendimu nustatyti pagal atviros rinkos kainą. Taip pat Tarybos 2006 m. gegužės 15 d. sprendimu 2006/389/EB Lietuvai buvo suteikta teisė tam

tikrais atvejais (pavyzdžiui, medienos tiekimo, metalo laužo tiekimo atvejais) prievolę apskaičiuoti PVM perkelti pirkėjui – PVM mokėtojui.

Taip pat 2006 m., atsižvelgiant į tai, kad Šeštosios Tarybos direktyvos, ES mastu harmonizuojančios apmokestinimo PVM tvarką, tekstas yra itin sudėtingas, daug kartų keistas ir pildytas, be to, jame yra daug nuorodų, priimta Tarybos direktyvos 2006/112/EB nauja redakcija nuosekliai, struktūriškai bei su nežymiais pakeitimais išdėstanti Šeštąją Tarybos direktyvą (įsigaliojo nuo 2007 m. pradžios, išskyrus kai kurias nuostatas, įsigaliosiančias nuo 2008 m. sausio 1 d.). Be to, buvo priimta ES direktyva 2006/69/EB, kurioje numatytos įvairios priemonės, leidžiančios valstybėms narėms supaprastinti taisykles ir taikyti tam tikras priemones užkertant kelią mokesčių slėpimui ir vengimui tam tikruose sektoriuose ir sudarant tam tikrų rūšių sandorius (ši direktyva įsigalios nuo 2008 m. sausio 1 d.).

2006 m. valstybės narės taip pat sutarė dėl pakeitimų, reglamentuojančių didesnius galimus keleivių asmeniniame bagaže iš trečiųjų valstybių be mokesčių įvežamų prekių kiekius ir suminius apribojimus.

Siekiant įgyvendinti Lietuvos įsipareigojimą iki 2010 m. harmonizuoti akcizo už cigarečių tarifą iki minimalaus ES lygio, 2006 m. parengta akcizo tarifo kėlimo nuo 2007 m. kovo 1 d. analizė bei išvados. 2006 m. gruodžio 7 d. Seimas priėmė LR akcizų įstatymo 28 straipsnio pakeitimo įstatymą Nr. X-960.

ES klimato kaitos politika. 2006 m. ES nuosekliai sprendė klimato kaitos problemą.⁶ ES pirmininkaujant Austrijai ir Suomijai buvo parengta nemažai dokumentų dėl Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBKKK) ir Kioto protokolo įgyvendinimo. ES Tarybos tarptautinių aplinkos klausimų darbo grupėse buvo parengtos pozicijos dėl JTBKKK šalių dvyliktosios konferencijos bei šalių konferencijos antrosios sesijos, kuri vyko Nairobyje, tikslų ir uždavinių. Be to, parengta nemažai dokumentų dėl gebėjimų stiprinimo pagal Kioto protokolą dėl anglies dvideginio surinkimo ir saugojimo, nešališko (teisingo) Švarios plėtros mechanizmo projektų paskirstymo, dėl tolimesnių įsipareigojimų pagal Kioto protokolą, dėl bendro įgyvendinimo priežiūros komiteto, dėl finansinio mechanizmo ir kt.

2006 m. Komisija pradėjo tarptautinę diskusiją dėl veiksmų klimato kaitos srityje po 2012 m., paskelbdama komunikatą „Kaip užkirsti kelią klimato kaitai“, kuriame nustatyti prioritetai: plėsti šiuo metu į Kioto protokolo procesą neįtrauktų išsivysčiusių ir besivystančių šalių dalyvavimą, įtraukiant daugiau politikos sričių (finansų sektorių, švietimą, sveikatos apsaugą ir kt.), skatinti šiltnamio dujų kiekį mažinančių technologijų plėtrą ir platesnį jų įdiegimą, lanksčių rinkos priemonių taikymą, įskaitant prisitaikymo politiką. Diskutuojama dėl šiltnamio dujų prekybos sistemos tobulinimo ir išplėtimo, įtraukiant aviacijos sektorių kaip labiausiai padidinusį šiltnamio dujų išmetimą per pastaruosius dešimt metų.

Svarbiausia ES taikoma praktinė kovos su klimato kaita priemonė – ES išmetamųjų teršalų prekybos sistema, kuria siekiama palaipsniui mažinti energetikos ir pramonės sektorių išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Kiekviena ES valstybė narė yra perengusi arba rengia

⁶ 2005 m. spalį pradėtas naujas Europos klimato kaitos programos etapas, kurio tikslas – nustatyti tolimesnius tikslus ir priemones šiltnamio dujų emisijos mažinimui. 2005 m. Monrealio konferencijoje buvo priimtas sprendimas tartis dėl Kioto protokolo galiojimo pratęsimo po 2012 m. ir pradėti diskusijas dėl būsimų veiksmų. 2006 m. ES Aplinkos Taryba nusprendė, kad reikia siekti, jog Žemės troposferos temperatūra neviršytų daugiau kaip 2°C prieš industrinį laikotarpį buvusio temperatūros lygio – tai reiškia, kad reikia neatidėliojant mažinti į atmosferą išmetamą šiltnamio dujų kiekį išsivysčiusiose ir sparčiai besivystančiose šalyse.

nacionalinius apyvartinių taršos leidimų 2008-2012 m. planus. Lietuva 2006 m. parengė Nacionalinio apyvartinių taršos leidimų paskirstymo 2008-2012 m. plano (NPP) projektą, kuris nurodo bendrą apyvartinių taršos leidimų skaičių, numatomą skirti šiam laikotarpiui, bei kaip planuojama šį skaičių paskirstyti Lietuvos ūkio subjektams. Tačiau Komisija nusprendė beveik dvigubai sumažinti šiame plane numatytą paskirstyti apyvartinių taršos leidimų skaičių. Reaguojant į tai, buvo atlikta Komisijos pastabų analizė ir parengtas bei notifikuotas atnaujintas ir patikslintas Lietuvos NPP.

2007 m. pradžioje Komisija pasiūlė išsamų priemonių paketą, skirtą naujos Europos energetikos politikos kūrimui siekiant kovoti su klimato kaita ir skatinti ES energetikos saugumą bei konkurencingumą. Priemonių pakete keliami įvairūs ambicingi tikslai, susiję su į atmosferą išmetamų šiltnamio dujų kiekio mažinimu ir atsinaujinančios energijos šaltinių naudojimu, taip pat siekiu sukurti tikrą energijos vidaus rinką ir stiprinti veiksmingą reguliavimą. Komisija mano, kad pasiektas tarptautinis susitarimas dėl klimato režimo po 2012 m. leistų iki 2020 m. išsivysčiusiose šalyse sumažinti šiltnamio dujų kiekį 30 proc. lyginant su 1990 m.

Europos technologijų institutas. Europos technologijų instituto (ETI) idėja, apžvelgdamas tarpinę Lisabonos strategijos peržiūrą, 2005-ųjų vasario mėn. pirmą kartą pristatė Komisijos pirmininkas Jose Manuel Barroso. Komisijos vadovas išreiškė susirūpinimą ES erdvėje vykstančia lėta pažanga žinių ekonomikos srityje, nepakankamais mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatais bei jų panaudojimu ūkio konkurencingumo didinimui. Tad spartesniam ir efektyvesniam Lisabonos strategijos tikslų pasiekimui buvo pasiūlyta „žinių trikampio“ modeliu (jungiančio švietimo, mokslo ir inovacijos komponentus) paremto Europos technologijų instituto iniciatyva.

Pirmasis Komisijos komunikatas dėl ETI įsteigimo buvo paskelbtas 2006 m. vasario mėn., vėliau ETI idėjai pritarė ES Vadovų Taryba. Pagal siūlomą projektą, ETI turėtų sudaryti maža nepriklausoma centrinio valdymo struktūra bei į integruotą partnerystę susibūrusių verslo įmonių, universitetų bei mokslinių organizacijų tinklas. Iš viso numatoma įsteigti 6 tematinės bendruomenės, kurios įgyvendintų instituto tikslus. ETI veiklą numatoma finansuoti iš viešųjų (ES biudžeto) iš privačių lėšų, kurios bendra suma galėtų siekti iki 2,4 mlrd. eurų per metus.

Nuo pat ETI iniciatyvos paskelbimo Lietuva aktyviai įsitraukė į kilusias diskusijas. Lietuva palaiko ETI idėją, tačiau tuo pačiu siekia aiškesnės instituto idėjos koncepcijos reglamentavimo. Siekiant Lietuvos pozicijos dėl ETI išsamaus aptarimo šalies viduje, Švietimo ir mokslo ministerija 2006 m. rugsėjo mėn. organizavo plačią diskusiją ETI klausimais su Lietuvos mokslo ir akademinio pasaulio atstovais, kitomis suinteresuotomis institucijomis, taip pat rengė koordinacinį pasitarimą.

Akcentuotina, kad iškilusių diskusijų dėl ETI įsteigimo kontekste, atsirado palanki galimybė įvertinti šalies inovacijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei švietimo politiką, pasiūlant atitinkamas plėtros ir pažangos siekiančias priemones. Taip Lietuva galėtų pagerinti savo konkurencingumą bei pagreitinti Lisabonos tikslų pasiekimą.

Per visus 2006 m. Lietuva intensyviai rengėsi 2007-2013 m. finansinės perspektyvos struktūrinės paramos įsisavinimui: patvirtinta bei Komisijai pateikta ES struktūrinės paramos panaudojimo strategija bei ją įgyvendinančios veiksmų programos, išskirti prioritetai, pagerinta struktūrinės paramos administravimo ir skirstymo tvarka. Akcentuotina, kad 2007-2013 m. finansinės perspektyvos laikotarpiu ES paramos panaudojimas didele dalimi siejamas su Lisabonos strategijos tikslais (investicijos į žinių visuomenę, ekonomikos augimo skatinimas). 2006 m. taip pat išibėgėjo ES struktūrinių fondų paramos (2004-2006 m. laikotarpio) panaudojimo procesas. Pagal N+2 taisyklę, yra įsisavintos ir deklaruotos visos Lietuvai 2004 m. pagal BPD skirtos ES

paramos lėšos.

Sprendimas, kuriuo Lietuvai nebuvo leista nuo 2007 m. sausio 1 d. prisijunti prie euro erdvės sukėlė įvairių vertinimų. Lietuvos paraišką prisijungti prie euro zonos atmetimą lėmė neatitikimas infliacijos kriterijui (mažiau nei 0,1 proc.).

2006 m. Lietuvai buvo reikšmingi energetikos ir transporto srityse – pradėjo keistis ES požiūris į energetikos politiką, padaryta pažanga įgyvendinant Lietuvai reikšmingus „europinės“ reikšmės projektus. Buvo atkreiptas dėmesys į ES priklausomybę nuo Rusijos energetinių išteklių – susirūpinta energetikos saugumu bei išreikšta pasiryžimas energetikos klausimais ES „kalbėti vienu balsu“. ES Pasirašytas ketinimų protokolai dėl Lietuvos ir Lenkijos elektros tinklų sujungimo. Šis projektą ES pripažino prioritetiniu. 2006 m. Lietuva, Latvija ir Estija pritarė iniciatyvai statyti naują atominę elektrinę Lietuvoje. Prie šios Baltijos valstybių iniciatyvos ketino prisijungti ir Lenkija. 2006 m. gruodžio 4 d. Taline atidaryta pirmoji elektros perdavimo jungtis tarp Baltijos šalių ir Šiaurės valstybių (povandeninis kabelis „Estlink“), integruojanti Baltijos šalių elektros energetikos sistemą į Skandinavijos šalių energetikos sistemą. 2006 m. buvo užbaigtas „Rail Baltica“ projekto galimybių studijos parengimas, 2007 m. numatoma pradėti detalesnius projektavimo darbus.

Lietuva 2006 m. taip pat sėkmingai tęsė pasirengimą narystei Šengeno erdvėje (Lietuvos ir kitų ES valstybių iniciatyva, naujosios ES narės į Šengeno sistemą galės įsijungti 2007 m.), padarė pažangą įgyvendinant Lisabonos strategiją.

2. Svarbiausi ES išorės politikos klausimai

2.1. ES plėtra

2006 m. rugsėjo 26 d. Komisija paskelbė stebėsenos ataskaitą dėl Bulgarijos ir Rumunijos pasirengimo narystei ES, kuria patvirtino, kad šių šalių pažanga yra pakankama, kad jų narystė ES nebūtų atidedama vieneriems metams. Remdamasi šia ataskaita, ES Taryba leido Bulgarijai ir Rumunijai prisijungti prie ES nuo 2007 m. sausio 1 d. Šalia Bulgarijos ir Rumunijos Stojimo sutartyje numatytų saugiklių, šioms šalims taip pat nurodyta įgyvendinti papildomas priemones (1) teisėtvarkos ir kovos su korupcija, (2) žemės ūkio paramos fondų panaudojimo, (3) maisto saugos ir (4) aviacijos saugos srityse. Neįgyvendinus šių priemonių, bus taikomos sankcijos, ribojančios šių šalių narystę ES atitinkamose srityse, tol, kol nebus pašalinti nurodytieji trūkumai.

Lietuva ratifikavo Bulgarijos ir Rumunijos Stojimo sutartį 2006 m. kovo 30 d. Vyriausybė taip pat 2006 m. lapkričio 15 d. priėmė sprendimą netaikyti darbo rinkos apribojimų šių šalių piliečiams po jų įstojimo į ES.

2006 m. pabaigoje buvo priimti taip pat kiti reikšmingi ES plėtros politikos sprendimai. Turkijai nevykdant išipareigojimų, 2006 m. gruodžio 14-15 d. Europos Vadovų Taryba priėmė sprendimą laikinai suspenduoti narystės derybas su Turkija aštuoniuose derybiniuose skyriuose bei neuždaryti kitų atidarytų derybinių skyrių.

Be to, remdamasi 2006 m. lapkričio 8 d. Komisijos plėtros strategija ir ataskaita dėl ES gebėjimų integruoti būsimas nares, 2006 m. gruodžio 14-15 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino ES jau priisiemtus išipareigojimus ES plėtrai ir numatė priemones, skirtas derybų su valstybėmis kandidatėmis proceso tobulinimui (daugiau dėmesio skirti politiniams narystės kriterijams; sunkius klausimus svarstyti ankstyvose derybose proceso stadijose) bei ES gebėjimo integruoti ES nares vertinimui (biudžeto, efektyvaus ES institucijų funkcionavimo ir kitais požiūriais). Tikimasi, kad tai leis užtikrinti deramą šalių kandidačių pasirengimą narystei bei padės išvengti galimo nepageidaujamo jų narystės poveikio.

Šios išvados dėl plėtros iš esmės atitinka Lietuvos interesus. Lietuva nuosekliai pasisako už tolesnę ES „atvirų durų“ politiką ir pabrėžia, kad visos šalys, siekiančios narystės ES, turi atitikti tuos pačius politinius, ekonominius ir *acquis* perkėlimo kriterijus, kaip ir ankstesniais ES plėtros etapais, o kiekviena šalis kandidatė turi būti vertinama individualiai.

2.2. Europos kaimynystės politikos įgyvendinimas

2006 m. ES pradėta diskutuoti dėl Europos kaimynystės politikos (EKP) peržiūros, įvertinus trijų metų šios politikos vykdymo patirtį. Lietuva kartu su kitomis valstybėmis narėmis siūlė sustiprinti EKP, ypač jos rytinę dimensiją.

2006 m. rugpjūčio 28 d. Lietuvos užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas Blede (Slovėnija) vykusiame strateginiame forume suformulavo Lietuvos pasiūlymus dėl EKP reformos. Buvo pasiūlyta ypač stiprinti praktinį bendradarbiavimą su ES nepriklausančioms valstybėms. 2006 m. rugsėjo 20 d. šios idėjos buvo išplėtotos Užsienio reikalų ministerijos parengtame dokumente, kuris buvo kryptingai ir plačiai pristatomas ES valstybėse narėse bei institucijose. 2006 m. gruodžio 4 d. Komisija paskelbė komunikatą „[Dėl Europos Kaimynystės politikos stiprinimo](#)“. Jame atspindėta didžioji dalis Lietuvos pasiūlymų. Komunikate išsakytos idėjos atitinka Lietuvos interesus: siūlomas dar glaudesnis bendradarbiavimo tarp kaimyninių šalių ir ES paketas, pažymimas ES kaip traukos centro vaidmuo, siūloma stiprinti kaimynystės valstybių diferencijavimo principą bei numatoma taikyti papildomas paskatas sėkmingai reformas vykdančioms valstybėms.

Įgyvendindama užsienio politikos tikslą – „plėsti saugumo, stabilumo ir demokratijos erdvę į Rytus formuojant ir įgyvendinant Europos kaimynystės politiką“ - Lietuva daugiausiai dėmesio skyrė ES santykiams su rytinėmis ES kaimynėmis. 2006 m. buvo surengta 18 konsultacijų su ES valstybėmis narėmis ir ES Kaimynystės politikos valstybėmis dalyvėmis.

Ukraina. 2006 m. Užsienio reikalų ministerija finansavo ir vykdė 7 vystomojo bendradarbiavimo projektus Ukrainoje mokesčių sistemos administravimo, Ukrainos muitinės veiklos tobulinimo, informavimo apie ES ir kt. srityse. Lietuva aktyviai veikė siekiant pasirašyti ES-Ukrainos susitarimą dėl supaprastinto vizų režimo Ukrainos piliečiams. Supaprastinto vizų režimo ir readmisijos susitarimai tarp ES ir Ukrainos buvo pasirašyti 2006 m. spalio 11 d. ES-Ukrainos Viršūnių susitikime Helsinkyje. Lietuva aktyviai siekė, kad ES Taryba patvirtintų ambicingą mandatą Komisijai derėtis su Ukraina dėl Naujojo sustiprinto ES-Ukrainos susitarimo, kuriame būtų numatyta sudaryti su Ukraina gilią ir plačią laisvosios prekybos sutartį.

Moldova. Teikdama paramą Moldovai įgyvendinant EKP Veiksmų planą, per 2006 m. Lietuva dalyvavo ir finansavo paramos projektus Moldovos muitinės veiklos tobulinimo, kovos su korupcija, eurointegracijos ir kt. srityse. Taip pat Lietuva nuo 2005 m. pabaigos aktyviai dalyvauja ES sienos paramos misijos (EU BAM) Moldovoje veikloje (pradėjo veikti 2005 m. gruodžio 1 d.), kuri iki šiol yra labai sėkminga. ES Specialiojo atstovo patarėju Kišiniove dirba Užsienio reikalų ministerijos darbuotojas, EU BAM misijoje dirba 6 Lietuvos muitinės pareigūnai. Lietuva taip pat aktyviai dalyvavo rengiant derybinius įgaliojimus Komisijai ES-Moldovos deryboms dėl dviejų susitarimų – vizų režimo palengvinimo Moldovai ir readmisijos. Derybų mandatas ES Taryboje buvo patvirtintas 2006 m. gruodžio mėn.

Pietų Kaukazo šalys. 2006 m. lapkričio 14 d. Briuselyje Komisija pasirašė EKP Veiksmų planus su Armėnija, Gruzija ir Azerbaidžanu. Buvusi viena iš Pietų Kaukazo įtraukimo į EKP iniciatorių Lietuva aktyviai dalyvavo ir atitinkamose ES vidaus diskusijose dėl EKP Veiksmų planų visoms

trims Pietų Kaukazo valstybėms, siekdama jų turinio atitikimo šalių aspiracijoms bei bendradarbiavimo lūkesčiams. 2006 m. su Pietų Kaukazo valstybėmis dirbta ir dvišaliu pagrindu. 2006 m. Lietuvos ekspertai konsultavo Gruzijos atstovus dėl EKP Veiksmų plano praktinio įgyvendinimo klausimų. 2006 m. surengtos politinės konsultacijos su Armėnijos ir Azerbaidžano Užsienio reikalų ministerijų atstovais, kurių metu aptarti EKP klausimai. 2006 m. teikiant paramą Pietų Kaukazo šalims, atsižvelgta į dar nepasirašytų, bet jau parengtų Veiksmų planų prioritetus, pagal kuriuos įgyvendinti atitinkami projektai kovos su korupcija, standartizacijos, sienos apsaugos bei savivaldos srityse.

2.3. ES ir Rusijos santykių raida

2006 m. ES – Rusijos santykių darbotvarkės pagrindiniai klausimai – pasirengimas deryboms dėl naujojo visapusio ES – Rusijos susitarimo ir energetikos.

2007 m. lapkritį baigiasi pradinis dešimties metų ES – Rusijos Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo (PBS) galiojimo laikotarpis. Dėl to buvo sutarta rengti naują, teisiškai saistantį, ilgalaikį, visapusišį susitarimą, užtikrinantį tolesnę ES – Rusijos santykių plėtrą. 2006 m. liepos mėn. ES valstybėms narėms buvo pristatytas dokumento, suteiksiančio Komisijai mandatą derėtis dėl šio naujojo susitarimo, projektas. Jame detalieji išdėstyti principai, kuriais vadovaujantis bus deramasi, tikslai, kurių siekiama naujuoju susitarimu ir jo turinys. ES pirmininkaujanti Suomija siekė, kad derybų mandatas būtų patvirtintas iki 2006 m. lapkričio 24 d. vykusio ES – Rusijos vadovų susitikimo.

Mandato patvirtinimą užblokavo Lenkija, susiejusi šį klausimą su reikalavimu Rusijai atsisakyti draudimo importuoti lenkišką mėsos produkciją. Rusijos sprendimas uždrausti mėsos importą iš vienos ES šalies yra vertintinas kaip šiuo metu galiojančio PBS pažeidimas. Tikimasi, kad Vokietijos pirmininkavimo metu pavyks išspręsti problemas, patvirtinti mandatą ir pradėti derybas.

2006 m. pradžioje Rusijai trumpam nutraukus dujų tiekimą ir tranzitą per Ukrainą, susvyravo Rusijos kaip patikimos energetinių išteklių tiekėjos įvaizdis. Vėliau situaciją blogino kiti Rusijos veiksmai: dujų tiekimo Gruzijai pertrūkiai, naftos tiekimo vamzdynu nutraukimas Lietuvai, užsienio kompanijų stūmimas iš pasirengimo eksploatuoti naujus energetinių išteklių telkinius ir t.t. Visi šie procesai lėmė augantį ES suinteresuotumą energetinių išteklių tiekimo diversifikavimu, kontaktų šioje srityje plėtojimu su Kaspijos jūros regiono valstybėmis.

2006 m. pasirašyti Europos Bendrijos–Rusijos susitarimai dėl vizų išdavimo tvarkos supaprastinamo ir readmisijos. Tikimasi, kad šie susitarimai įsigalios 2007 metais. Pirmasis susitarimas abipusiškumo pagrindu ES šalių ir Rusijos piliečiams nustatys vieningą 35 eurų vizos kainą. Dėl to Lietuvos vizos Kaliningrado srities gyventojams taip pat kainuotų 35 eurus (šiuo metu jos išduodamos nemokamai). Siekiant nepabloginti kelionių sąlygų Kaliningrado srities gyventojams ir taip užkirsti kelią galimam srities izoliavimui, Lietuva kartu su Komisija ir Rusija intensyviai ieško galimybių Šengeno *acquis* ribose išlaikyti palankesnes kelionių sąlygas Kaliningrado srities gyventojams.

2.4. ES išorės ekonominė politika

2006 m. Lietuva aktyviai dalyvavo formuojant ES poziciją Pasaulio Prekybos Organizacijos (PPO) daugiašalėse derybose, ypač daug dėmesio skirdama žemės ūkio paramos, pramoninių prekių bei paslaugų rinkos atvėrimo, prekybos palengvinimo klausimams. Buvo parengtas ir įvykdytas pirmasis Lietuvos paramos PPO Pasauliniam pasitikėjimo fondui projektas, pagal kurį buvo paskirta 100 tūkst. litų mažiausiai išsivysčiusių, besivystančių ir pereinamosios ekonomikos valstybių dalyvavimo daugiašalėje prekybos sistemoje užtikrinimo finansavimui.

Lietuvos eksporto interesai buvo atstovaujami tiek besitęsiančiose dvišalėse ES ir trečiųjų šalių derybose (su ELPA šalimis, Šveicarija, Viduržemio jūros šalimis, Vakarų Balkanų regiono valstybėmis bei kt.), tiek rengiant derybų mandatus dėl naujų preferencinės prekybos susitarimų su Rusija, Ukraina, Indija, Pietų Korėja ir kitomis Azijos valstybėmis. Derybų mandatuose su Ukraina ir Rusija Lietuva siekė įtvirtinti gilią, abipusišką ir plataus masto liberalizacijos nuostatas.

2006 m. Lietuva aktyviai dalyvavo diskusijose dėl ES išorinės prekybos politikos ateities. Lietuva pasisakė už didesnio dėmesio teikimą trečiųjų šalių rinkos atvėrimui ir griežtai nesutiko su vienašaliu ES rinkos atvėrimo siūlymais, pabrėžė būtinybę sustiprinti kovą su nekonkurencine kitų šalių praktika ir pasisakė prieš antidempingo priemonių atsisakymą ar sušvelninimą. Be to, Lietuva pirmoji pasiūlė į derybų klausimų sąrašą įtraukti minimalių socialinių ir aplinkosauginių standartų taikymą, kurių nesilaikymas ypač padidina kai kurių šalių konkurencinę galią. Diskusijų pagrindu ES Tarybos patvirtintos išvados maksimaliai atitinka Lietuvos siekius.

2.5. Vystomojo bendradarbiavimo politika

ES Vadovų tarybos 2005 m. birželio 16-17 d. išvadose sutarta, kad naujosios ES valstybės narės, atsižvelgdamos į nacionalinio biudžeto asignavimų skirstymo proceso ribas, iki 2010 m. stengsis pasiekti oficialios vystymosi paramos lygį (OVP) iki 0,17 proc. nuo Bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP), o iki 2015 m. stengsis pasiekti 0,33 proc. nuo BNP lygį. Lietuva siekia prisiimtų tarptautinių įsipareigojimų įgyvendinimo didindama OVP. Lietuvos OVP finansavimas nuo 2005 m. skirtų 43,16 mln. litų (0.062 proc. nuo BNP) iki 2010 m. turėtų padidėti iki 170 mln. litų.

2006 m. birželio 8 d. patvirtintas Vyriausybės nutarimas [dėl vystomojo bendradarbiavimo 2006-2010 m. politikos nuostatų patvirtinimo](#). Nutarime numatyti pagrindiniai Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo politikos principai ir tikslai, paramos teikimo prioritetiniai regionai, sektoriai ir formos, įteisintas Lietuvos prisiimtų finansinių įsipareigojimų įgyvendinimo siekis.

Vystomojo bendradarbiavimo politikos įgyvendinimas tampa svarbiu ir veiksmingu instrumentu Lietuvos užsienio politikos tikslų įgyvendinimui. 2006 m. dvišalių projektų įgyvendinimui buvo skirta 2,44 mln. litų. (2005 m. – 0,5 mln. litų). Įgyvendinti 39 projektai Baltarusijoje, Moldovoje, Ukrainoje, Pietų Kaukaze, Afganistane ir kt. demokratijos stiprinimo, įstatymo viršenybės, gero valdymo, žmogaus teisių užtikrinimo, ekonominio vystymosi, eurointegracijos ir administracinių gebėjimų stiprinimo ir kt. srityse. Lietuvos įgyvendintus projektus bendrafinansavo kitos šalys donorės, skirdamos apie 1,17 mln. litų.

2.6. Europos saugumo ir gynybos politika

2006 m. Lietuva aktyviai dalyvavo Europos saugumo ir gynybos politikos (ESGP) formavime ir įgyvendinime. Lietuva nuosekliai siekė geografiškai subalansuoto ESGP instrumentų panaudojimo, remiantis Europos saugumo strategijoje įvardintais geografiniais prioritetais. Buvo siekiama, kad ES ryžtingiau naudotų ES krizių valdymo instrumentus sprendžiant konfliktus ES Rytinėje kaimynystėje, kurie labiausiai įtakoja mūsų saugumą. Todėl didžiausias dėmesys buvo skiriamas Lietuvos ekspertus siunčiant į tokias ES misijas kaip sienos monitoringas Moldovos-Ukrainos pasienyje ir Gruzijoje. Kita vertus, Lietuva rėmė ES siekimą prisidėti prie krizių valdymo ne tik kaimyniniuose, bet ir tolimesniuose regionuose. Tokių mūsų požiūrį patvirtina Lietuvos ekspertų dalyvavimas ES misijose Indonezijoje, Palestinoje, rengiant Irako teisėsaugos pareigūnus, o taip pat kariškių dalyvavimas ES karinėje operacijoje Bosnijoje ir Hercegovinoje bei misijos Kongo Demokratinėje Respublikoje vadavietėje Potsdame. Lietuva aktyviai dalyvavo planuojant ES civilines misijas Kosove ir Afganistane.

2006 m. toliau buvo plėtojami ES kariniai pajėgumai. ES atnaujino valstybių narių karinių pajėgumų, kurie priskirti dalyvauti ES vadovaujamosiose operacijose, katalogą. Lietuva, vadovaudamasi „vieningų pajėgumų dviems organizacijoms principu“, ES priskyrė tuos pačius pajėgumus, kuriuos yra identifikavusi ir NATO reikmėms. 2006 m. užbaigta ES Kovinių grupių koncepcija – nuo 2007 m. sausio 1 d. kiekvieną pusmetį budės po dvi Kovinės grupės, kurios leis ES vienu metu vykdyti dvi skirtingas greitojo reagavimo operacijas. Lietuva 2006 m. pasirašė supratimo memorandumą dėl bendros Kovinės grupės kūrimo su Lenkija, Vokietija, Slovakija ir Latvija. Penkių šalių Kovinė grupė budės 2010 m. pirmąjį pusmetį. Lietuvos indėlis į šią Kovinę grupę gali siekti iki 200 karių.

2006 m. Lietuva taip pat prisijungė prie Europos gynybos agentūros (EGA) iniciuoto tarpvyriausybinių gynybos įsigijimų režimo. Prie 2006 m. liepos 1 d. įsigaliojusio režimo prisijungė 22 iš 24 EGA veikloje dalyvaujančių valstybių. Režimo tikslas – Europos gynybos įsigijimų rinkos liberalizavimas, sudarant sąlygas Europos gamintojams gauti visą informaciją apie Europos skelbiamus gynybos įsigijimų konkursus ir užtikrinti jiems vienodas konkurencijos sąlygas.

Europos saugumo ir gynybos koledžo rėmuose 2006 m. kovo 20-24 dienomis Vilniuje buvo surengti Europos saugumo ir gynybos politikos orientaciniai kursai, kuriuos rengė Užsienio reikalų ministerija, Krašto apsaugos ministerija ir generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija, bendradarbiaudamos su Prancūzijos užsienio reikalų ministerija. Kursuose dalyvavo atstovai ne tik iš ES šalių narių, Rumunijos, Bulgarijos, bet ir iš rytinių ES kaimynių (Ukrainos, Moldovos, Armėnijos, Azerbaidžano, Gruzijos, Rusijos).

Lietuva 2006 m. aktyviai veikė įgyvendindama vieningą Europos kaimynystės politiką, kuri prisideda prie tolesnių santykių su Rytų kaimynėmis plėtros. Nemažai pastangų įdėta siekiant pradėti ES-Rusijos derybas dėl naujo Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo. Lietuva taip pat nuosekliai rėmė Ukrainos ir Moldovos europinės integracijos tikslus, teikė techninę pagalbą Pietų Kaukazo šalims. Be to, 2006 m. aktyviai dalyvauta Pasaulio Prekybos Organizacijos Dohos derybų raunde, naudojantis Bendrosios prekybos politikos priemonėmis buvo nuosekliai ginami Lietuvos pramonės interesai siekiant subalansuotų sprendimų, kurie leistų jautriems šalies ekonomikos sektoriams prisitaikyti prie naujų ir greitai kintančių pasaulinės prekybos aplinkybių. Lietuva, remdamasi savo stojimo į ES patirtimi, pasisakė už tolesnę ES „atvirų durų“ politiką su sąlyga, kad narystės siekiančios ES kaimynės įgyvendins Kopenhagos kriterijus, t.y. kad kiekviena šalis kandidatė turėtų būti vertinama individualiai, atsižvelgiant į jos pažangą ir pasirengimą įgyvendinti *acquis*. Pagal 2005 m. birželio 16-17 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas Lietuva palaipsniui didina paramą besivystančioms šalims.

3. Specifiniai Lietuvai aktualūs klausimai

3.1. Supaprastinto tranzito iš Kaliningrado srities ir į ją režimo taikymas

Specialioji Kaliningrado tranzito programa įgyvendinama sėkmingai. 2006 m. tranzitiniais traukiniais per Lietuvos Respublikos teritoriją vyko 582 tūkst. keleivių, o nuo 2003 m. liepos 1 d. – 2 mln. 3 tūkst. keleivių. Per 2006 m. Lietuvos konsuliniai pareigūnai Rusijos Federacijos piliečiams išdavė 263 889 supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentus (STGD) ir 1074 supaprastinto tranzito dokumentus. 2006 m. išduota 21 procentu daugiau dokumentų negu 2005 m. Į visas užklausas dėl galimybės Rusijos piliečiams vykti tranzitu iš Rusijos Federacijos teritorijos į

Kaliningrado sritį ir atgal per Lietuvos teritoriją atsakyta neviršijant 24 valandų limitu. Visi STGD Rusijos Federacijos piliečiams įteikti laiku.

Per 2006 m. buvo priimti 182 neigiami sprendimai dėl galimybės vykti tranzitu asmenims, esantiems Lietuvos nepageidaujamų asmenų sąrašė, ir asmenims, kurių užklausa neatitiko nustatytų reikalavimų. Dėl supaprastintam tranzitui keliamų reikalavimų neatitikimo iš tranzitinių traukinių buvo išlaipinti 32 Rusijos Federacijos piliečiai.

2006 m. rugsėjo 5 d. Lietuva su Komisija pasirašė susitarimą dėl Kaliningrado tranzito programos finansavimo 2006 m. Pagal šį susitarimą Lietuvai buvo skirta 48,34 mln. litų (14 mln. eurų).

3.2. Ignalinos AE uždarymas

ES parama Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimui pagal Ignalinos programą skiriama dviem būdais: kaip įnašas į Tarptautinį Ignalinos eksploatavimo nutraukimo rėmimo fondą, kurį administruoja Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas (toliau – ERPB) ir tiesiogiai į Lietuvos Respublikos išdo specialiąją sąskaitą, administruojamą Ūkio ministerijos.

2004 – 2006 m. ES skyrė 320 mln. eurų paramą Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimui. 2006 m. Komisijos sprendimais Ignalinos programai buvo skirta 109 mln. eurų: 90 mln. eurų skirta kaip įnašas į Tarptautinį Ignalinos eksploatavimo nutraukimo rėmimo fondą ir 19 mln. eurų pervesta tiesiogiai į Lietuvos Respublikos išdo specialiąją sąskaitą.

2 lentelė. ES parama Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimui 2004-2006 m.

Metai	ERPB administruojamos ES lėšos, mln. eurų	Ūkio ministerijos administruojamos ES lėšos, mln. eurų
2004	95	10
2005	88	18
2006	90	19

Protokole prie stojimo į ES sutarties (Nr. 4) dėl Ignalinos atominės elektrinės ES įsipareigojo teikti Lietuvai finansinę pagalbą Ignalinos AE uždarymui bei jo padariniams sušvelninti ir po 2006 m. Pagal 2006 m. gegužės 17 d. patvirtintą ES Finansinę perspektyvą, Lietuvai Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimui numatyta tęsti paramą 2007-2013 m. laikotarpiui. 2006 m. gruodį buvo priimtas Tarybos reglamentas dėl Ignalinos atominės elektrinės Lietuvoje prie Čekijos, Estijos, Kipro, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Maltos, Lenkijos, Slovėnijos ir Slovakijos stojimo akto įgyvendinimo („Ignalinos programa“), reglamentuojantis ES paramos Ignalinos programai skyrimą nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d. Reglamente numatyta, kad per šį laikotarpį Ignalinos programai bus skirta 837 mln. eurų (dabartinėmis kainomis).

2006 m. lapkričio pabaigoje pristatyta VŠĮ „Europos socialiniai, teisiniai ir ekonominiai projektai“ parengta ataskaita apie ES Ignalinos programos administravimo galimybių studiją, kuri buvo atlikta ES teisės aktų, tarptautinių sutarčių bei Lietuvos teisės aktų, susijusių su parama Ignalinos AE eksploatavimui nutraukti, analizės pagrindu. Šioje ataskaitoje parengti siūlymai dėl Ignalinos programos administravimo 2007-2013 m. ir tolesnės Tarptautinio Ignalinos eksploatavimo nutraukimo rėmimo fondo veiklos Lietuvoje.

Specialioji Kaliningrado tranzito programa įgyvendinama sėkmingai. Per 2006 m. Lietuvos Respublikos konsuliniai pareigūnai Rusijos Federacijos piliečiams išdavė 263 889 supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentus ir 1074 supaprastinto tranzito dokumentus. 2006 m. išlaipinta

32 Rusijos Federacijos piliečių – beveik dvigubai daugiau nei 2005 m. Pagal 2006 m. rugsėjo 5 d. susitarimą tarp Lietuvos ir Komisijos Lietuvai buvo skirta 48,34 mln. litų (14 mln. eurų) Kaliningrado tranzitui užtikrinti.

2006 m. toliau buvo ruošiamasi Ignalinos AE uždarymui: įgyvendinami įvairūs projektai ir parengta speciali ataskaita apie ES Ignalinos programos administravimo galimybių studiją. Per metus Komisijos sprendimais Ignalinos programai buvo skirta 109 mln. eurų. 2006 m. gruodžio 21 d. ES Taryba pritarė reglamentui, kuriuo per 2007–2013 m. laikotarpį Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimui ir susijusioms priemonėms bus skirta 837 mln. eurų.

4. Lietuvos integracijos į ES poveikio tyrimai

2006 m. buvo tęsiama Lietuvos integracijos į ES poveikio tyrimų programa. Vyriausybės kanceliarijos užsakymu 2006 m. buvo atlikti du Lietuvos integracijos į ES poveikio vertinimo tyrimai. Abu tyrimai susiję su Lietuvos viešojo administravimo ir viešojo sektoriaus problematika.

Pirmasis tyrimas, kurį atliko Viešosios politikos ir vadybos institutas, nagrinėjo narystės ES poveikį kvalifikuotų Lietuvos viešojo sektoriaus darbuotojų darbo rinkai. Buvo tiriamos viešojo valdymo, sveikatos apsaugos ir švietimo sričių aukštos kvalifikacijos specialistų emigracijos priežastys, pateiktos rekomendacijos valstybės institucijoms.

Apskaičiuota, kad per praėjusius dvejus metus į užsienį galėjo išvykti iki 4 proc. aukštos kvalifikacijos (t.y. turinčių aukštąjį išsilavinimą) viešojo sektoriaus darbuotojų, o per ateinančius trejus metus šia galimybe ketina pasinaudoti dar apie 7.5 proc. Tarp išvykusiųjų daugiausia specialistų dirbo švietimo, sveikatos priežiūros bei socialinio darbo srityse. Nustatyta, kad labiausiai emigruoti linkę jaunesni nei 35 metai bei mažiau nei 10 metų darbo stažą turintys darbuotojai.

Aukštos kvalifikacijos viešojo sektoriaus tarnautojams Lietuvos integracija į ES sudarė sąlygas išvykti pirmiausia dėl to, kad narystė ES jiems garantavo Lietuvoje įgytos kvalifikacijos pripažinimą. Didžiausia paskata išvykti – maži atlyginimai, taip pat tai, kad darbo užmokestis nesusietas su jų darbo rezultatais. Pabrėžiama, jog neigiamai veikia tebevykdomos reformos, kurios verčia nuolat taikytis prie kintančios darbo aplinkos. Remiantis tyrimų duomenimis, buvo padaryta išvada, jog, siekiant neprarasti kvalifikuotos darbo jėgos viešajame sektoriuje, pirmiausia ir daugiausia atlyginimus reikėtų didinti švietimo ir sveikatos priežiūros bei socialinio darbo specialistams. Pažymėtina, kad darbo užmokestis turėtų pirmiausia kilti jauniems, neseniai pradėjusiems dirbti tarnautojams, kurie šiuo metu labiau linkę išvykti.

Antrasis tyrimas, kurį atliko Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto tyrėjų grupė, vadovaujama dr. Vitalio Nakrošio, nagrinėjo ES atvirojo koordinavimo metodo (AKM)⁷ taikymą ir įtaką Lietuvos viešajam administravimui ir viešajai politikai. Tyrime išnagrinėti du konkretūs metodo taikymo Lietuvoje pavyzdžiai – peržiūrėtas Lisabonos strategijos įgyvendinimas bei skurdo ir socialinės atskirties mažinimo politika.

Nustatyta, kad Lietuvos atstovai už pažangą AKM taikymo srityse ES institucijoms atsiskaito daugiausia formaliai, nes orientuojamasi į valstybėms narėms nurodomus kiekybinius rodiklius, o ne ES šalių gerajai praktikai perimti ar Lietuvai palyginti su kitomis šalimis. Pastebėta, jog trūksta

⁷ AKM – tai 2000 m. Lisabonos Europos Vadovų Tarybos apibrėžtas ES valdymo metodas, taikomas ES viešosios politikos srityse, kur ES institucijos neturi išimtinės arba bendros su ES valstybėmis narėmis kompetencijos, bet siekia bendrai sutartų tikslų.

institucijų bendradarbiavimo įgyvendinant Lisabonos ir socialinės aprėpties strategijas nacionaliniu lygmeniu.

Iš viso Lietuvos integracijos į ES poveikio tyrimams buvo išleista daugiau kaip 90 tūkst. litų. Tyrimų rezultatai paskelbti atnaujintame interneto tinklapyje www.euro.lt.

2006 m. rugsėjo mėn. paskelbtoje [Pasaulio banko studijoje](#), kurioje įvertino aštuonių (t.y. Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Čekijos, Slovakijos, Slovėnijos, Vengrijos) naujų ES valstybių narių administracinių gebėjimų raidą, šioms valstybėms įstojus į ES. Šioje studijoje Lietuva išskiriama kaip geros praktikos pavyzdys strateginio planavimo procese ir sprendimų priėmimo poveikio vertinime.

2006 m. kovo mėn. paskelbtoje [Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos \(OECD\) ataskaitoje](#) išanalizuotas Lietuvos pasirengimas įgyvendinti geresnio reglamentavimo politiką, identifikuotos silpnosios vietos ir pateiktos rekomendacijos. Ataskaitoje Lietuvai siūloma suformuluoti ir patvirtinti aiškią geresnio reglamentavimo politiką, užsitikrinti politinę paramą, sukurti tinkamą institucinę struktūrą šiai politikai įgyvendinti, toliau tobulinti atskirus geresnio reglamentavimo elementus. Rekomendacijų įgyvendinimas leistų sukurti reikiamas prielaidas tobulinti teisėkūros procesą, sistemingai supaprastinti galiojančius teisės aktus ir mažinti jų sukeltą administracinę naštą verslui.

2006 m. buvo atlikti du Lietuvos integracijos į ES poveikio vertinimo tyrimai: vienas tyrimas nagrinėjo narystės ES poveikį kvalifikuotų Lietuvos viešojo sektoriaus darbuotojų darbo rinkai, kitas – ES atvirojo koordinavimo metodo įtaką.

Be to, 2006 m. Pasaulio bankas paskelbė studiją, kurioje įvertino aštuonių ES naujųjų šalių narių administracinių gebėjimų raidą, šioms valstybėms įstojus į ES. Akcentuotina, kad Lietuva šioje studijoje išskiriama kaip strateginio planavimo geros praktikos pavyzdys.

5. Visuomenės informavimas apie Lietuvos narystę ES ir viešojo nuomonė

2006 m. visuomenės parama narystei ES išliko aukšta. Remiantis reprezentatyvių gyventojų apklausų rezultatais, vidutinis paramos lygis per praėjusius metus buvo apie 68 proc. (2005 m. – 71 proc.). Plačiau žr. 2 priede.

Valstybės institucijos įvairiomis priemonėmis teikė informaciją visuomenei aktualiausiais su naryste ES susijusiais klausimais, įvyko keletas renginių, skirtų apmąstymų laikotarpiui dėl ES konstitucinio proceso.

Nors 2006 m. visuomenė buvo informuojama apie euro įvedimo procesą, tačiau Lietuvos paraiškos įvesti eurą nuo 2007 m. sausio 1 d. atmetimas taip pat atskleidė, kad visuomenėje iki šiol nemažai būgštavimų, susijusių su būsimo euro įvedimu. Toliau tęsiant pasirengimą įsivesti eurą, būtina aktyviau plėtoti informacinę kompaniją kad visuomenė būtų labiau susipažinusi su narystės euro zonoje teikiamomis galimybėmis.

2006 m. Lietuvoje vyko renginių, skirtų apmąstymų laikotarpiui, kurių Europos Vadovų Taryba paskelbė po nepalankių referendumų dėl ES konstitucijos ratifikavimo Prancūzijoje ir Nyderlanduose. Paminėtinos diskusijos, vykusios Europos informacijos centruose, esė konkursas „Mano nuomonė Lietuvai ir Europai“ (jį bendrai surengė Vyriausybės kanceliarija, Seimas ir Europos Komisijos atstovybė Lietuvoje), televizijos laidų ciklas „60 minučių su Europa“ (jį rengė

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

Europos Komisijos atstovybė Lietuvoje, dalyvavo daugelio Lietuvos valstybės institucijų ekspertai).

Lietuvos apskrityse įsikūrę Europos informacijos centrai „Europe direct“ per 2006 m. surengė beveik 300 renginių (paskaitų, seminarų, parodų, diskusijų ir pan.). Šiuose renginiuose bei informacijos centruose apsilankė daugiau kaip 30 tūkst. gyventojų (2005 m. – daugiau kaip 50 tūkst.). Lankytojų skaičiaus mažėjimą galima paaiškinti informacijos šaltinių skaičiaus ir informacijos apimties didėjimu, poreikiu gauti labiau specializuotą informaciją. Remiantis 2006 m. lapkričio mėn. apklausos duomenimis, 32,2 proc. respondentų žinojo apie apskrityse veikiančius Europos informacijos centrus „Europe Direct“.

2006 lapkričio mėn. buvo atliktas didelės apimties viešosios nuomonės tyrimas europinės darbotvarkės klausimais, siekiant detaliau iširti visuomenės požiūrį į narystę ES bei visoje ES svarstomų sprendimų alternatyvas (pvz., darbo savaitės trukmės tematika). Respondentai nurodė dvi pagrindines (ekonomines) narystės rėmimo priežastis: dėl narystės tikimasi aukštesnio pragyvenimo lygio ateityje (26 proc. iš narystę ES remiančių respondentų) ir ES finansinės paramos (25 proc.). Nors parama narystei ES pirmiausia siejama su ekonominiais veiksniais, Lietuvos gyventojams svarbu ir tai, kad Lietuva būtų lygiateisė ES narė (ši motyvą, kaip svarbiausią Lietuvai dalyvaujant ES veikloje, minėjo 40 proc. respondentų, didesnė finansinė parama yra antroje vietoje – 23 proc. respondentų).

Skeptikų (t.y. 16 proc. visų apklaustųjų) buvo teirujamasi, kodėl jie neremia narystės ES. Pastarieji pateikė įvairesnių argumentų nei šalininkai: jie mano, kad ES yra valdoma didžiųjų valstybių (25 proc.), prarandamas tautinis savitumas (19 proc.), nepritariama ar nesuprantama, kaip ES yra priimami sprendimai (18 proc.), teigiama, kad ribojamas Lietuvos suverenitetas (17 proc.), ES skatina biurokratijos didėjimą (15 proc.).

Buvo pateiktas klausimas, ar pakanka Vyriausybės teikiamos informacijos apie Lietuvos atstovavimą ES. Atsakymai pasiskirstė po lygiai – 40 proc. visų respondentų tvirtino, kad pakanka ir 40 proc. teigė, jog nepakanka. Šis rezultatas yra žymiai geresnis, nei 2005 m. liepos mėn. atlikto tyrimo metu, kai 30 proc. respondentų teigė, kad informacijos jiems pakanka, o 53 proc. – kad nepakanka.

Pažymėtina, kad dauguma respondentų (66 proc.) pasisako už Europos Sąjungos konstitucinę sutartį. Panašus palaikančiųjų skaičius (69 proc.) buvo ir 2005 m. liepos mėn. atlikto tyrimo metu. 36 proc. apklaustųjų yra priimtina dabartinė ES veiklos forma (kaip alternatyvą pateikiant ją federacijai, panašiai į JAV, ar valstybių sąjungai be centrinių institucijų), o 40 proc. neturi nuomonės šiuo klausimu.

Gyventojų taip pat buvo prašoma nurodyti, kokių tikslų Vyriausybė turėtų siekti artimiausioje ateityje. Pagrindiniai gyventojų prioritetai yra du: kokybiška socialinė, sveikatos apsauga bei švietimas (70 proc.) ir efektyvus ES struktūrinių fondų panaudojimas (66 proc.). Daug rečiau buvo minima narystės Šengeno erdvėje (32 proc.), euro įvedimas (22 proc.), naujos atominės elektrinės statyba (17 proc.), elektros tinklų su Vakarais tiesimas (12 proc.), geležinkelio iki Varšuvos modernizavimas (8 proc.).

Dirbantys gyventojai buvo prašomi apibūdinti savo darbą ir darbo sąlygas. Tyrimai parodė, kad visose grupėse yra daugiau nepatenkintų savo atlyginimu (67 proc.) nei patenkintų (24 proc.). Patenkintų ir nepatenkintų darbo sąlygomis yra maždaug po lygiai (atitinkamai 46 proc. ir 43 proc.). Beveik du trečdaliai (61 proc.) patenkinti savo vadovu, nepatenkintų – 20 proc. Pusė

respondentų dirba viršvalandžius (dažniau vyrai). 67 proc. teigia, kad už viršvalandžius nėra teisingai atlyginama. 68 proc. sutiktų dirbti viršvalandžius, jei būtų teisingai atlyginama. Taigi, gyventojai norėtų daugiau dirbti ir užsidirbti, tačiau yra nepasitikima, ar pakeitus įstatymą jie nebus apgauti.

Lietuvoje yra daugiau pritariančių, nei nepritariančių naujų narių priėmimui į ES (neskaitant Bulgarijos ir Rumunijos) – 48 proc. (prieš – 16 proc.).

Vyriausybės kanceliarijos užsakymu [viešosios nuomonės tyrimą](#) (žr. plačiau www.lrv.lt) atliko Viešosios nuomonės ir rinkos tyrimų centras „Vilmorus“.

2006 m. visuomenės parama narystei Europos Sąjungoje išliko aukšta. Remiantis reprezentatyvių gyventojų apklausų rezultatais, vidutinis paramos lygis per praėjusius metus buvo apie 68 proc. 2006 m. buvo kryptingai įgyvendinamas visuomenės informavimas apie Lietuvos narystę ES. Valstybės institucijos įvairiomis priemonėmis teikė informaciją visuomenei aktualiausiais su naryste ES susijusiais klausimais (pvz., euro įvedimas, Šengeno erdvės plėtra). Visuomenės informavimo procese labai svarbų vaidmenį suvaidino Lietuvos apskrityse įsikūrę Europos informacijos centrai „Europe direct“. 2006 m. LR Vyriausybės užsakymu buvo atliktas išsamus Lietuvos viešosios nuomonės tyrimas ES darbotvarkės klausimais. Pabrėžtina, kad 2006 m. parama narystei Europos Sąjungoje išliko aukšta.

6. Lietuvos narystės ES informacinės sistemos (LINESIS) plėtros apžvalga

2006 m. toliau buvo tobulinama LINESIS, plečiamos jos panaudojimo galimybės. Siekiant optimizuoti informacijos apie Lietuvos atstovų dalyvavimą ES institucijų veikloje pateikimą, buvo inicijuotas naujos LINESIS posistemės – Lietuvos atstovų duomenų bazės – sukūrimas. Šios duomenų bazės pagrindą sudaro Lietuvos institucijų deleguotų atstovų ES Tarybos, Komisijos ir kitų institucijų darbo grupėse sąrašai (įveda Vyriausybės kanceliarija) bei informacija apie minėtų darbo grupių posėdžiuose dalyvavusius asmenis (įveda institucijos).

Posistemės privalumai:

- Vienoje vietoje kaupiama aktuali ir archyvinė informacija apie Lietuvos atstovus (asmenis ir institucijas) deleguotus pristatyti poziciją tam tikrose ES institucijų darbo grupėse ar komitetuose;
- Kaupiami statistiniai duomenys apie realų kiekvieno asmens (institucijos) dalyvavimą posėdžiuose per visus metus, kas leis palyginti formalią atstovavimo statistiką (oficialiai paskirtus asmenis) ir realius duomenis (kiek iš formaliai paskirtų asmenų realiai dalyvauja ES institucijų darbo grupių posėdžiuose);
- Kaupiami duomenys apie atskirų darbo grupių veiklos intensyvumą bei galimus pokyčius. Ši informacija sudarys sąlygas numatyti ir įvertinti atskirų asmenų (institucijų) veiklos krūvį Lietuvos pirmininkavimo ES metu;
- Institucijoms nebereikės papildomai kaupti ir teikti duomenų apie jų atstovų dalyvavimą posėdžiuose, sistemoje bus realizuotos galimybės spausdinti tiek statistines suvestines, tiek vardinius sąrašus pagal įvairius parametrus.

Siekiant operatyvaus informacijos pateikimo, duomenų teikimas apie posėdžiuose dalyvavusius asmenis buvo susietas su ataskaitų pateikimu: institucijos atstovas, registruodamas ataskaitą, peržiūri ir patikslina posėdžio dalyvių kortelę, kurioje jau būna nurodyti oficialiai atstovauti tam tikroje darbo grupėje deleguoti asmenys (t.y. jis pašalina nereikalingus įrašus ir, esant poreikiui,

įveda trūkstamus). Siekiant įvairiais aspektais analizuoti bei interpretuoti duomenis apie dalyvavimo apimtį ir tendencijas, pastoviai prižiūrima, kad sistemoje duomenys būtų pateikiami tikslūs ir laiku.

Stengiantis LINESYJE plačiau atspindėti pozicijų rengimo ir dalyvavimo įvairių ES institucijų posėdžiuos procesą, buvo sukurta keletas naujų funkcionalumų: galimybė registruoti ne iš ES Tarybos Generalinio sekretoriato gautiems dokumentams ir pozicijas šiems dokumentams (parengta 12 pozicijų); taip pat institucijoms sudaryta galimybė registruoti ataskaitas ne tik iš ES Tarybos darbo grupių ir komitetų, Komisijos komitetų posėdžių, bet ir iš kitų įvairių susitikimų ES institucijose (užregistruotos 34 ataskaitos). Sudaryta galimybė LINESYJE pateikti informaciją apie institucijų parengtas riboto naudojimo pozicijas (šiuo metu yra 2). 2006 m. pabaigoje įdiegta ir pradėjo funkcionuoti LINESIS ES teisės pažeidimo procedūrų posistemė. Šioje posistemėje talpinami visi iš Komisijos gauti bei Lietuvos valstybės institucijų parengti dokumentai, susiję su ES teisės pažeidimo procedūra.

2006 metais LINESIS tobulinimui buvo skirta 225 122 tūkst. litų. 2006 m. gruodžio 31 dieną sistemoje buvo registruoti 2050 vartotojų (2005 m. – 1254), iš jų 49 socialinių-ekonominių partnerių vartotojai (2005 m. – 30) iš 129 institucijų (2005 m. – 89) realiai sistema naudojosi 867 asmenys (2005 m. – 852). Šiuo metu LINESYJE sukaupta 108 904 ES dokumentai (2005 m. – 86 993), kurių apimtis – 40 gigabaitų (2005 m. – 22).

2006 m. toliau buvo tobulinama LINESIS, plečiamos jos panaudojimo galimybės. Buvo inicijuotas naujos LINESIS posistemės – Lietuvos atstovų duomenų bazės – sukūrimas, kurioje bus kaupiama aktuali informacija apie Lietuvos atstovus, deleguotus pristatyti poziciją tam tikrose ES institucijų darbo grupėse ar komitetuose, taip pat duomenys apie atskirų darbo grupių veiklos intensyvumą bei galimus pokyčius. Šis ir kiti LINESYJE atlikti tobulinimai leis efektyviau koordinuoti ES pozicijų rengimą.

2006 m. gruodžio 31 dieną LINESYJE buvo registruoti 2050 vartotojų (2005 m. – 1254), iš jų 49 socialinių-ekonominių partnerių vartotojai (2005 m. – 30) iš 129 institucijų (2005 m. – 89). Realiai sistema naudojosi 867 asmenys (2005 m. – 852). Šiuo metu LINESYJE sukaupta 108 904 ES dokumentai (2005 m. – 86 993), kurių apimtis siekia 40 gigabaitų (2005 m. – 22).

II dalis. Lietuvos dalyvavimo ES politikos formavimo ir įgyvendinimo procese apžvalga 2006 m.

1. Atstovavimas ES institucijose ir administracinių gebėjimų plėtra

Šioje dalyje bus pateikti statistiniai duomenys, susiję su dalyvavimu ES institucijų veikloje, apžvelgti Lietuvos atstovavimo ES institucijų darbo grupėse ir komitetuose gebėjimai, patirtis ir svarbiausi iššūkiai, ypatingą dėmesį skiriant žmogiškajam faktoriui.

Rengiant apžvalgą, buvo remiamasi Lietuvos atstovų sąrašais:

- didžiausias dėmesys skirtas sąrašų, parengtų pagal 2006 m. gegužės 5 d. Ministro Pirmininko (MP) potvarkį Nr. 89, analizei;
- palyginimui naudoti duomenys iš atstovų sąrašų, patvirtintų 2005 m. spalio 3 d. MP potvarkiu Nr. 236; 2004 m. gruodžio 23 d. MP potvarkiu Nr. 328 ir 2004 m. gegužės 19 d. MP potvarkiu NR. 103.

Analizuojant Lietuvos atstovų dalyvavimo ES institucijų veikloje apimtį ir tendencijas:

- buvo peržiūrėtos visos LINESYJE užregistruotos ataskaitos iš posėdžių, vykusių 2006 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 dienomis (2007 m. sausio 5 d. duomenimis);
- susisteminti ministerijų ir kitų institucijų pateikti duomenys apie dalyvavimą Komisijos komitetų posėdžiuose;
- peržiūrėti ataskaitų pateikimo LINESYJE nustatytais terminais rodikliai;
- palyginimui naudoti 2005 m. ir 2004 m. duomenys apie atstovavimo apimtį iš Vyriausybės veiklos integracijos į ES srityje 2005 m. ir 2004 m. apžvalgų.

Taip pat buvo vadovaujamosi Užsienio reikalų ministerijos pateikta informacija, susijusia su pasirengimu pirmininkauti ES ir Lietuvos piliečių įsidarbinimu ES institucijose, bei Finansų ministerijos informacija dėl kelionių išlaidų kompensavimo vykstant į ES Tarybos ir jos darbo grupių ar komitetų posėdžius.

Atsižvelgiant į tai, kad dalis ataskaitų LINESYJE užregistruojamos pavėluotai, interpretuojant duomenis pagrindinis dėmesys buvo kreipiamas ne į tikslų dalyvavusių žmonių skaičių, bet į bendras dalyvavimo tendencijas.

1.1. ES agentūrų ir jų padalinių steigimas Lietuvoje

2004 m. spalio 25 d. Vyriausybės pasitarime buvo priimtas sprendimas siekti dviejų ES įstaigų būstinių – Lyčių lygybės instituto ir ES pasienio tarnybų pareigūnų mokyklos – įkūrimo Lietuvoje.

2006 m. pasiektas pirmasis tikslas – 2006 m. gruodžio 1 d. ES Ministrų Taryboje buvo priimtas sprendimas Europos lyčių lygybės institutą įsteigti Lietuvoje. Tikslui pasiekti intensyviai buvo dirbama trejus metus. 2006 m. rudenį Lietuvos siekis buvo iškeltas Lietuvos Prezidento, Ministro Pirmininko, kitų aukštų pareigūnų susitikimų su ES šalių narių atstovais metu, taip pat vyko aktyvus šios idėjos propagavimas per Lietuvos Respublikos atstovybes ES šalių sostinėse. Sprendimo išvakarėse buvo užsitikrinta daugumos ES šalių parama.

Įgyvendinant antrąjį tikslą 2006 m. buvo toliau aktyviai dalyvauta 2005 m. pradėjusios veikti Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie ES valstybių išorės sienų valdymo agentūros

FRONTEX veikloje. Atsakingų Lietuvos institucijų koordinuotomis diplomatinėmis pastangomis buvo užtikrinta, kad Lietuvos atstovas užimtų aukštas ir atsakingas pareigas agentūroje.

2006 m. pabaigoje buvo pasirašyta sutartis dėl tarnybos mokyklos ir Tarptautinio pasieniečių mokymo centro statybos ir rekonstravimo darbų. Pasieniečių mokykla, kurioje įsikurs ir tarptautinis pasieniečių mokymo centras, turėtų pradėti veikti 2007 m. rudenį. Lietuva, kontroliuodama penktadalį ES išorinės sausumos sienos siekia, kad Medininkuose steigiamoje regioninėje pasieniečių mokykloje būtų vykdomi bendri ES projektai su kaimyninėmis šalimis – Ukraina, Moldova, Rusija.

1.2. Administracinių gebėjimų dalyvauti ES institucijose plėtra Lietuvoje.

1.2.1 Bendri duomenys

Šiuo metu yra sudaryti **624 ES institucijų komitetai ir darbo grupės** (iš jų 277 - ES Tarybos komitetai ir darbo grupės)⁸. Į naujausius Lietuvos atstovų, dalyvaujančių ES Tarybos, Komisijos ir kituose ES institucijų darbo grupėse ir komitetuose, sąrašus, parengtus remiantis 2006 m. gegužės 5 d. Ministro priminko potvarkiu Nr. 89 ir ministrų bei kitų institucijų vadovų įsakymais dėl atskirų asmenų delegavimo pristatyti LR pozicijas atitinkamose darbo grupėse ir komitetuose, įtrauktos **66 institucijos** bei numatytas bendras **821⁹ atstovų skaičius**.

Palyginus šiuos ir pirmuoju potvarkiu (2004 05 19) patvirtintus atstovų sąrašus, paaiškėjo, kad **276 asmenys vykdo atstovavimo funkcijas nuo 2004 metų**. T.y. jie buvo įtraukti į visus iki šiol rengtus atstovų sąrašus, ir teoriškai turėtų būti sukaupę nemažai atstovavimo patirties ir įgūdžių.

1 lentelė. Lietuvos atstovų skaičiaus kaita 2004 – 2006 m.

Asmenų, deleguotų atstovavimui nuo I-ojo potvarkio skaičius	Bendras deleguotų asmenų skaičius			
	2006 05 05 MP potvarkis Nr.89	2005 10 03 MP potvarkis Nr.236	2004 12 23 MP potvarkis Nr.328	2004 05 19 MP potvarkis Nr.103
276	821	780	401	473

1.2.2. Pakaitinio atstovo skyrimas

Siekiant ženklesnio Lietuvos atstovų iš sostinės dalyvavimo ES institucijų darbo grupių posėdžiuose, o taip pat atsižvelgiant į iššūkius, susijusius su būsimu Lietuvos pirmininkavimu ES, 2004 m. pabaigoje buvo iškeltas uždavinys kiekvienoje ES institucijų darbo grupėje ar komitete numatyti bent po du asmenis, galinčius atstovauti Lietuvai. Palyginus naujausius ir ankstesniais potvarkiais patvirtintus atstovų sąrašus, jaučiamas ženklus poslinkis skiriant pakaitinius atstovus. Šiuo metu didžiojoje dalyje darbo grupių (72 proc., 450 iš 624) paskirti ir pagrindiniai, ir pakaitiniai atstovai. Ketvirtadalyje darbo grupių (174 iš 624) nacionalinei pozicijai pristatyti deleguotas tik vienas institucijos atstovas, tačiau atsižvelgiant į tai, kad beveik pusėje iš jų (61 iš 174) dalyvauja asmenys iš dalyvaujančių institucijų, **darbo grupių, kuriose atstovavimui paskirtas tik vienas asmuo iš Lietuvos skaičius siekia 18 proc. (113 darbo grupių iš 624)**.

⁸ Parengiamųjų ES institucijų darbo organų skaičius pastoviai kinta: oficialų ES Tarybos darbo grupių ir komitetų sąrašą parengia kiekviena ES pirmininkaujanti valstybė, Komisijos komitetų ir darbo grupių sąrašas atnaujinamas, atsižvelgiant į Europos Komisijos rengiamą metinę Komitologijos komitetų veiklos ataskaitą bei Lietuvos institucijų pasiūlymus, Stojimo į ES sutarties Akto 52 straipsnio komitetų skaičius yra fiksuotas Lietuvos Stojimo į ES sutartyje ir nesikeičia.

⁹ Šioje analizėje atstovais traktuojami institucijų deleguoti asmenys (pavardės), kurie nesikartoja. Šis skaičius skiriasi nuo potvarkiu patvirtintų atstovų skaičiaus, kur tas pats asmuo gali dalyvauti keliuose darbo grupėse.

Pastebima pozityvi tendencija – ES Tarybos darbo grupėse skirti pakaitinius atsakingos institucijos atstovus arba pavaduojančius asmenis iš dalyvaujančios institucijos (tik 30 darbo grupių ir komitetų (iš 277) nėra paskirta pakaitinių atsakingos institucijos atstovų). Taigi nuostata „ne mažiau 2 Lietuvos atstovai vienoje Tarybos darbo grupėje“ šiuo metu yra užtikrinama 90 proc.

Tuo tarpu 2004 m. pabaigoje institucijos buvo paskyrusios pakaitinius atstovus tik 60 iš 263 ES Tarybos darbo grupių (25 proc.). 2005 m. – 182 darbo grupėse iš 282 (65 proc.).

1.2.3. Atstovų krūvis

Vertinant atstovavimo kiekybinę pusę, pastebėta, kad 1 asmuo vidutiniškai dalyvauja 1,5 ES Tarybos darbo grupėje ar komitete.

277 ES Tarybos darbo grupėse atsakingos institucijos yra paskyrusios 257 pagrindinius atstovus (asmenis), tuo atsižvelgiant į nuostatą, kur asmuo vienoje darbo grupėje paskirtas pagrindiniu atstovu kitoje darbo grupėje galėtų eiti tik pakaitinio atstovo pareigas. Iš jų:

- 79 proc. (202) dalyvauja tik vienoje darbo grupėje;
- 2 proc. (40) asmenų – dvejose darbo grupėse,
- po 6 asmenis dalyvauja trejose ir keturiose darbo grupėse.

Vertinant krūvį keliose darbo grupėse dalyvauja vienas asmuo (kaip pagrindinis, pakaitinis ar dalyvaujančios institucijos) matosi, kad didžiausi krūviai vienam asmeniui tenka Žemės ūkio ministerijai (3,3 darbo grupės), Respublikiniam mitybos centrui (2,8), Krašto apsaugos ministerijai (2), Valstybinei sėklų ir grūdų tarnybai prie ŽŪM (2) Užsienio reikalų ministerijai (1,7). Pagal atstovavimo krūvį, tenkantį vienam asmeniui labai išsiskiria Žemės ūkio ministerija, kurios kai kurie tarnautojai dalyvauja 5, 8 ir 12 darbo grupių veikloje. Tačiau, sugretinus oficialiai skelbiamus ir realiai vykstančių darbo grupių sąrašus, pastebėta, kad per 2006 m. didžiojoje daugumoje ŽŪM kompetencijai priskirtų darbo grupių posėdžiai nevyko (žr. 3.9 lentelę priede Nr. 3).

1.2.4. Atstovų kaita

Vertinant atstovų kaitą buvo lyginami Ministro Pirmininko potvarkiais – 2004 m. Nr. 103 ir 2006 m. Nr. 89 – patvirtinti sąrašai.

Atlikus detalią analizę, pastebėta kad per du su puse metų (2004 m. I pusmetį – 2006 m.), atstovavimo funkcijas nuosekliai vykdė 276 atstovai. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu bendras atstovų (asmenų) skaičius siekia 821, o 2004 m. pradžioje jis buvo 473 asmenys, galima teigti, kad asmenų, turinčių ilgalaikės atstovavimo patirties skaičius yra nedidelis (apie 34 proc.) (žr. 3.10 lentelę priede Nr. 3).

Pagal ministerijas, pasižyminčias didžiausia atstovų kaita, t.y. lyginant pirmąjį ir paskutinį sąrašus, išskirtinos Teisingumo ministerija (pasikeitė 8 iš 11 asmenų, kaita 73 proc.), Finansų ministerija (16 asmenų iš 23, kaita 70 proc.), Užsienio reikalų ministerija (33 asmenys iš 50, kaita 66 proc.), Švietimo ir mokslo ministerija (12 asmenų iš 19, kaita 63 proc.), Kultūros ministerija (3 asmenys iš 5, kaita 60 proc.).

Stabiliausiai atstovavimo funkcijas vykdančiomis ministerijomis galėtų būti įvardintos Sveikatos apsaugos („nubyrėjimas“ 13 proc.), Žemės ūkio („nubyrėjimas“ 26 proc.) ir Aplinkos ministerijos („nubyrėjimas“ 28 proc.).

1.2.5. Atstovų kompetencija

Asmenims, atstovaujantiems Lietuvai ES institucijų darbo grupėse ir komitetuose, keliami bendrieji ir specifiniai reikalavimai. Iš bendrųjų reikalavimų išskirtinos užsienio kalbų žinios, derybiniai ir pristatymų rengimo įgūdžiai bei bendrosios žinios apie ES. Iš specifinių – tai ekspertinės atitinkamos srities žinios.

Šiuo metu palyginamų kiekybinių duomenų apie Lietuvos atstovų kompetenciją nėra. Žinoma tik, kad nuo 2003 m. iki 2006 m. LIVADIS atstovavimo programą (PALIESI) baigė 234 valstybės tarnautojai, tačiau iš jų nemaža dalis šiuo metu nebevykdo atstovavimo funkcijų.

Siekiant įvertinti Lietuvos atstovų, įtrauktų į naujausius sąrašus, užsienio kalbų žinias, Vyriausybės kanceliarija paprašė Valstybės tarnybos departamento prie VRM, remiantis Valstybės tarnautojų registre sukaupia informacija, pateikti informaciją apie visų į sąrašus įtrauktų asmenų užsienio kalbų (anglų ir prancūzų) mokėjimo lygį.

Informacija buvo gauta apie 85 proc. (694 asmenis iš 821) į oficialius sąrašus įtrauktų asmenų žinias. Kaip pažymėjo Valstybės tarnybos departamentas prie VRM, apie kai kuriuos asmenis informacijos pateikti neįmanoma, nes kai kurios valstybės institucijos duomenų registru neteikia (pvz. Respublikinis mitybos centras, Higienos institutas, Valstybinis aplinkos sveikatos centras, Vilniaus visuomenės sveikatos centras, Valstybės saugumo departamentas, Lietuvos bankas, Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūra, Specialiųjų tyrimų tarnyba), arba neatnaujina, nesuveda tam tikros dalies informacijos.

Tuo pačiu reikia pažymėti, kad ir užsienio kalbos mokėjimo lygio identifikavimas remiasi tik paties asmens savo žinių įvertinimu pagal skalę „labai gerai“, „gerai“, „patenkinamai“. Toks vertinimas neleidžia palyginti ir objektyviai nustatyti realaus bendro Lietuvos valstybės tarnautojų užsienio kalbų mokėjimo lygio. Be to, šie duomenys nėra susieti su valstybės tarnautojų kompetencijos tobulinimu.

694 valstybės tarnautojų užsienio kalbų mokėjimo vertinimas:

	Anglų k.	Prancūzų k.
Labai gerai	320 (47 proc.)	17 (2 proc.)
Gerai	245 (35 proc.)	27 (4 proc.)
Patenkinamai	99 (14 proc.)	77 (11 proc.)
Nemoka	30 (4 proc.)	573 (83 proc.)

Abi - anglų ir prancūzų - kalbas moka 113 (16 proc.) valstybės tarnautojų.

1.2.6. Pasirengimas pirmininkauti ES

Siekiant identifikuoti pagrindinius žingsnius, susijusius su būsimo Lietuvos pirmininkavimu ES 2013 m., 2006 m. balandžio 12 d. buvo patvirtintas Lietuvos pasirengimo pirmininkauti ES 2006 – 2009 m. veiksmų planas (Vyriausybės nutarimas Nr. 359). Dokumentas reglamentuoja pirmąjį pasirengimo pirmininkauti ES etapą. Šiame dokumente pagrindinis dėmesys skirtas Lietuvos valstybės tarnautojų atitinkamų administracinių gebėjimų ugdymui, valstybės tarnautojų korpuso, turinčio darbo ES institucijose patirties, plėtrai, infrastruktūrinių, teisinių, finansinių klausimų identifikavimui ir sprendimui, pirmininkavimo ir pasirengimo jam patirties perėmimui iš kitų ES šalių, tiesioginių ryšių su tų šalių institucijomis užmezgimui. Antrasis etapas, kurio metu turės būti užbaigtas dalykinis bei organizacinis pasirengimas pirmininkavimui, prasidės 2010 m.

Taip pat per metus buvo vykdyta nemažai minėto veiksmų planų priemonių:

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

- 2006 m. vasario 20 d. pasirašytas daugiašalis Vyriausybės, Tarptautinės frankofonijos organizacijos (TFO) ir šios organizacijos šalių narių vyriausybių: Belgijos prancūzų bendruomenės, Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės, Prancūzijos Respublikos memorandumas dėl daugiametės LR valstybės tarnautojų prancūzų kalbos mokymo programos.
- Surengti LR ministerijų ir kitų valstybės institucijų atstovų darbo vizitai Helsinkyje (2006 m. balandžio 19-20 d.) ir Lisabonoje (2006 m. lapkričio 20-21 d.), siekiant susipažinti su pirmininkaujančiais šalies keliamais uždaviniais ir iššūkiais.
- Organizuoti seminarai – aptarimai su ministerijų ir kitų valstybės institucijų tarnautojais: 2006 m. lapkričio 10 d. Vyriausybės kanceliarijoje, 2006 m. lapkričio 17 d. Vilniuje URM.
- Parengti preliminarūs Lietuvos nuolatinės atstovybės ES valstybės tarnautojų pareigybių rotacijų 2007-2014 m. planai (URM); surinkta ir apibendrinta informacija apie ES pirmininkavusių valstybių infrastruktūrą ir patalpų, pritaikytų pirmininkavimo ES renginiams, panaudojimą (ŪM ir URM); pateikti pasiūlymai dėl galimybių išplėsti LR atstovybės ES patalpas (URM); atnaujinti ministerijų ir kitų valstybės institucijų atstovų siuntimo laikinai dirbti ar siuntimo stažuotis į ES institucijas planai.

1.2.7. Lietuvos piliečių įsidarbinimas ES institucijose, nacionalinių ekspertų delegavimas

2006 metų pabaigoje ES institucijose pagal nuolatinį ir įvairius laikinus kontraktus buvo įdarbinta 403 Lietuvos Respublikos piliečiai, iš jų Komisijoje – 187, Europos Parlamente – 100 (įskaitant ir Lietuvoje išrinktus EP narius); ES Taryboje – 46; Europos Teisingumo teisme – 30, Audito Rūmuose, Regionų komitete, Ekonominių bei socialinių reikalų komitete – iš viso 40. 2006 metais EK paskelbtus konkursus aukštesnio lygio (AD*14 kategorija) pareigoms laimėjo 2 LR piliečiai, vidutinio lygio (A*9 ir A*12 kategorijos) pareigose papildomai įsidarbino 2 LR piliečiai.

2006 metais Lietuvos Respublikos valstybės institucijos į EK buvo delegavusios 15 deleguotų nacionalinių ekspertų, į ES Tarybą -1, į Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie ES valstybių narių išorės sienų valdymo agentūrą – 1 ekspertą. 2006 m. EK padaliniuose stažavosi 6 Lietuvos valstybės tarnautojai.

Siekiant užtikrinti aktyvesnį ir sėkmingesnį Lietuvos piliečių dalyvavimą įsidarbinimo ES institucijose konkursuose reguliariai buvo atnaujinama informacija tinklalapyje www.es-įsidarbinimas.lt, rengiami spaudos pranešimai, inicijuojami straipsniai, išleisti ir platinami lankstinukai, skrajutės apie įsidarbinimo ES institucijose galimybes. Informacija apie naujus paskelbtus konkursus patalpinta interneto portaluose www.delfi.lt, www.cvmarket.lt, www.cvonline.lt. 2006 metais elektroninių pašto adresatų, kuriems nuolat siunčiama informacija apie naujausius konkursus, skaičius padidėjo 900-ais, iš viso informacijai gauti užsiregistravę 3604 asmenys. 2006 m. spalio mėnesį Vilniuje ir Kaune antrą kartą buvo surengti informaciniai seminarai su Europos Personalo atrankos tarnybos, Komisijos atstovais, ES institucijose dirbančiais lietuviais, kurių metu 252 valstybės tarnautojai, privataus sektoriaus darbuotojai, studentai susipažino su konkursų organizavimo tvarka ir ES institucijose dirbančių lietuvių įsidarbinimo patirtimi. 2006 m. spalio mėnesį Vilniuje surengtas informacinis seminaras apie laikino įsidarbinimo ES institucijose galimybes, kuriame dalyvavo 45 valstybės tarnautojai.

2006 metais buvo vykdomos priemonės, skirtos suteikti paramą norintiems įsidarbinti ES institucijose įvairių lygių pareigybėse: 141 dalyviui organizuoti parengiamieji kursai, kurių 90 proc. kainos apmokėjo Vyriausybė; parengti mokymai 6 LR piliečiams, dalyvavusiems atrankose vidutinio ir aukštesnio lygio pareigoms; vykdomas diplomatinio poveikio priemonių taikymo planas; palaikomi nuolatiniai kontaktai su EK ir kitų ES institucijų pareigūnais, atsakingais už

įdarbinimo klausimus, į šį procesą buvo įtraukiami ir specialieji atašė. Tarpininkaujant Lietuvos nuolatinei atstovybei ES, buvo palaikomi ryšiai su ES institucijose dirbančiais LR piliečiais.

Tikslas į kiekvieną ES Tarybos darbo grupę paskirti bent po 2 atstovus iš esmės pasiektas (90 proc.). Kitas etapas būtų užtikrinti, kad visi atstovai įgytų dalyvavimo patirties. Atstovų kaita yra pakankami didelė (tik 276 asmenys nuo 2004 m. yra įtraukti į 2006 m. atstovavimo sąrašus). Tačiau tai iš dalies galima paaiškinti pirmaisiais metais buvusiu neaiškumu dėl konkrečių darbo grupių veiklos sričių ir pobūdžio. Ateityje atstovų sąrašai turėtų būti stabilesni, o minėta tendencija atidžiai stebima. Lietuvos atstovų kvalifikaciją įvertinti kiekybiškai šiuo metu praktiškai neįmanoma. Valstybės tarnautojų registre esanti informacija apie užsienio kalbų mokėjimo lygį nėra patikima (t.y. remiasi tarnautojų savęs įvertinimu). Tačiau net šie duomenys rodo, kad 18 proc. atstovų anglų kalbą moka patenkinamai arba visai jos nemoka. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos pasirengimo pirmininkauti ES veiksmų plane 2006-2009 m. yra numatyta eilė konkrečių priemonių, susijusių su valstybės tarnautojų privaloma kvalifikacija (pvz. privalomu anglų ir prancūzų kalbų mokėjimu), ir žinant kad šios priemonės buvo suplanuotos neatlikus rimto dabartinės situacijos įvertinimo, siūlytina peržiūrėti anksčiau užsibrėžtas nuostatas ir resursus koncentruoti įmanomų rezultatų pasiekimui – pavyzdžiui centralizuoto anglų kalbos mokėjimo lygio identifikavimui ir asmeninių mokymo planų parengimui tam, kad asmuo iki pirmininkavimo momento labai gerai valdytų bent jau vieną užsienio kalbą.

2. Lietuvos ES reikalų darbo grupių veikla ir bendradarbiavimas su socialiniais ir ekonominiais partneriais¹⁰

Lietuvos ES reikalų koordinavimo sistemoje ES reikalų darbo grupės yra žemiausia pakopa (grandis), kurioje yra rengiama bei suderinama pirminė Lietuvos pozicija dėl ES teisės akto ar kito dokumento. Už ES reikalų darbo grupes atsakingos ministerijos minėtų darbo grupių veiklą įgyvendina, rengdamos grupių posėdžius, apskritojo stalo diskusijas arba teikdamos informaciją grupės nariams bei gaudamos šių pastabas elektroniniu paštu arba raštu. Šiuo metu yra sudarytos 27 ES reikalų darbo grupės ir 16 pogrupių (2005 m. – 18 pogrupių).

Remiantis Lietuvos valstybės institucijų, atsakingų už ES reikalų darbo grupių veiklą, pateikta informacija galima išskirti šias tendencijas: 10 darbo grupių ir 7 pogrupiai nerengė posėdžių per 2006 m., nes pagal susiformavusią darbo grupėms vadovaujančių institucijų praktiką pozicijos yra derinamos raštu (raštais, elektroniniu paštu ir faksu), taip pat rengiant apskritojo stalo diskusijas. 6 darbo grupės ir 7 pogrupiai rengė nuo vieno iki penkių posėdžių. Dažniausiai į posėdžius rinkdavosi Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių, Vidaus reikalų darbo grupės – po 5 kartus, Transporto darbo grupė – 4 kartus. Aplinkos apsaugos darbo grupė posėdžiavo 2 kartus, o Pramonės ir verslo konkurencingumo darbo grupė – 1 kartą. Tarp pogrupių aktyviausi buvo Mokslo tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei Narkotikų kontrolės pogrupiai, kurie rinkosi 5 kartus, Išorinių ekonominių santykių, Civilinės saugos bei Užimtumo pogrupiai posėdžiavo po 3 kartus. Triukšmo valdymo pogrupis per 2006 m. posėdžiavo 2, o Policijos bendradarbiavimo bei Prekybos apsaugos priemonių pogrupiai – po 1 kartą.

Per 2006 m. Lietuvos ES darbotvarkės klausimai buvo svarstyti su socialiniais - ekonominiais partneriais. Atsižvelgdamos į klausimo esmę, kai kurios ministerijos (pvz., Žemės ūkio ministerija) visada kviečia socialinius - ekonominius partnerius į darbo grupių posėdžius. Kitos (pvz., Finansų

¹⁰ Šioje dalyje apžvalga parengta remiantis darbo grupių vadovų (ministerijų) pateikta medžiaga. Socialinius-ekonominius partnerius ketinama apklausti rengiant kitų metų Vyriausybės eurointegracinę apžvalgą.

ministerija) kreipiasi į socialinius - ekonominius partnerius, prašydamos pateikti pastabas ES teisės aktų projektams. Dar kitų ministerijų atveju (pvz., Vidaus reikalų ministerija), socialiniai - ekonominiai partneriai tiesiogiai darbo grupių veikloje nedalyvauja, tačiau yra nuolat informuojami, kokius klausimus darbo grupės ar pogrūpiškai sprendžia, kokia reikalinga informacija ar nuomonė iš vieno ar kito partnerio. Kaip minėta, dažniausiai socialiniai – ekonominiai partneriai tiesiogiai nedalyvauja darbo grupių veikloje, nagrinėjant pirminį ES teisės akto projektą - su jais yra bendradarbiuojama raštu. Be to, socialiniams - ekonominiams partneriams yra sudaryta galimybė naudotis LINESIS „veidrodine versija“, leidžiančia stebėti Vyriausybės gaunamus viešus ES dokumentus.¹¹

Lyginant su 2005 m., esminių pokyčių darbo grupių veikloje neįvyko – ES reikalų darbo grupių skaičius liko toks pats (27), tačiau sumažėjo dviem pogrūpiškai (16). VRM informavo, jog yra rengiamasi pakeisti Informacinės visuomenės darbo grupės atsakingą instituciją, taip pat atnaujinti darbo grupių ir pogrūpių sudėtį. Efektyvesniam Aplinkos apsaugos darbo grupės Triukšmo valdymo pogrūpio darbui buvo sudaryta Triukšmo prevencijos taryba, kuri surengė 2 posėdžius. Buvo atnaujinta ES reikalų Transporto darbo grupės sudėtis.

Apibendrinant institucijų pateiktus duomenis, darytina išvada, kad darbo grupės nėra pagrindinis pozicijų svarstymo ir nagrinėjimo būdas Vyriausybėje. Lyginant su 2005 m., darbo grupių veiklos intensyvumo tendencijos išlieka panašios – maždaug tik trečdalis visų ES darbo grupių veikla yra aktyvesnė. Pažymėtina, jog apibendrinta informacija remiasi darbo grupių, o ne socialinių - ekonominių partnerių apklausa. Todėl siekiant gilesnio įvertinimo – kaip darbo grupių veikla bei bendradarbiavimas su socialiniais-ekonomineis partneriais įtakoja Lietuvos pozicijų kokybę, kitais metais planuojame atlikti detalesnę poveikio analizę.

3. Dalyvavimas ES Tarybos bei Europos Komisijos darbo grupių ir komitetų veikloje

3.1. Dalyvavimo ES Tarybos darbo grupėse ir komitetuose rodikliai

Siekiant įvertinti Lietuvos dalyvavimo ES Tarybos darbo grupių ir komitetų posėdžiuose apimtį ir tendencijas 2006 m., buvo peržiūrėtos visos LINESYJE užregistruotos ataskaitos iš ES Tarybos darbo grupių ir komitetų posėdžių¹². Analizuojant duomenis buvo siekiama išsiaiškinti bendras dalyvavimo tendencijas.

Per 2006 m. (vadovaujantis darbotvarkėmis):

- įvyko 2922 įvairių ES Tarybos darbo grupių ar komitetų susitikimai;
- Lietuva dalyvavo 85 proc. įvykusių posėdžių (2483 iš 2921);
- atstovai iš sostinės dalyvavo 55 proc. visų susitikimų (1361 iš 2483). Lietuvos Nuolatinės atstovybės prie ES darbuotojai dalyvavo 62 proc. posėdžių (1528 iš 2483) (žr. 3.1 lentelę priede Nr.3);
- beveik pusėje susitikimų dalyvavo tik Lietuvos Nuolatinės atstovybės prie ES darbuotojai (45 proc. nuo bendro susitikimų skaičiaus), tik atstovai iš sostinės - 39 proc. susitikimų, 16

¹¹ Aktyviausiai 2006 m. LINESIS naudojami šie socialiniai – ekonominiai partneriai: VšĮ „Europos kelias“, Lietuvos nacionalinė vartotojų federacija, asociacija „Žinių ekonomikos forumas“, Lietuvos tekstilės pramonės asociacija, Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija, AB „Philip Morris Lietuva“, VšĮ Strateginių tyrimų centras, LR Žemės ūkio rūmai.

¹² T.y. ataskaitos užregistruotos LINESYJE iki 2007 m. sausio 5 d. Atsižvelgiant į tai, kad po papildomų paraginimų kai kurios institucijos sistemoje užregistravo laiku nepateiktas ataskaitas, bendras peržiūrėtų ir sistemoje esančių ataskaitų skaičius gali nesutapti, bet bendrą atstovavimo tendencijų šis informacijos nesutapimas nekeičia.

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

proc. susitikimų atstovą iš sostinės lydėjo Nuolatinės atstovybės darbuotojas (žr. 3.2 lentelę priede Nr.3);

- posėdžiuose iš sostinės dalyvavo 354 asmenys, iš jų 61 proc. asmenų (217 iš 354) – oficialiai deleguoti atstovavimui pagal naujausią Ministro Pirmininko potvarkį, 137 asmenys – oficialiai nedeleguoti;
- neįvyko 32 proc. (90 iš 277) į oficialų sąrašą įtrauktų darbo grupių ir komitetų posėdžių;
- 6 ES Tarybos darbo grupių veikloje (16 susitikimų) nė karto nedalyvavo nei Nuolatinės atstovybės darbuotojai, nei atstovai iš sostinės (žr. 3.8 lentelę priede Nr. 3).

Kaip rodo analizė, bendros atstovavimo tendencijos jau trečius metus išlieka panašios, dalyvaujama apie 85 proc. visų vykstančių susitikimų. 2005 metais ženkliai išaugęs dalyvavimo iš sostinės laipsnis, šiais metais vėl sumažėjo.

	2006 m.	2005 m.	2004 m.
Bendras dalyvavimo procentas (nuo įvykusių susitikimų)	85 proc.	85 proc.	80-90 proc.
Atstovavimo iš sostinės procentas (nuo dalyvautų susitikimų)	55 proc.	60 proc.	40 proc.

Pagal ministerijas geriausiais dalyvavimo iš sostinės rodikliais pasižymi Kultūros ministerija – 79 proc. (34 iš 43 posėdžių); Žemės ūkio ministerija – 77 proc. (54 iš 70 posėdžių), Teisingumo ministerija – 67 proc. (70 iš 104 posėdžių), Ūkio ministerija – 58 proc. (61 iš 105 posėdžių), Krašto apsaugos ministerija – 57 proc. (85 iš 148 posėdžių).

Tuo tarpu didžiojoje dalyje susitikimų, vykstančių Švietimo ir mokslo ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos ir Susisiekimo ministerijos kompetencijų srityse dalyvauja Nuolatinės atstovybės atstovai (žr. 3.7 lentelę 3 priede).

Intensyviausia veikla per 2006 m. pasižymėjo Politinis ir saugumo komitetas (A5), susitikęs 73 kartus, Karinio komiteto darbo grupė (C26), susitikusi 52 kartus, Aplinkos (J1) ir Rytų Europos ir Vidurio Azijos (C9) darbo grupės, susitikusios po 41 kartą, Karinis komitetas (A9), susitikęs 33 kartus ir Tarptautinių aplinkos klausimų darbo grupė (J2), susitikusi 29 kartus. Kiekviena darbo grupė vidutiniškai rinkosi šešiolika kartų.

Kaip matyti iš aukščiau pateiktų duomenų, posėdžiuose dalyvauja palyginus nedidelė į oficialius atstovų sąrašus įtrauktų asmenų dalis (217 iš 514 numatytų oficialiuose sąrašuose). Toks didelis skirtumas tarp teorinio atstovų ir realiai atstovaujančių asmenų skaičiaus susidaro dėl palyginus menko atstovavimo iš sostinės laipsnio (mažiau nei pusė visų įvykstančių posėdžių), bei dėl per metus neįvykstančių tam tikrų grupių susitikimų (posėdžiai vyko 190 grupių iš 277).

Atsižvelgiant į tai, kad dalyje susitikimų pozicijas pristatė asmenys (137 iš 354), tam negavę formalių įgaliojimų, t.y. nustatyta tvarka neįtraukti į atstovų sąrašus, darytina išvada, kad kai kurios ministerijos ar kitos valstybės institucijos nesilaiko ES reikalų koordinavimo taisyklių nuostatos, įpareigojančios informuoti Vyriausybės kanceliariją apie pasikeitimus tam tikrose institucijai priskirtose ES institucijų darbo grupėse (29 koordinavimo taisyklių straipsnis).

3.2. Kelionių į ES Tarybos darbo grupių ir komitetų susitikimus išlaidų kompensavimas

2006 m. Lietuva panaudojo 47,8 proc. visų metams skirtų lėšų padengti kelionių į ES Tarybos darbo grupių ir komitetų susitikimus išlaidoms (2,711 mln. iš 5,671 mln. litų. Lietuvos valstybės biudžete 2006 m. šiam tikslui patvirtintų lėšų), t.y. 10,3 proc. daugiau nei 2005 m. Minėtoji suma apima 1 575 vizitų išlaidas (įskaitant 223 vizitus į ES Tarybos posėdžius), t.y. 12,98 proc. vizitų daugiau nei 2005 m.

Lyginant 2004 – 2006 m., išlaidų už keliones į ES Tarybos darbo grupių ir komitetų susitikimus kompensavimo apimtys augo. 2006 m. per vieną mėnesį vidutiniškai kompensuota 226 tūkst. litų. (131 vizitas) išlaidų, t.y. 27,7 proc. daugiau nei 2005 m. (177 tūkst. litų., 116 vizitų) ir net 65 proc. daugiau nei 2004 m. (137 tūkst. litų., 90 vizitų). Bendras šiam tikslui iš ES Bendrijų biudžeto skirtų metinių lėšų įsisavinimo procentas taip pat pastebimai išaugo: 2004 m. – 30 proc., 2005 m. – 37,5 proc., 2006 m. – 47,8 proc.

Palyginus statistinius dalyvavimo duomenis su bendra kompensuotų išlaidų suma matyti, kad beveik visos institucijos pateikia paraiškas kelionių į ES Tarybos darbo grupių ir komitetų susitikimus kompensavimui, kadangi iš 1360 susitikimų, kuriuose buvo dalyvauta, kompensuotos 1352 kelionės.

3.3. Ataskaitų iš ES Tarybos darbo grupių ir komitetų susitikimų pateikimas

Iš 2006 m. įvykusių 3203 įvairių ES Tarybos darbo grupių ar komitetų susitikimų buvo pateiktos 2905 ataskaitos¹³ (visas jas, išskyrus riboto naudojimo ataskaitas, galima rasti LINESYJE). Dėl 26 posėdžių institucijos pateikė informaciją, kad posėdžiai neįvyko. Dėl 234 susitikimų institucijos pateikė informaciją apie nedalyvavimą posėdyje, dėl 95 posėdžių nedalyvavimo priežastis buvo nurodyta, dėl 28 posėdžių nedalyvavimo priežastis buvo nurodyta ta, kad atstovas tuo pačiu metu dalyvavo kitame posėdyje arba buvo išvykęs į komandiruotę.

2006 m. institucijos pateikė daug ataskaitų, tačiau laiku (t.y. per 1 darbo dieną po darbo grupės posėdžio) buvo pateikta tik 25 proc. ES Tarybos darbo grupių ir komitetų posėdžių ataskaitų. Gana didelė dalis informacijos buvo pateikta tik asmeniškai paprašius susitikimuose dalyvaujančių žmonių užregistruoti ataskaitas LINESIS.

Remiantis LINESIS duomenimis, Susisiekimo ministerija laiku pateikė 73 proc. ataskaitų, Statistikos departamentas – 58 proc., Aplinkos ministerija - 52 proc., Kultūros ministerija - 44 proc., Švietimo ir mokslo ministerija - 41 proc., Teisingumo ministerija - 37 proc., Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba - 36 proc., Socialinės apsaugos ir darbo ministerija – 34 proc., Užsienio reikalų ministerija - 22 proc., Finansų ministerija - 21 proc., likusios institucijos – mažiau nei po 20 proc.

3.4. Pozicijų pirminiems ES teisės aktų projektams, teikiamiems svarstymui ES Tarybos darbo grupių ir komitetų posėdžiuose, pateikimas

2006 m. buvo parengta 520 pozicijų (iš 525) pirminiems ES teisės aktų projektams, kurie buvo svarstomi ES Tarybos darbo grupėse ir komitetuose. Po 17 proc. pozicijų parengė Finansų ir Užsienio reikalų ministerijos, po 13 proc. – Ūkio ir Žemės ūkio ministerijos, po 8 proc. Susisiekimo ir Teisingumo ministerijos, Žuvininkystės departamentas – 6 proc., Aplinkos

¹³ Atsižvelgiant į tai, kad, analizuojant dalyvavimo statistiką buvo remiamasi 2007 m. sausio 5 d. LINESIS buvusiais duomenimis, o skaičiuojant bendrą ataskaitų skaičių – 2007 m. vasario 10 d. duomenimis, be to, atsižvelgiant į tai, kad kartais iš vieno posėdžio pateikiamos kelios ataskaitos ar LINESIS pateikiama „on line“ forma užpildyta ataskaita, kurioje pažymėta, kad posėdyje nebuvo dalyvauta, skaičiai pateikti prie dalyvavimo statistikos ir ataskaitų pateikimo statistikos nesutampa.

ministerija - 5 proc., Švietimo ir mokslo, Socialinės apsaugos ir darbo, Vidaus reikalų ministerijos – po 3 proc. Lietuvos Respublikos pozicijų. Per 2004 m. buvo parengtos 479, o 2005 m. - 432 pozicijos.

3.5. Dalyvavimo Europos Komisijos komitetuose ir darbo grupėse rodikliai

Per 2006 m. įvyko 1101 Komisijos komitetų ir darbo grupių susitikimas. Iš jų Lietuvos atstovai dalyvavo 93 proc. susitikimų (1026 iš 1101). Į didžiąją dalį susitikimų (84 proc.) vyko tik atstovai iš sostinės, 10 proc. susitikimų atstovą iš sostinės lydėjo Nuolatinės atstovybės darbuotojas. Iš viso atstovai iš sostinės dalyvavo 966 susitikimuose (94 proc. susitikimų), o Nuolatinės atstovybės darbuotojai – 162 susitikimų, arba 16 proc. įvykusių susitikimų (detalesnė žr. 4.4 - 4.6 lentelės priede Nr. 4).

Iš dažniausiai posėdžiavusių Komisijos komitetų pažymėtinas Javų vadybos komitetas (45 susitikimai), Cukraus vadybos komitetas (37 susitikimai), Pieno ir pieno produktų vadybos komitetas (25 susitikimai). Vidutiniškai vienas komitetas per metus buvo susitikęs 5 kartus. Iš ministerijų pats didžiausias krūvis teko Žemės ūkio ministerijai (dalyvauta 295 posėdžiuose iš 317 – 93 proc.).

Bendros atstovavimo tendencijos jau trečius metus išlieka panašios, dalyvaujama apie 85 proc. visų vykstančių susitikimų. 2005 metais ženkliai išaugęs dalyvavimo iš sostinės laipsnis, tačiau 2006 m. vėl sumažėjo. Per 2006 m. atstovai iš sostinės dalyvavo mažiau nei pusėje įvykusių susitikimų (1360 posėdyje iš 2921), atitinkamai buvo įsisavinta tik pusė Lietuvai skirtų lėšų kelionėms į ES Tarybos, jos darbo grupių ir komitetų posėdžius kompensuoti, tačiau per pastaruosius metus institucijos įsisavino procedūrinius niuansus ir šiuo metu faktiškai nebeapsitaiko atveju, kai institucijos nepateikia paraiškų susigrąžinti lėšas. Šią padėtį ateinančiais metais reikėtų taisyti, nors tam tikrais išimtiniais atvejais (pvz., reikalinga labai specifinė kompetencija) į sąrašus neįtrauktų tarnautojų dalyvavimas taip pat yra pateisinamas. Ne mažiau svarbu gerinti informavimą apie posėdžių Briuselyje rezultatus. Nors metų pabaigoje LINESYJE buvo įregistruotos atskaitos beveik iš visų posėdžių, kuriuose dalyvavo Lietuvos atstovai, tačiau atsižvelgiant į tai, kad tik 25 proc. ataskaitų buvo pateikta laiku, informacija ataskaitose nemaža dalimi prarado savo aktualumą.

4. COREPER I/II ir ministerijų valstybės sekretorių pasitarimų apžvalga

2006 m. įvyko 39 Ministerijų valstybės sekretorių pasitarimai, kuriuose buvo svarstyti europinės darbotvarkės klausimai (Lietuvos pozicijos COREPER I ir II posėdžiuose). 10 kartų svarstyti klausimai dėl 2006 m. integracinių įstatymų projektų ir ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo plano ir jo vykdymo, pirminių Lietuvos pozicijų rengimo būklė ir ataskaitų iš ES Tarybos darbo grupių teikimo situacija. Detalesnė informacija apie nagrinėtus klausimus pateikta 5 priede.

2006 metais iš viso parengtos 975 pozicijos COREPER I ir 1387 pozicijos COREPER II posėdžiuose svarstomais klausimais.

2006 m. įvyko 43 COREPER I ir 47 COREPER II posėdžiai. Lietuvos atstovai COREPER I posėdžiuose aktyviausiai dalyvavo svarstant žemiau išvardintų sričių klausimus: konkurencingumo srityje (paslaugų direktyvos klausimais - 4 pasisakymai), transporto (civilinės aviacijos klausimais – 4 pasisakymai), aplinkos apsaugos (reglamento ir direktyvos dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo autorizacijos ar apribojimų (REACH) – 2 pasisakymai), žuvininkystės (dėl žvejybos galimybių ir žvejybos kvotų – 5 pasisakymai), socialinių reikalų (darbo laiko direktyvos

klausimu – 2 pasisakymai). 2006 m. Lietuva pareiškė savo poziciją COREPER I posėdžių metu beveik 50 kartų.

Lietuvos atstovai COREPER II posėdžiuose aktyviausiai dalyvavo svarstant šiuos klausimus: ES ir Baltarusijos santykiai – 17 pasisakymų, ES Plėtra (Balkanai) – 11 pasisakymų, energetikos klausimai – 8 pasisakymai, ES kaimynystės politika – 7 pasisakymai, Šengeno erdvės plėtra – 6 pasisakymai.

COREPER II posėdžiuose Lietuva taip pat išreiškė savo poziciją šiais klausimais: dėl Rusijos ir Gruzijos santykių, dėl ES Konstitucijos, dėl bendro požiūrio į vizų supaprastinimą, dėl minimalių akcizų alkoholiniams gėrimams, dėl ES Vadovų tarybos išvadų bei kitais išorinių santykių, finansų, teisingumo ir vidaus reikalų bei saugumo politikos klausimais. 2005 m. Lietuva pareiškė savo poziciją COREPER II posėdžių metu daugiau nei 80 kartų.

2006 m. taip pat įvyko 25 ES Tarybos Specialiojo žemės ūkio komiteto posėdžiai. Pasirengimą jiems koordinavo bei pozicijas rengė Žemės ūkio ministerijos Specialiojo žemės ūkio komiteto darbo grupė. Pagrindiniai svarstyti klausimai – spiritinių gėrimų apibrėžimas, apibūdinimas, pateikimas ir ženklinimas, ekologiškų produktų gamyba ir ženklinimas, cukraus sektoriaus reforma ir kt.

2006 m. įvyko 39 Ministerijų valstybės sekretorių pasitarimai, kuriuose buvo svarstomi „europinės“ darbotvarkės klausimai. Pasitarimuose buvo apsvastyti 39 klausimai dėl Lietuvos pozicijų COREPER I ir COREPER II posėdžiuose (atitinkamai 975 ir 1387), 2 klausimai dėl konkrečių Lietuvos pozicijų. Per metus įvyko 43 COREPER I ir 47 COREPER II posėdžiai, kuriuose Lietuvos atstovai pareiškė Lietuvos poziciją atitinkamai apie 50 ir 90 kartų.

5. Svarbiausių Vyriausybės pasitarimuose ir ES Tarybose svarstytų klausimų apžvalga

2006 m. įvyko 85 ES Tarybos posėdžiai, kuriems parengtos 692 Lietuvos pozicijos. Didžiausias krūvis – 14 Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių tarybos (BRIST) (141 pozicija) ir 13 Ekonomikos ir finansinių reikalų tarybos (ECOFIN) posėdžių – (132 pozicijos) – teko atitinkamai Užsienio reikalų ministerijai ir Finansų ministerijai (žr. 6 priedą).

Iš viso 2006 m. Vyriausybės pasitarimuose svarstyti 123 ES klausimai. Iš jų svarstytos Lietuvos pozicijos dėl 85 ES Tarybos posėdžių. Daugiausia kartų Vyriausybės pasitarimuose pristatyta klausimų, svarstytų BRIST, ECOFIN bei Žemės ūkio ir žuvininkystės (ŽŪŽ) tarybų posėdžiuose. Taip pat 4 kartus apsvastyti ES Tarybos posėdžių rezultatai – iš jų 2 kartus aptarti Konkurencingumo tarybos rezultatai. Po vieną kartą aptarti Teisingumo ir vidaus reikalų, Užimtumo, socialinių reikalų, sveikatos ir vartotojų apsaugos tarybų rezultatai (žr. 6 priedą).

Šalia Lietuvos pozicijų dėl klausimų, svarstomų artimiausiuose ES Tarybos posėdžiuose, aptarimo, 2006 m. Vyriausybės pasitarimuose Vyriausybės kanceliarijos arba atsakingų institucijų iniciatyva taip pat svarstyti 38 su artimiausiais ES Tarybos posėdžiais nesusiję, tačiau Lietuvai aktualūs ES politikos klausimai.

- *Lietuvos pozicijos dėl ypač svarbių ES politikos klausimų:* Pasiūlymai dėl ES cukraus gamybos kvotos sumažinimo 2006-2007 prekybiniais metais; dėl laisvo asmenų judėjimo klausimo; dėl Europos energetikos politikos; dėl LR pareiškimo telekomunikacinių srauto

duomenų saugojimo direktyvos klausimu; dėl Komisijos Žaliosios knygos „Europos skaidrumo iniciatyva“; dėl pakeisto pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, pakeičiančios 2003/88 direktyvą dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų; dėl darbo rinkos atvėrimo Rumunijai ir Bulgarijai; dėl išlygos Lietuvos Respublikai 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo bei vykdymo užtikrinimo 65 straipsnyje; dėl Lietuvos atitikimo narystės euro zonoje kriterijams ir pasirengimo narystei nuo 2007 m.; dėl tikslingumo Lietuvos dalyvauti *SISone4all* projekte.

- *Svarbiausių ES dokumentų pristatymas*: Lietuvos pozicija dėl ES Tarybos reglamento dėl prie Akto dėl Čekijos Respublikos, Estijos, Kipro, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Maltos, Lenkijos, Slovėnijos ir Slovakijos stojimo sąlygų pridėdamo protokolo Nr. 4 dėl Ignalinos atominės elektrinės Lietuvoje įgyvendinimo („Ignalinos programa“) projekto.
- *Klausimai, susiję su ES struktūrinės paramos panaudojimu*: dėl projektų pagal Ūkio ministerijos administruojamą BPD 3.1. priemonę „Tiesioginė parama verslui“ vertinimo ir atrankos; dėl Lietuvos 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo strategijos ir veiksmų programų strategijai įgyvendinti projektų; dėl Sanglaudos fondo lėšų balanso tarp sektorių; dėl 2007-2013 m. Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programų rengimo; dėl struktūrinės paramos lėšų, kurios bus teikiamos investicijoms pagal savivaldos institucijų kompetenciją, ir jų paskirstymo tarp regionų principų; dėl informacijos apie ES sanglaudos fondo teikiamą paramą viešinimo.
- *ES teisės įgyvendinimo problemos*: Šengeno priemonės programos patvirtinimas ir administravimas Lietuvoje; informacija apie Bendrojo programavimo dokumento įgyvendinimą; informacija apie ES finansinės paramos įgyvendinimą; dėl Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo metinės pažangos ataskaitos projekto.
- *Klausimai, susiję su Lietuvos interesų atstovavimu ES institucijose*: dėl aukšto lygio darbo grupės, atsakingos už migracijos valdymo strategijos parengimą, sudėties bei šios strategijos parengimo terminų.
- *Kiti klausimai ir informacija*: dėl Vyriausybės veiklos integracijos į ES srityje 2005 m. apžvalgos; dėl 2007 m. Lietuvos ES politikos aktualiausių klausimų sąvado (pagal 2007 m. Europos Komisijos teisėkūros ir darbo programą).

2006 m. įvyko 85 ES Tarybos posėdžiai, kuriems parengtos 692 Lietuvos pozicijos. Didžiausias krūvis – 14 Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių tarybos (141 pozicija) ir 13 Ekonomikos ir finansinių reikalų tarybos posėdžių (132 pozicijos) – teko atitinkamai Užsienio reikalų ministerijai ir Finansų ministerijai. Iš viso 2006 m. Vyriausybės pasitarimuose svarstyti 123 klausimai, tiesiogiai susiję su ES klausimais. Iš jų svarstytos Lietuvos pozicijos dėl 85 ES Tarybos posėdžių. 4 kartus apsvarstyti ES Tarybos posėdžių rezultatai – iš jų 2 kartus aptarti Konkurencingumo tarybos rezultatai. Taip pat 2006 m. Vyriausybės pasitarimuose Vyriausybės kanceliarijos arba atsakingų institucijų iniciatyva svarstyti 38 su artimiausiais ES Tarybos posėdžiais nesusiję, tačiau Lietuvai aktualūs ES politikos klausimai.

6. Lietuvos pozicijų formavimas ir atstovavimas Europos Teisingumo Teisme

Svarstant bylas Europos Teisingumo Teisme (taip pat Pirmosios instancijos teisme (PIT)), Lietuva kaip ir visos ES šalys narės turi teisę įstoti į bylą ar bet kurioje byloje pareikšti rašytines pastabas ir/ar išsakyti savo poziciją Europos Teisingumo Teismo posėdžio metu.

Kaip ir ankstesniais metais, 2006 m. pagrindinė veikla buvo koncentruojama pareikšti nuomonę dėl Lietuvai aktualių ETT bylų, kuriose valstybės narės teismas prašo ETT priimti atitinkamą ES teisės nuostatą išaiškinantį **prejudicinį sprendimą** (vadinamasis **netiesioginis ieškinys**).¹⁴ Šie veiklos rodikliai lyginant su 2005 m. išaugo maždaug ketvirtadaliu. 2006 m. Lietuvos valstybės institucijos iš viso išanalizavo 202 bylų dėl netiesioginių ieškinių medžiagą bei 8 iš jų nusprendė pateikti rašytines pastabas (žr. 9 priedą). 3 Lietuvos pozicijas inicijavo Ryšių reguliavimo tarnyba, 2 – Viešųjų pirkimų tarnyba prie Vyriausybės, po vieną – Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba kartu su Neįgalųjų reikalų departamentu prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Teisingumo ministerija ir Europos teisės departamentas prie Teisingumo ministerijos.

Be to, už Lietuvos pozicijų Europos teisminėse institucijose koordinavimą atsakingas Europos teisės departamentas prie Teisingumo ministerijos (ETD) 2006 m. nuolatos informuodavo už atitinkamą sritį atsakingas valstybės institucijas apie oficialiai paskelbtus pranešimus apie Europos teisminėse institucijose svarstomas bylas dėl **tiesioginių ieškinių**.¹⁵ Taip buvo siekiama išsiaiškinti, ar bylos dėl tiesioginių ieškinių yra susijusios su Lietuvos interesais, dėl kurių būtų tikslinga įstoti į šias bylas ir pateikti rašytines pastabas. Per 2006 m. Lietuvos valstybės institucijos išanalizavo 226 tokių bylų medžiagą ir buvo nuspręsta įstoti į 3 bylas.

Per 2006 metus nedalyvauta ETT posėdžiuose, tačiau buvo nuspręsta pateikti **žodines pastabas** bylose C-341/05 *Laval un Partneri Ltd* (ETT posėdis, kuriame dalyvavo Lietuvos atstovai ir pateikė papildomas pastabas, įvyko 2007 m. sausio 9 d.) ir C-273/04 *Lenkijos Respublika prieš ES Tarybą* (posėdis įvyko 2007 m. sausio 23 d.), į kurias buvo įstota anksčiau.

2006 m. ETT priėmė 3 sprendimus bylose, į kurias ankstesniais metais buvo įstojusi Lietuva. 2 sprendimuose (bylos C-431/04 *Massachusetts Institute of Technology* ir C-438/04 *Mobistar*) ETT į pateiktus prejudicinius klausimus atsakė iš esmės taip, kaip savo pozicijoje siūlė Lietuva, o 1 sprendime (byla C-192/05 *K. Tas-Hagen ir R. A. Tas*) ETT pateiktas atsakymas yra priešingas Lietuvos teiktai pozicijai.

Per 2006 m. Lietuva yra pateikusi 8 nuomones (rašytines pastabas) dėl ETT bylų, kuriose nagrinėjami netiesioginiai ieškiniai, bei 3 nuomones dėl bylų, kuriose nagrinėjami tiesioginiai ieškiniai. Per 2006 m. ETT posėdžiuose nedalyvauta, tačiau buvo nuspręsta pateikti žodines pastabas 2 bylose, į kurias buvo įstota anksčiau.

7. Vyriausybės sąveika su Seimu ir Respublikos Prezidentu ES politikos klausimais

Ministras Pirmininkas, Vyriausybės nariai ir atstovai reguliariai dalyvauja Seimo Europos reikalų komiteto (ERK) ir specializuotų Seimo komitetų posėdžiuose, pristato Lietuvos pozicijas bei atsiskaito (žodžiu ir raštu) už dalyvavimą ES Vadovų Tarybos ir ES Ministrų Tarybos posėdžiuose. Per 2006 m. įvyko 69 ERK posėdžiai, pagal kurių darbotvarkes iš viso buvo svarstyta 300 klausimų. Iš jų 208 klausimai buvo tiesiogiai susiję su ES politikos sritimi: 178 rutininiai (susiję su ministrams suteiktais įgaliojimais dėl Lietuvos pozicijų) bei 30 prioritetinių ES klausimų (nesusijusių su ministrams suteiktais įgaliojimais dėl Lietuvos pozicijų). Iš viso 2006

¹⁴ Šiose bylose į ETT kreipiasi ES valstybių nacionaliniai teismai su prašymu išaiškinti tam tikrą ES teisės nuostatą, kurią jiems reikia taikyti sprendžiant konkrečią bylą, o ETT savo išaiškinimą pateikia priimdamas taip vadinamus prejudicinius sprendimus. Tokie ETT prejudiciniai sprendimai privalomi ne tik klaususiam nacionaliniam teismui, bei ir kitų ES valstybių narių teismams.

¹⁵ Šiose bylose ETT ir PIT sprendžia ginčus, kylančius tarp ES teisės subjektų (tarp EB institucijų ir valstybių narių; tarp valstybių narių; tarp EB institucijų; tarp fizinį (juridinių) asmenų ir EB ar EB institucijų).

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

m. Vyriausybės nariai bei atstovai vien tik Seimo ERK posėdžiuose dalyvavo 210 kartų, pristatydami 175 ES klausimus arba Lietuvos pozicijas dėl jų. Pažymėtina, kad apibendrinta informacija neapima Vyriausybės narių ir atstovų reguliaraus dalyvavimo, pristatant ES klausimus, kituose specializuotų Seimo komitetų posėdžiuose.

Tarp svarbiausių Seimo Europos reikalų komiteto apsvaistytų klausimų, kurių aptarime dalyvavo Vyriausybės atstovai, išskirtini šie klausimai: Lietuvos 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo strategijos ir veiksmų programos šiai strategijai įgyvendinti svarstymas, ES Sanglaudos fondo lėšų, skirtų aplinkosaugos investicijų projektams įgyvendinti, panaudojimo svarstymas, Komisijos Nacionalinių Lisabonos strategijos įgyvendinimo programų vertinimai bei nacionalinė Lisabonos strategijos įgyvendinimo programa, Komisijos Žaliosios knygos „ES tausios, konkurencingos ir saugios energetikos strategija“ svarstymas, Naujoji energetikos politika, Energijos efektyvumas ir paslaugų direktyva, cukraus sektoriaus reforma, bioenergijos gamyba, Lietuvos pasirengimas steigti Europos lyčių lygybės institutą Lietuvoje, ES Inovacijų politikos perspektyvos ir Lietuvos inovacijų politikos nuostatos, ES laisvės, teisingumo ir saugumo erdvės išorės aspektų strategija, Sutarties dėl Konstitucijos Europai ratifikavimo tolimesnės eigos apsvaistymas, ES plėtros strategija ir derybų dėl narystės su Turkija eiga, tolimesnė ES plėtra ir migracija, taip pat Lietuvos pozicijų dėl Paslaugų direktyvos, ES direktyvos dėl darbo laiko organizavimo aptarimas.

Nemažiau svarbus buvo ir tokių klausimų kaip Lietuvos konvergencijos programos 2007 m., Lietuvos pozicijos dėl Šengeno erdvės plėtros (antros kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) įdiegimo) ir Šengeno teisyno nuostatų taikymo Lietuvoje, Ignalinos atominės elektrinės uždarymo (IAE antrojo bloko darbo pratęsimo įstatymo projekto svarstymo), įstatymo dėl ES-25 valstybių ir Bulgarijos bei Rumunijos stojimo į ES ratifikavimo, darbo rinkos atvėrimo Bulgarijai ir Rumunijai tapus ES narėmis ir kitų eurointegracinių klausimų aptarimas. Kartu pažymėtina, kad 2006 birželio 9 d. bendrame ERK ir Kaimo reikalų komiteto posėdyje dalyvavo ir Komisijos narė, atsakinga už žemės ūkį ir kaimo plėtrą, M. Fischer Boel.

2006 m. pavasario sesijos metu toliau tęsė darbą Seimo ERK ir Užsienio reikalų komiteto narių darbo grupė dėl Komisijos D-plano įgyvendinimo Lietuvoje. Europos reikalų komitetas kiekvieno mėnesio pradžioje kartu su Vyriausybės kanceliarijos atstovais vykdė 2006 m. integracinių įstatymų projektų monitoringą, svarstydami aktualią integracinių įstatymų projektų rengimo būklę bei aptardami su tuo susijusias problemas. Be to, Seimo Europos reikalų komitetas, užtikrindamas deramą Lietuvos Respublikos interesų atstovavimą ES, nuolat nagrinėja pasiūlymus priimti ES teisės aktus ir prireikus teikia dėl jų išvadas.

2006 m. gegužės 2 d. įvyko iškilmingas Seimo plenarinis posėdis, skirtas Lietuvos narystės ES antrosioms metinėms „Lietuva apie Europos ateitį. Dveji narystės metai“, kurio metu pranešimą skaitė Ministras Pirmininkas Algirdas Brazauskas bei Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis.

Europos reikalų komitetas, padėdamas Seimui vykdyti Vyriausybės ir kitų valstybės institucijų veiklos, susijusios su ES klausimais, parlamentinės kontrolės funkciją, didesnę dėmesį skyrė Vyriausybės vykdomoms prioritetinėms priemonėms. Buvo įsteigtas Seimo ERK Šengeno pakomitetas (atliekantis Lietuvos pasirengimo Šengeno erdvėje monitoringo funkciją), bei Lisabonos strategijos įgyvendinimo priežiūros grupė (kurios nariai dalyvauja Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo programos rengimo ir įgyvendinimo priežiūros komisijos darbe bei teikia savo siūlymus).

Lietuvos pozicijos strateginiais ES politikos klausimais, taip pat pozicijos ES Bendrosios užsienio ir saugumo politikos klausimais yra derinamos su Lietuvos Respublikos Prezidentu. Taip pat prieš kiekvieną EVT posėdį vyksta Ministro Pirmininko susitikimai su Prezidentu. Prezidentui ir Ministrui Pirmininkui rengiantis Europos Vadovų Tarybos susitikimams, kurių 2006 metais įvyko 4, Užsienio reikalų ministerija reguliariai teikia medžiagą.

Tiek Seimas, tiek Prezidento institucija yra registruoti Lietuvos narystės ES informacinėje sistemoje (LINESIS).

Ministras Pirmininkas ir Vyriausybės nariai bei atstovai reguliariai dalyvauja Europos reikalų (ERK) ir specializuotų Seimo komitetų posėdžiuose. Vien tik ERK posėdžiuose 2006 m. Vyriausybės nariai ir atstovai dalyvavo 210 kartus, pristatydami 178 Lietuvos pozicijas dėl ES klausimų (ir ataskaitas už jas) bei 30 kitų ES klausimų. Taip pat per 2006 m. plenarinių Seimo posėdžių metu įvyko viena diskusija svarbiausiais ES politikos klausimais, apibendrinanti Lietuvos narystės ES dvejų metų patirtį.

8. Vyriausybės bendradarbiavimas su Lietuvoje išrinktais Europos parlamento nariais

Praėjus keletui metų po pirmųjų rinkimų Lietuvoje į Europos parlamentą (EP), nusistovėjo Vyriausybės (įskaitant ir ministerijas) ir Lietuvoje išrinktų EP narių bendradarbiavimo formos. Svarbiausias jungiamasis ryšis tarp Europos parlamento narių ir Lietuvos institucijų yra Seimo Europos reikalų komitetas ir kiti Seimo komitetai, kurių posėdžiuose dalyvaujantys parlamentarai gali ne tik tiesiogiai išklausti Vyriausybės narių ir atstovų pristatomas Lietuvos pozicijas ES klausimais, bet ir užduoti klausimus bei išsakyti nuomonę diskusiniais klausimais. Greta to, Lietuvoje išrinktiems EP nariams taip pat yra sudaryta galimybė naudotis Lietuvos narystės ES informacinės sistemos „veidrodinė“ versija. Dėl išsamesnės bei papildomos informacijos EP nariai gali kreiptis į atsakingas institucijas, kurios yra atsakingos už konkrečios Lietuvos pozicijos ES klausimais parengimą.

2006 m. balandžio 30 d. Ministras Pirmininkas Algirdas Brazauskas susitiko su EP nariais aptarti euro įvedimo Lietuvoje perspektyvų. 2006 m. gruodžio 22 d. Ministras Pirmininkas Gediminas Kirkilas Vilniuje susitiko su Lietuvoje išrinktais Europos Parlamento nariais ir aptarė Lietuvos ES politikos prioritetus, apsikeitė nuomonėmis dėl Lietuvai svarbių ES darbotvarkės klausimų ir vidaus problemų.

Lietuvos Nuolatinė atstovybė ES palaiko glaudžius ryšius su Lietuvoje išrinktais EP nariais, reguliariai (kas tris mėnesius) rengdama bendrus susitikimus ir renginius (koncertus, parodas, lankytojų grupių priėmimus). Be to, daugelio Lietuvos ministerijų specialieji atašė LR Nuolatinėje atstovybėje ES (aplinkos apsaugos, transporto ir kt.) nuolat bendradarbiauja su Lietuvoje išrinktais EP nariais, besidominčiais konkrečiais sektoriniais klausimais, svarstomais EP posėdžiuose, bei dalyvaujančiais konkrečių teisės aktų priėmimo procese, juos konsultuoja, siunčia reikiamą informaciją.

Ministerijos plėtoja bendradarbiavimą, savo iniciatyva organizuodamos susitikimus su Lietuvoje išrinktais EP nariais (pavyzdžiui, Susisiekiimo ministerijos 2006 gruodžio 18 d. inicijuotas susitikimas dėl *Rail Baltica* projekto), kurių metu yra pristatomos Lietuvos pozicija įvairiais Europos Parlamente dėl ES teisės aktų svarstomais klausimais, keičiamasi aktualia sektorine informacija, ar, esant poreikiui, aptariami konkretūs klausimai. Kai kuriais atvejais Lietuvos

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

pozicija paaiškinama raštu, prašant ją paremti balsuojant Europos Parlamente (pavyzdžiui, Ūkio ministro laiškas Lietuvoje išrinktiems EP nariams prieš antrąjį balsavimą dėl Paslaugų direktyvos).

Kelių metų praktika apibrėžė Vyriausybės ir Lietuvoje išrinktų EP narių bendradarbiavimo formas. Svarbiausias jungiamasis ryšis tarp Europos parlamento narių ir Lietuvos institucijų yra Seimo Europos reikalų komitetas ir kiti Seimo komitetai. Jų posėdžiuose dalyvaujantys parlamentarai gali ne tik tiesiogiai išklausti Vyriausybės narių ir atstovų pristatomas Lietuvos pozicijas ES klausimais, bet ir užduoti klausimus bei išsakyti nuomonę diskusiniais klausimais. Taip pat su EP nariais operatyviai bendradarbiaujama per Lietuvos Respublikos Nuolatinę atstovybę bei ministerijas.

III dalis. ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo proceso apžvalga

2006 m. toliau buvo tobulinta ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo sistema:

- Parengti Vyriausybės darbo reglamento ir ES reikalų koordinavimo taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu (Nr.21), pakeitimai, kurie padės užtikrinti geresnę ES teisės perkėlimą ir įgyvendinimą, taip pat ir nacionalinių teisės aktų projektų kokybę bei proceso skaidrumą. Šiais pakeitimais įtvirtinamas reikalavimas atitikties lenteles rengti ne tik Vyriausybei teikiant įstatymų ir Vyriausybės nutarimų projektus, perkeliančius ar įgyvendinančius ES direktyvas ar kitus ES teisės aktus, bet taip pat rengiant ministrų įsakymų projektus, kurie perkelia ar įgyvendina ES direktyvas. Šias atitikties lenteles teisės aktų projektų rengėjai privalės talpinti Lietuvos narystės ES informacinėje sistemoje (LINESIS).
- Parengtos ir valstybės institucijoms išplatintos Darbo su Komisijos paklausimais dėl LR teisės aktų atitikimo ES teisės reikalavimams rekomendacijos. Jų tikslas – užtikrinti kuo sklandesnį tokių atsakymų parengimo ir jų pateikimo Komisijai procesą, gerinti šių atsakymų kokybę, taip siekiant išvengti ES teisės pažeidimo procedūrų prieš Lietuvą inicijavimo.
- Parengti ir valstybės institucijoms išplatinti organizacinio–administracinio pobūdžio paaiškinimai dėl atsakymų, susijusių su ES teisės perkėlimu ir įgyvendinimu, teikimo Komisijai.

Pažymėtina, kad Vyriausybės kanceliarijos iniciatyva 2006 m. gruodžio mėn. buvo suorganizuota apskritojo stalo diskusija tema „ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo Lietuvos nacionalinėje teisėje sistema bei ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo Lietuvos teisėje aktualijos“, kurios metu nevalstybinių organizacijų atstovams buvo pristatyta esama ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo nacionalinėje teisėje sistema, taip pat Lietuvos laisvosios rinkos instituto (LLRI) rengtos netinkamo ES teisės perkėlimo stebėjimo akcijos apibendrinimas ir pasiūlymai, pateikti Vyriausybės kanceliarijos ir kitų valstybės institucijų vertinimai ir pasiūlymai, atsižvelgiant į minėtą LLRI apibendrinimą.

Lietuvoje sukurta efektyviai funkcionuojanti ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo sistema. Pasirinktas koordinavimo modelis bei detalus ir aiškus procedūrų reglamentavimas leidžia šiai sistemai sklandžiai funkcionuoti bei sąlygoja gerus Lietuvos rezultatus įgyvendinant ir perkeltiant ES teisę.

1. ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo planavimas

ES teisės aktų paskirstymo sistema remiasi centralizuotu visų priimamų ES teisės aktų priskyrimu atsakingoms Lietuvos institucijoms. Per tris savaites nuo ES teisės akto priskyrimo institucijai dienos atsakinga institucija pateikia Vyriausybės kanceliarijai informaciją, kokiais Lietuvos Respublikos teisės aktais planuojama perkelti ir įgyvendinti priskirtuosius ES teisės aktus. 2006 m. Vyriausybės kanceliarija institucijoms paskirstė 154 ES direktyvas bei 2155 kitus ES teisės aktus. Šie rodikliai lyginant su 2005 m. padidėjo atitinkamai ketvirtadaliu ir dešimtadaliu. Šių teisės aktų perkėlimui ir įgyvendinimui būtinos priemonės, numatomos atitinkamai ES direktyvų perkėlimo ir įgyvendinimo arba ES teisės įgyvendinimo planuose (žr. 7 priedą).

2006 m. perkeltiant ir įgyvendinant ES direktyvas, panašiai kaip ir 2005 m., buvo suplanuota parengti 16 įstatymų, 9 Vyriausybės nutarimus, 101 ministrų įsakymų lygio teisės aktą. Nors ES

reglamentai Lietuvoje taikomi tiesiogiai, tam tikrais atvejais yra būtinos jų įgyvendinimą užtikrinančios priemonės. 2006 m. Lietuvos institucijos suplanavo 116 ES reglamentų, sprendimų ir kitų teisės aktų įgyvendinimą užtikrinančias priemones (19 įstatymų, 22 Vyriausybės nutarimus, 66 ministrų įsakymų lygio teisės aktus ir 9 kitas priemones).

Kiekvieną mėnesį ES teisės aktų perkėlimo ir įgyvendinimo plano vykdymo eiga buvo svarstoma ministerijų valstybės sekretorių pasitarimuose. Atskiras suplanuotų ES teisės aktus perkeliančių ar įgyvendinančių įstatymų rengimo monitoringas taip pat buvo atliekamas kiekvieną savaitę, suvestinės buvo siunčiamos ir Seimui.

ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo koordinavimo darbai vykdyti naudojantis LINESIS posisteme, kuri sudarė technines galimybes efektyviai prižiūrėti ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo procesą bei užtikrino aktualiausias ir išsamias informacijas šioje srityje prieinamumą visoms procese dalyvaujančioms valstybės institucijoms.

2006 m. Seimas priėmė 76 direktyvas ir kitus ES teisės aktus perkeliančius ar įgyvendinančius įstatymus, t.y. dvigubai daugiau nei 2005 m. Taip pat per 2006 metus įgyvendinant ES teisę buvo priimti 29 Vyriausybės nutarimai ir 187 ministrų įsakymų lygio teisės aktai.

2. Direktyvų notifikavimas Europos Komisijai

ES šalis narė, į nacionalinę teisę perkėlus ir įgyvendinusi ES direktyvą, privalo apie tai pranešti Komisijai, pateikdama atitinkamų nacionalinių teisės aktų tekstus (notifikavimo procedūra). Vyriausybės kanceliarijos koordinuojama notifikavimo procedūra vykdoma naudojantis specialia Komisijos administruojama informacine sistema (notifikavimo duomenų baze), prie kurios tobulinimo nuolat prisideda ir Lietuvos specialistai.

Per 2006 m. turėjo būti notifikuota 121 ES direktyva (t.y. turėjo būti baigtas šių direktyvų perkėlimas į nacionalinę teisę). Iš šio skaičiaus 2006 m. gruodžio 31 dieną 106 direktyvos (87 proc.) buvo visiškai notifikuotos (visiškai perkeltos ir įgyvendintos), 10 – iš dalies perkeltos ir įgyvendintos (ne visi teisės aktai priimti), 5 – nenotifikuotos (jų perkėlimui nepriimtas nė vienas teisės aktas).

Komisijai 2006 m. taip pat buvo pranešta apie įvairius Lietuvos teisės aktus, susijusius su kitomis 84 ES direktyvomis (kurių įgyvendinimo terminas yra ankstesnis ar vėlesnis nei 2006 metai). Iš viso 2006 metais per notifikavimo duomenų bazę Komisija informuota apie 485 nacionalines direktyvų įgyvendinimo priemones. Palyginus su 2005 m., notifikuotų direktyvų skaičius padidėjo penktadaliu.

3. Vidaus rinkos direktyvų perkėlimas

Komisijos vidaus rinkos generalinis direktoratas naudoja specialią (detalesnę ir gilesnę) procedūrą kontroliuojant ir analizuojant su ES vidaus rinkos funkcionavimu susijusių direktyvų įgyvendinimą šalyse narėse. Dėl šių direktyvų (apie 1700) Vyriausybės kanceliarija Komisijai detalią informaciją teikė iš viso 2 kartus (2006 m. gegužės 30 d. ir spalio 31 d.).

Remiantis 2007 m. vasario 1 d. paskelbta Komisijos ataskaita (parengta 2006 m. spalio 31 d. duomenimis), Lietuva su Danija dalinasi pirmąja vieta, turėdama 0,3 proc. ES vidaus rinkos direktyvų įgyvendinimo deficitą.

2006 m. Lietuvos SOLVIT centras sprendė 12 skundų dėl ES teisės pažeidimų kitose ES valstybėse narėse, iš kurių 2 buvo pateikti Lietuvai kitų ES šalių narių, o 10 skundų Lietuva pateikė kitoms ES šalims narėms. 6 skundai išspręsti sėkmingai, kiti dar nagrinėjami arba atmesti, kaip nepažeidžiantys ES teisės.¹⁶

Lietuvos SOLVIT centras taip pat nagrinėja ir sprendžia tuos skundus, kuriuos pateikia Lietuvos piliečiai ir verslas dėl ES teisės pažeidimų Lietuvoje. 2006 m. SOLVIT centras gavo 4 tokius skundus, taip pat išnagrinėta 16 užklausimų dėl galimų ES teisės pažeidimų.

2006 m. 700 egzempliorių tiražu išleistas lankstinukas apie SOLVIT veiklą ir išplatintas valstybės institucijoms, verslo asociacijoms ir kitoms suinteresuotoms organizacijoms. Šis leidinys padidino besikreipiančių į SOLVIT centrą klientų skaičių. Lyginant su 2004 ir 2005 metais, skundų skaičius išaugo (2004 m. spręsti 4 skundai, 2005 m. – 8 skundai).

4. Pažeidimų procedūra

Jei ES valstybė narė laiku (iki ES teisės akte nurodytos datos) neperkelia ar neįgyvendina tam tikros direktyvos ar kito ES teisės akto nuostatų nacionalinėje teisėje arba tai padaro tik iš dalies ar netinkamai, Komisija gali inicijuoti taip vadinamą ES teisės pažeidimo procedūrą.¹⁷ Ši procedūra susideda iš kelių etapų: oficialaus pranešimo (Komisija teiraujasi neperkėlimo ar neįgyvendinimo priežasčių), pagrįstos nuomonės (Komisija imperatyviai prašo iki nustatyto termino perkelti ar įgyvendinti atitinkamą ES teisės aktą), bylos iškelimo Europos Bendrijų Teisingumo Teisme. Šis teismas įsipareigojimų nevykdančiai valstybei narei po atitinkamos procedūros gali skirti iki kelių dešimčių tūkstančių eurų per dieną siekiančią baudą.

2006 metais Komisija Lietuvai pateikė 33 oficialius pranešimus (pirmas pažeidimo procedūros etapas). Šis skaičius palyginti su 2005 m. padidėjo penktadaliu. Iš jų 29 - dėl direktyvų, 2 - dėl Steigiamųjų sutarčių straipsnių, 2 – dėl sprendimų. Komisija per šiuos metus nutraukė 25 pažeidimų procedūras dėl pateiktų oficialių pranešimų (Lietuvai įvykdžius įsipareigojimus ar įrodžius savo sprendimų pagrįstumą). 2006 m. gruodžio 31 dieną nenutrauktų pažeidimo procedūrų dėl pateiktų oficialių pranešimų skaičius buvo 24.

2006 m. Komisija Lietuvai pateikė 10 pagrįstų nuomonių (antras pažeidimo procedūros etapas). 2005 m. buvo pateikta 1 pagrįsta nuomonė. Dėl 4 pagrįstų nuomonių vėliau pažeidimo procedūra nutraukta.

ES teisės pažeidimų apimčių augimas vertintinas kaip natūralus dalykas - Komisija labiau įsigilina į Lietuvos teisės aktus, ekonominiai – socialiniai partneriai geriau žino savo teises ir dažniau skundžiasi Komisijai ir t.t. Nepaisant to, Komisijos 2006 m. spalio 31 d. duomenimis, vidaus rinkos srityje Lietuva yra priskiriama toms valstybėms, prieš kurias pradėta mažiausiai pažeidimo procedūrų¹⁸. Turimomis neoficialiomis žiniomis (šie duomenys neskelbiami) Lietuva yra tarp mažiausiai pažeidimų gaunančių šalių ir kitose ES teisės srityse.

Tarp paminėtų pažeidimų, inicijuotų per 2006 m., reikėtų išskirti pažeidimus energetikos, laisvo asmenų judėjimo bei telekomunikacijų ir informacinių technologijų srityse, kurie jau yra pasiekę pagrįstos nuomonės stadiją. Inicijuodama pažeidimus dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų

¹⁶ Europos Komisijos iniciatyva sukurtas SOLVIT centrų tinklas – tai neteismo piliečių ir verslo įmonių skundų, susijusių su klaidingu ES teisės aktų taikymu ir netinkamu ES vidaus rinkos funkcionavimu, nagrinėjimo priemonė.

¹⁷ Europos Bendrijos steigimo sutarties 226 str.

¹⁸ Prieš Lietuvą yra pradėta mažiausiai pažeidimo procedūrų dėl laiku neperkeltų direktyvų (6), o pagal pažeidimus dėl neteisingo direktyvų perkėlimo Lietuva kartu su Slovėnija dalinasi antrąja vieta (12 pažeidimų).

taisyklių (direktyva 2003/55/EB, pagrįsta nuomonė pateikta antrą kartą) bei elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių (direktyva 2003/54/EB) netinkamo įgyvendinimo, Komisija nurodė, kad Lietuva nepakankamai perkėlė nuostatas dėl trečiųjų šalių teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo sistemomis nediskriminuojant sistemos naudotojų bei nuostatų dėl elektros energijos perdavimo sistemos operatorių ir skirstymo sistemos operatorių atskyrimo, taip pat neinformavo Komisijos apie įpareigojimus teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas šiuose sektoriuose. Laisvo asmenų judėjimo sektoriuje Lietuvai pradėti pažeidimai dėl laiku neperkeltų direktyvų dėl trečiųjų šalių piliečių statuso ir kitų susijusių klausimų (direktyvos 2003/109/EB ir 2004/83/EB). Šių direktyvų perkėlimui 2006 m. pabaigoje buvo priimtas Užsieniečių teisinės padėties įstatymo pakeitimo įstatymas ir kiti su juo susiję įstatymai bei šiuo metu rengiami poįstatyminiai teisės aktai. Telekomunikacijų ir informacinių technologijų srityje Komisija yra pateikusi pagrįstą nuomonę dėl universaliųjų paslaugų direktyvos (2002/22/EB) netinkamo įgyvendinimo, t.y. dėl Lietuvoje neįgyvendintos mobiliojo ryšio operatorių pareigos pagalbos tarnyboms teikti tam tikrus duomenis apie asmenų, skambinančių pagalbos telefono numeriu „112“, vietą. Šį pažeidimą planuojama pašalinti priėmus šiuo metu Seime svarstomą Elektroninių ryšių įstatymo 65 str. pakeitimo įstatymą bei atitinkamus poįstatyminius teisės aktus.

5. Atitikties lentelės

Komisijai pranešant apie ES direktyvų įgyvendinimą tam tikrais atvejais reikia pastraipsniui pateikti ir atitinkamos direktyvos, ir ją perkeliančių, ir įgyvendinančių nacionalinių teisės aktų atitikties lenteles. Siekiant aukštesnės ES teisės integravimo į Lietuvos teisę kokybės, į Seimo Statuto, Vyriausybės darbo reglamento bei ES reikalų koordinavimo taisykles buvo įtrauktos nuostatos, įpareigojančios rengėjus, teikiančius ES direktyvas perkeliančius ir įgyvendinančius teisės aktų projektus, kartu pateikti ir atitikties lentelę. Pažymima, kad rengiant įstatymų projektus atitikties lentelės reikalaujamos ir tuo atveju, jei atitinkamu projektu siekiama įgyvendinti ES reglamentus, sprendimus ar kitus teisės aktus.

2006 m. pabaigoje parengti Vyriausybės darbo reglamento ir ES reikalų koordinavimo taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu (Nr. 21), pakeitimai¹⁹. Šiais pakeitimais įtvirtinamas reikalavimas atitikties lenteles rengti ne tik Vyriausybei teikiant įstatymų ir Vyriausybės nutarimų projektus, perkeliančius ar įgyvendinančius ES direktyvas ar kitus ES teisės aktus, bet ir rengiant ministrų ir kitų valstybės institucijų vadovų įsakymų projektus, perkeliančius ir įgyvendinančius direktyvas. Šie pakeitimai padaryti atsižvelgiant į faktą, kad daugiau nei pusė nacionalinių priemonių, kuriomis perkeliama ir įgyvendinama direktyvos, yra ministrų lygio teisės aktai. Šias atitikties lenteles teisės aktų projektų rengėjai privalės talpinti Lietuvos narystės ES informacinėje sistemoje LINESIS.

2006 m. valstybės institucijos parengė ir Vyriausybės kanceliarija notifikavo Komisijai 68 direktyvų ir nacionalinių teisės aktų atitikties lenteles. Taip pat 88 atitikties lentelės pateiktos Vyriausybei kartu su įstatymų ir Vyriausybės nutarimų projektais. 2007 m. sausio 15 d. priėmus Vyriausybės darbo reglamento ir ES reikalų koordinavimo taisyklių atitinkamus pakeitimus, ir toliau bus siekiama gerinti atitikties lentelių kokybę bei tokiu būdu didinti ES teisės perkėlimo, ir nacionalinės teisėkūros skaidrumą bei efektyvumą.

6. Rezultatai ir perspektyvos

Vertinant Lietuvos pasiekimus perkeliant ir įgyvendinant ES teisę, vienu iš pagrindinių rodiklių yra kas du mėnesius Komisijos vykdomos ES šalių narių pažangos notifikuojant ES direktyvų perkėlimą į nacionalinę teisę suvestinės. 2006 metais penkiose iš šešių suvestinių Lietuva tarp 25

¹⁹ Priimti 2007 m. sausio 15 d. Vyriausybės nutarimai Nr.33 ir Nr.34.

ES valstybių narių užėmė pirmą vietą ir tik vieną kartą (birželio mėn. suvestinės duomenimis) užleido pirmaujančios poziciją ir užėmė antrą vietą.²⁰

Remiantis pasiektais rezultatais ir Komisijos vertinimais, galima teigti, kad ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo sistema Lietuvoje veikia pakankamai efektyviai.

Lietuvos ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo sistemos skiriamieji bruožai yra griežtas ir detalus procedūrų reglamentavimas, aiškus atsakomybės tarp institucijų pasiskirstymas, racionalus ir lankstus kylančių problemų sprendimo mechanizmas. Kylančius tarpinstitucinius nesutarimus siekiama išspręsti kuo žemesniame lygyje. 2006 m. darbo tvarka pavyko išspręsti daugiau nei 100 kilusių kompetencijos pasidalijimo tarp Lietuvos institucijų problemų, dėl 7 direktyvų perkėlimo ir įgyvendinimo buvo suorganizuoti pasitarimai Vyriausybės kanceliarijoje, 2 klausimai buvo svarstyti ministerijų valstybės sekretorių pasitarime.

Akcentuotina, kad ir ateityje svarbu išlaikyti didelį dėmesį ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo problematikai. Sistemai funkcionuojant sklandžiai ir problemas sprendžiant ankstyvose stadijose - „dar prieš joms kylant“ - gali susidaryti klaidingas įspūdis, kad darbai vyksta „automatiškai“ ir nereikalauja specialios priežiūros. Turint omenyje ES teisėkūros dinamiškumą ir apimtis, net ir laikinas koordinavimo mechanizmo sutrikimas gali iššaukti su ES teisės perkėlimu ir įgyvendinimu susijusių problemų „lavina“, o būtinybė jas skubiai spręsti sukeltų bereikalingą sumaištį, pareikalautų didelių administracinių išteklių.

2006 m. Lietuva išsilaikė pirmaujančiose vietose tarp ES šalių narių notifikuojant ES direktyvų perkėlimą į nacionalinę teisę. Pagal naujausią Komisijos paskelbtą suvestinę (2007 m. sausio 10 d.), Lietuva laiku buvo notifikavusi Komisijai dėl 99,82 proc. (2781 iš 2786) ES direktyvų įgyvendinimo (ES vidurkis – 99,07 proc.) ir toliau pirmavo tarp 25 ES šalių narių.

7. Išvados

- ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo procesas Lietuvoje ir toliau vyksta sklandžiai ir koordinuotai. Pasaulio bankas savo studijoje apie naujų ES šalių narių viešojo sektoriaus gebėjimus pažymi, kad²¹ „(..) Lietuvos Europos direktyvų ir reglamentų perkėlimo ir įgyvendinimo į nacionalinę teisę sistema nedviprasmiškai yra pavyzdinė visoms ES šalims narėms“.
- Remiantis įvairių apžvalgų duomenimis, Lietuva yra viena iš efektyviausiai dirbančių ir geriausių rezultatus ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo srityje pasiekusių ES šalių.
- Komisija prieš Lietuvą inicijuoja vis daugiau pažeidimo procedūrų ir tikėtina, kad ši tendencija išliks. Ši veikla ateityje iš Lietuvos institucijų pareikalaus dar daugiau pastangų.

²⁰ 2006 m. sausio 4 dieną – laiku notifikuota (įgyvendinta) 99,77 proc. direktyvų (ES vidurkis 98,93 proc.); kovo 8 d. – 99,70 proc. (ES vidurkis 98,71 proc.); gegužės 17 d. – 99,74 proc. (ES vidurkis 98,83 proc.); birželio 30 d. – 99,74 proc. (ES vidurkis 98,98 proc.); rugpjūčio 31 d. – 99,85 proc. (ES vidurkis 99,16 proc.); lapkričio 7 d. – 99,67 proc. (ES vidurkis 99,06 proc.).

²¹ Public Sector Capacity in the EU 8 (Report on Strategic Planning and Policy Management in Lithuania and Latvia. Background Paper), October 2006, World Bank

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

- Siekiant užtikrinti visavertį Lietuvos veikimą ES ir išvengti bereikalingos administracinės sumaišties, ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo klausimams ir toliau būtina skirti didelį dėmesį.

Apžvalgos santrauka

Beveik treji Lietuvos narystės Europos Sąjungoje metai leidžia aiškiau identifikuoti Lietuvos interesus ES, suvokti jų atstovavimo bei perkėlimo galimybes, taip pat tiksliau suprasti ES institucijų darbo specifiką, veiklos principus. Didėjanti Lietuvos veiklos ES institucijose patirtis sėkmingiau leidžia Lietuvai dalyvauti Europos integracijos procese.

2006 m. Lietuvai buvo reikšmingi energetikos ir transporto srityse – pradėjo keistis ES požiūris į energetikos politiką, padaryta pažanga įgyvendinant Lietuvai svarbius „europinės“ reikšmės projektus. Buvo atkreiptas dėmesys į ES priklausomybę nuo Rusijos energetinių išteklių – susirūpinta energetikos saugumu bei išreikštas pasiryžimas energetikos klausimais ES „kalbėti vienu balsu“. Pasirašytas ketinimų protokolai dėl Lietuvos ir Lenkijos elektros tinklų sujungimo. Šis projektą ES pripažino prioritetingu. 2006 m. Lietuva, Latvija ir Estija pritarė iniciatyvai statyti naują atominę elektrinę Lietuvoje. Prie šios Baltijos valstybių iniciatyvos prisijungė ir Lenkija. 2006 m. gruodžio 4 d. Taline atidaryta pirmoji elektros perdavimo jungtis tarp Baltijos šalių ir Šiaurės valstybių (povandeninis kabelis „Estlink“), integruojanti Baltijos šalių elektros energetikos sistemą į Skandinavijos šalių energetikos sistemą. 2006 m. buvo užbaigtas „Rail Baltica“ projekto galimybių studijos parengimas, 2007 m. numatoma pradėti detalesnius projektavimo darbus.

2006 m. Lietuva pasiekė reikšmingų pasiekimų, siekiant prisijungti į Šengeno erdvę. 2006 m. pabaigoje ES pritarė Portugalijos techninio sprendimo pasiūlymui, pagal kurį Šengeno narystei pasirengusios naujosios ES narės galės į Šengeno erdvę įsijungti 2007 m., nelaukdamos kol ES įdiegs naujos kartos centrinę Šengeno informacinę sistemą SIS II. Prie šio svarbaus sprendimo pasiekimo konstruktyviai prisidėjo Lietuva. Tad dabar Lietuvos galimybės laiku įsijungti į Šengeno erdvę sąlygojamos tik pačios Lietuvos techninių ir administracinių gebėjimų.

2006 m. pabaigoje Europos Komisijos paskelbtoje 2006 m. Lisabonos strategijos įgyvendinimo ataskaitoje Lietuvos pažanga vertinama gerai. Įgyvendinant nacionalinę Lisabonos strategijos įgyvendinimo programą, stipriausiomis sritimis išskiriamos: pensijų, sveikatos ir mokesčių reformos; priemonės kelių ir geležinkelių infrastruktūrai gerinti; atnaujintos Nacionalinės energetikos strategijos projekto parengimas; aktyvių darbo rinkos politikos priemonių stiprinimas; pirminio švietimo ir mokymo sistemos modernizavimas. Taip pat išskirtos politikos sritys, kurias reikia stiprinti ir skirti didžiausią prioritetą: stiprinti priemones, skirtas investavimui į Mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą; daugiau dėmesio skirti darbo jėgos mobilumui ir didesniai dalyvavimui tęstiniame (ypač vyresnio amžiaus darbuotojų) mokyje.

2006 m. taip pat išibėgėjo ES struktūrinių fondų paramos panaudojimo procesas (pagal 2004–2006 m. laikotarpį). Įsavintos ir deklaruotos visos Lietuvai 2004 m. pagal Bendrojo programavimo dokumentą skirtos ES paramos lėšos.

2006 m. Lietuva intensyviai rengėsi 2007–2013 m. finansinės perspektyvos struktūrinės paramos įsisavinimui: patvirtinta bei Europos Komisijai pateikta ES struktūrinės paramos panaudojimo strategija bei ją įgyvendinančios veiksmų programos, išskirti prioritetai, pagerinta struktūrinės paramos administravimo ir skirstymo tvarka. Pabrėžtina, kad 2007–2013 m. finansinės perspektyvos laikotarpiu ES paramos panaudojimo strategija didele dalimi susieta su Lisabonos strategijos tikslais (investicijos į žinių visuomenę, ekonomikos augimo skatinimas)

Sprendimas, kuriuo Lietuvai nebuvo leista nuo 2007 m. sausio 1 d. prisijungti prie euro erdvės

sukelė įvairių vertinimų. Lietuvos paraiškos prisijungti prie euro zonos atmetimą lėmė neatitikimas infliacijos kriterijui (mažiau nei 0,1 proc.). 2006 m. gruodžio 8 d. Vyriausybė patvirtino Lietuvos konvergencijos programą, kurioje pagal galiojančius teisės aktus ES institucijoms teikiama informacija apie vykdomą fiskalinę politiką. Lietuvos konvergencijos programoje nurodyta, kad „Lietuva sieks kuo greičiau prisijungti prie euro zonos. Vyriausybė 2006 m. spalio 4 d. pritarė nuostatai, kad palankiausias laikotarpis įstoti į euro zoną prasideda 2010 metais.

2006 m. Lietuva įgyvendindama Europos kaimynystės politiką (EKP), daugiausiai dėmesio skyrė ES santykiams su rytinėmis ES kaimynėmis. 2006 m. rugpjūčio 28 d. Lietuvos Užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas Blede (Slovėnija) vykusiame strateginiame forume suformulavo Lietuvos pasiūlymus dėl EKP reformos. Pasiūlymais siūloma ypač stiprinti praktinį bendradarbiavimą su ES nepriklausančiomis valstybėmis. 2006 m. rugsėjo 20 d. šios idėjos buvo išplėtotos Užsienio reikalų ministerijos parengtame dokumente, kuris buvo plačiai pristatytas ES valstybėse narėse ir institucijose. 2006 m. gruodžio 4 d. Komisija paskelbė komunikatą „Dėl Europos Kaimynystės politikos stiprinimo“. Jame yra atspindėta didžioji dalis Lietuvos pasiūlymų. Taip pat nemažai pastangų įdėta siekiant pradėti ES-Rusijos derybas dėl naujo Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo. Lietuva taip pat nuosekliai rėmė Ukrainos ir Moldovos europinės integracijos tikslus, teikė techninę pagalbą Pietų Kaukazo šalims. Lietuva, remdamasi savo stojimo į ES patirtimi, pasisakė už tolesnę ES „atvirų durų“ politiką su sąlyga, kad narystės siekiančios ES kaimynės įgyvendins Kopenhagos kriterijus, t.y. kad kiekviena šalis kandidatė turėtų būti vertinama individualiai, atsižvelgiant į jos pažangą ir pasirengimą įgyvendinti *acquis*. Remdamasi 2005 m. birželio 16-17 d. Europos Vadovų Tarybos išvadomis, Lietuva palaipsniui didina paramą besivystančioms šalims.

2006 m. buvo atlikti du Lietuvos integracijos į ES poveikio vertinimo tyrimai: vienas tyrimas nagrinėjo narystės ES poveikį kvalifikuotų Lietuvos viešojo sektoriaus darbuotojų darbo rinkai, kitas – ES atvirojo koordinavimo metodo įtaką. 2006 m. Pasaulio bankas paskelbė studiją, kurioje įvertino aštuonių ES naujųjų šalių narių administracinių gebėjimų raidą, šioms valstybėms įstojus į ES. Akcentuotina, kad Lietuva šioje studijoje išskiriama kaip strateginio planavimo geros praktikos pavyzdys.

2006 m. parama narystei Europos Sąjungoje išliko aukšta – apie 68 proc. Toliau buvo įgyvendinami visuomenės informavimo apie Lietuvos narystę ES uždaviniai. Valstybės institucijos įvairiomis priemonėmis teikė informaciją visuomenei aktualiaisiais su naryste ES susijusiais klausimais (pavyzdžiui, euro įvedimas, Šengeno erdvės plėtra). Šiame procese labai svarbų vaidmenį suvaidino Lietuvos apskrityse įsikūrę Europos informacijos centrai „Europe direct“. 2006 m. Vyriausybės užsakymu buvo atliktas išsamus Lietuvos viešosios nuomonės tyrimas ES darbotvarkės klausimais

2006 m. toliau buvo tobulinama Lietuvos narystės ES sistema (LINESIS), plečiamos jos panaudojimo galimybės. Buvo inicijuotas naujos LINESIS posistemės – Lietuvos atstovų duomenų bazės – sukūrimas, kurioje bus kaupiama aktuali informacija apie Lietuvos atstovus, deleguotus pristatyti poziciją tam tikrose ES institucijų darbo grupėse ar komitetuose, taip pat duomenys apie atskirų darbo grupių veiklos intensyvumą bei galimus pokyčius. Šis ir kiti LINESIS tobulinimai leis efektyviau koordinuoti ES pozicijų koordinavimą. 2006 m. gruodžio 31 dieną LINESYJE buvo registruoti 2050 vartotojų (2005 m. – 1254), iš jų 49 socialinių-ekonominių partnerių vartotojai (2005 m. – 30) iš 129 institucijų (2005 m. – 89). Realiai sistema naudojosi 867 asmenys (2005 m. – 852). Šiuo metu LINESYJE sukaupta 108 904 ES dokumentai (2005 m. – 86 993), kurių apimtis siekia 40 gigabaitų (2005 m. – 22).

2006 m. įvyko 39 Ministerijų valstybės sekretorių pasitarimai, kuriuose buvo svarstomi „europinės“ darbotvarkės klausimai. Pasitarimuose buvo apsvaistyti 39 klausimai dėl Lietuvos pozicijų COREPER I ir II posėdžiuose (atitinkamai 975 ir 1387), 2 klausimai dėl konkrečių Lietuvos pozicijų. Per metus įvyko 43 COREPER I ir 47 COREPER II posėdžiai, kuriuose Lietuvos atstovai pareiškė Lietuvos poziciją atitinkamai apie 50 ir 90 kartų.

2006 m. įvyko 85 ES Tarybos posėdžiai, kuriems parengtos 692 Lietuvos pozicijos. Didžiausias krūvis – 14 Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių tarybos (141 pozicija) ir 13 Ekonomikos ir finansinių reikalų tarybos posėdžių (131 pozicijų) – teko atitinkamai Užsienio reikalų ministerijai ir Finansų ministerijai. Iš viso 2006 m. Vyriausybės pasitarimuose svarstyta 123 klausimai, tiesiogiai susiję su ES klausimais. Iš jų svarstytos Lietuvos pozicijos dėl 85 ES Tarybos posėdžių. 4 kartus apsvaistyti ES Tarybos posėdžių rezultatai – iš jų 2 kartus aptarti Konkurencingumo tarybos rezultatai. Taip pat 2006 m. Vyriausybės pasitarimuose Vyriausybės kanceliarijos arba atsakingų institucijų iniciatyva svarstyti 38 su artimiausiais ES Tarybos posėdžiais nesusiję, tačiau Lietuvai aktualūs ES politikos klausimai.

Lietuvoje yra sukurta ir efektyviai funkcionuoja ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo sistema. Pasirinktas koordinavimo modelis bei detalus ir aiškus procedūrų reglamentavimas leidžia sistemai funkcionuoti sklandžiai bei sąlygoja, kad Lietuvos rezultatai įgyvendinant ES teisę yra vieni geriausių tarp visų ES šalių narių. Per 2006 m. Lietuva išsilaikė pirmaujančiose vietoje tarp ES šalių narių notifikuojant ES direktyvų perkėlimą į nacionalinę teisę. Pagal naujausią Europos Komisijos paskelbtą suvestinę (2007 m. sausio 10 d.), Lietuva buvo laiku notifikavusi Europos Komisijai dėl 99,82 proc. (2781 iš 2786) ES direktyvų įgyvendinimo (ES vidurkis – 99,07 proc.) ir toliau pirmavo tarp 25 ES šalių narių.

2006 m. Seimas priėmė 76 direktyvas ir kitus ES teisės aktus perkeliančius ar įgyvendinančius įstatymus, t.y. dvigubai daugiau nei 2005 m. Taip pat per 2006 metus įgyvendinant ES teisę buvo priimti 29 Vyriausybės nutarimai ir 187 ministrų įsakymų lygio teisės aktai. Per 2006 m. turėjo būti notifikuota 121 ES direktyva. Iš šio skaičiaus 2006 m. gruodžio 31 dieną 106 direktyvos (87 proc.) buvo visiškai notifikuotos (visiškai perkeltos ir įgyvendintos), 10 – iš dalies perkeltos ir įgyvendintos (ne visi teisės aktai priimti), 5 – nenotifikuotos (jų perkėlimui nepriimtas nė vienas teisės aktas).

Remiantis 2007 m. vasario 1 d. paskelbta Komisijos ataskaita (parengta 2006 m. spalio 31 d. duomenimis), Lietuva su Danija dalinasi pirmąja vieta, turėdama 0,3 proc. ES vidaus rinkos direktyvų įgyvendinimo deficitą. 2006 m. ES teisės pažeidimų apimčių augimas vertintinas kaip natūralus dalykas – Komisija labiau įsigilina į Lietuvos teisės aktus, ekonominiai – socialiniai partneriai geriau žino savo teises ir dažniau skundžiasi Komisijai ir t.t. Nepaisant to, Komisijos 2006 m. spalio 31 d. duomenimis, vidaus rinkos srityje Lietuva yra priskiriama prie valstybių, prieš kurias yra pradėta mažiausiai pažeidimo procedūrų²². Turimomis neoficialiomis žiniomis (šie duomenys neskelbiami) Lietuva yra tarp mažiausiai pažeidimų gaunančių šalių ir kitose ES teisės srityse.

²² Prieš Lietuvą yra pradėta mažiausiai pažeidimo procedūrų dėl laiku neperkeltų direktyvų (6), o pagal pažeidimus dėl neteisingo direktyvų perkėlimo Lietuva kartu su Slovėnija dalinasi antrąja vieta (12 pažeidimų).

Priedai

1. Informacija apie Lietuvos Viešojo administravimo instituto (LIVADIS) surengtus valstybės tarnautojų mokymus ES klausimais 2006 m.

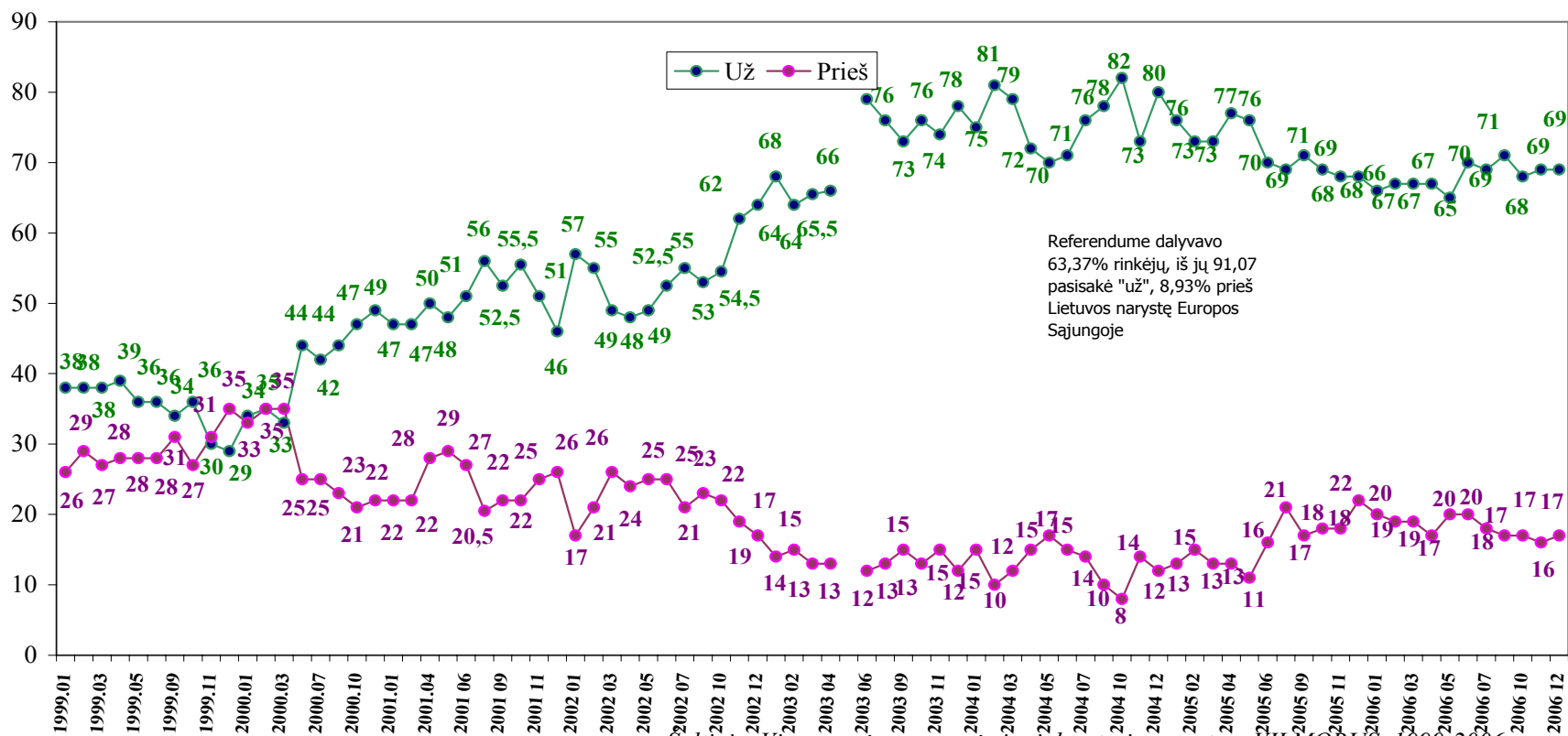
Mokymo programa	Renginių skaičius	Dalyvių skaičius renginiuose
Mokymo apie ES programos	31	488
ES paramos programų valdymo programos	7	118
Struktūrinių fondų strateginio valdymo programos	1	32
Pasirengimo atstovauti Lietuvos interesams ES institucijose programa	11	170
Kaip pasirengti dalyvauti atviruose ES institucijų konkursuose	8	187
ES institucijos ir politika (Įvadinio mokymo bendroji programa)	4	100
ES regioninė politika ir struktūriniai fondai (Įvadinio mokymo bendroji programa)	2	62
Integracijos į ES poveikis viešojo administravimo institucijoms ir struktūriniai fondai (OLYMP programa)	2	41
Kiti renginiai:		
- Informaciniai seminarai įsidarbinimo ES institucijose klausimais	3	297
- Tarptautinis seminaras-diskusija „Valstybės tarnautojų darbo užmokesčio sistemos ir jų reformos kai kuriose ES valstybėse narėse”	1	35
Iš viso:	70	1530

2. Visuomenės nuomonės Lietuvos narystės ES klausimu raida

Lietuvos gyventojų nuomonė dėl Lietuvos narystės Europos Sąjungoje 1999-2006, %

Klausimas iki referendumo: Jeigu rytoj būtų referendumas dėl Lietuvos išstojimo į Europos Sąjungą - kaip Jūs balsuotumėte: "už" ar "prieš"

Klausimas po referendumo: Ar Jūs remiate Lietuvos narystę Europos Sąjungoje?

3. Lietuvos atstovų dalyvavimo ES Tarybos bei Europos Komisijos darbo grupių ir komitetų susitikimuose statistika

3.1 lentelė. Dalyvavimo ES Tarybos darbo grupių ir komitetų susitikimuose rodikliai

	Susitikimų skaičius			
	Iš viso vyko	Iš jų dalyvauta	Dalyvavo atstovai iš sostinės	Dalyvavo atstovai iš atstovybės
Susitikimai	2922	2483 (85 proc.)	1361 (55 proc.)	1528 (62 proc.)
Darbo grupės	190	184	168	108

3.2 lentelė. Dalyvavimo ES Tarybos darbo grupių ir komitetų susitikimuose rodikliai

	Susitikimų skaičius			
	Iš viso dalyvauta	Tik iš sostinės	Tik iš atstovybės	Ir iš sostinės, ir iš atstovybės
Susitikimai	2483	955 (39 proc.)	1123 (45 proc.)	405 (16 proc.)
Darbo grupės	184	149	81	68

3.3 lentelė. Dalyvavimo ES Tarybos darbo grupių ir komitetų susitikimuose rodikliai pagal institucijų skaičių

	Susitikimų skaičius, kuriuose dalyvavo atstovai iš sostinės			
	Bendras skaičius	Iš 1 institucijos	Iš 2 institucijų	Iš 3 institucijų
Susitikimų	1361	982 (72 proc.)	293 (22 proc.)	86 (6 proc.)
Darbo grupių	168	136	28	4

3.4 lentelė. Dalyvavimo Europos Komisijos komitetų ir darbo grupių susitikimuose rodikliai

	Susitikimų skaičius			
	Iš viso vyko	Iš jų dalyvauta	Dalyvavo atstovai iš sostinės	Dalyvavo atstovai iš atstovybės
Susitikimai	1101	1026 (93 proc.)	966 (94 proc.)	162 (16 proc.)
Darbo grupės	226	219	211	64

3.5 lentelė. Dalyvavimo Europos Komisijos komitetų ir darbo grupių susitikimuose rodikliai

	Susitikimų skaičius			
	Iš viso dalyvauta	Tik iš sostinės	Tik iš atstovybės	Ir iš sostinės, ir iš atstovybės
Susitikimai	1026	864 (84 proc.)	60 (6 proc.)	102 (10 proc.)
Darbo grupės	219	204	39	34

3.6 lentelė. Dalyvavimo Europos Komisijos komitetų ir darbo grupių susitikimuose rodikliai pagal institucijų skaičių

	Susitikimų skaičius, kuriuose dalyvavo atstovai iš sostinės			
	Bendras skaičius	Iš 1 institucijos	Iš 2 institucijų	Iš 3 ir daugiau institucijų
Susitikimų	966	719 (75 proc.)	235 (24 proc.)	12 (1 proc.)
Darbo grupių	211	170	39	2

3.7 lentelė. Institucijų dalyvavimas ES Tarybos darbo grupių ir komitetų veikloje²³

Institucijos	Bendras įvykusių susitikimų sk.	Visų dalyvautų susitikimų sk. (įskaitant dalyvaujančias ir kt. institucijas bei atstovybę)	Visų dalyvautų susitikimų sk. (įskaitant ir atstovybę)	Atsakinga institucija		Dalyvaujanti institucija	Bendras iš sostinės dalyvautų susitikimų sk.	Darbo grupių skaičius	
				Iš sostinės dalyvautų susitikimų sk.	Iš sostinės dalyvautų susitikimų proc. dalis nuo bendro įvykusių susitikimų sk.	Iš sostinės dalyvautų susitikimų sk.		Ivyko	Dalyvauta
Aplinkos ministerija	158	153	151	77	49		77	4	4
Standartizacijos departamentas prie AM	5	3	3	3	60		3	1	1
Finansų ministerija	201	186	183	93	46		93	16	16
Muitinės departamentas prie FM	23	23	23	20	87	1	21	2	2
Krašto apsaugos ministerija	148	85	85	85	57	2	87	2	2
Kultūros ministerija	43	43	43	34	79		34	3	3
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	70	68	68	33	47		33	4	4
Susisiekimo ministerija	134	130	123	14	10		14	6	6
Valstybinė kelių transporto inspekcija prie SM	3	1	1	1	33		1	1	1
Lietuvos saugios laivybos administracija						7	7		
Sveikatos apsaugos ministerija	24	24	24	7	29		7	1	1
Farmacijos departamentas prie SAM	15	13	12	10	67		10	1	1
Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie SAM	15	12	12	11	73		11	1	1
Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie SAM						11	11		
Respublikinis mitybos centras	21	18	18	17	81		17	8	8
Higienos institutas							0		
Valstybinis aplinkos sveikatos centras	7	5	5	5	71		5	1	1
Vilniaus visuomenės sveikatos centras							0		
Švietimo ir mokslo ministerija	55	44	44	17	31		17	4	4
Teisingumo ministerija	104	86	86	70	67	2	72	8	7
Europos teisės departamentas prie TM	68	6	4	2	3		2	2	2
Nac. vartotojų teisių apsaugos tarnyba prie TM	21	21	21	9	43		9	1	1
Ūkio ministerija	105	103	102	61	58	24	85	8	8
VĮ Energetikos agentūra						7	7		

²³ Dalyvavimo suvestinė parengta 2006 m. vykusių ES Tarybos darbo grupių ir komitetų posėdžių ataskaitų (patalpintų į LINESIS iki 2007 m. sausio 5 d.) pagrindu. Duomenys pateikiami apie kiekvieną LR instituciją ar įstaigą, patvirtintą 2006 m. gegužės 5 d. LR Ministro Pirmininko potvarkiu Nr. 89.

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

Institucijos	Bendras įvykusių susitikimų sk.	Visų dalyvautų susitikimų sk. (įskaitant dalyvaujančias ir kt. institucijas bei atstovybę)	Visų dalyvautų susitikimų sk. (įskaitant ir atstovybę)	Atsakinga institucija		Dalyvaujant i institucija	Bendras iš sostinės dalyvautų susitikimų sk.	Darbo grupių skaičius	
Užsienio reikalų ministerija	1258	1096	1080	426	34	8	434	47	46
Vidaus reikalų ministerija	34	24	22	18	53		18	5	5
Informatikos ir ryšių departamentas prie VRM	11	11	11	11	100	1	12	1	1
Migracijos departamentas prie VRM	32	32	32	32	100	19	51	3	3
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo dep. prie VRM	16	15	15	15	94		15	1	1
Policijos departamentas prie VRM	42	40	40	38	90	14	52	5	5
Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie VRM	4	2	2	2	50		2	1	1
Valstybės tarnybos departamentas prie VRM	12	12	12	12	100		12	1	1
Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM	26	17	17	17	65	11	28	2	2
Žemės ūkio ministerija	70	63	61	54	77		54	21	19
Žuvininkystės departamentas prie ŽŪM	64	40	39	29	45		29	3	2
Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie ŽŪM	3	2	2	2	67		2	1	1
Nacionalinė žemės tarnyba prie ŽŪM						1	1		
Lietuvos valstybinis augalų veislių tyrimo centras	1	1	1	1	100		1	1	1
Valstybinė augalų apsaugos tarnyba	15	15	15	13	87		13	5	5
Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba	22	15	15	10	45		10	8	7
Valstybės saugumo departamentas	13	4	4	4	31		4	2	2
Kitos institucijos							0		
Narkotikų kontrolės departamentas prie LRV	10	10	10	10	100		10	1	1
Statistikos departamentas prie LRV	19	19	19	19	100		19	1	1
Lietuvos bankas						4	4		
LR Vyriausybės kanceliarija	29	25	23	6	21		6	2	2
Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija	13	8	3	3	23		3	1	1
Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija	1	1	1	1	100		1	1	1
Valstybinis patentų biuras	7	7	7	5	71		5	3	3
49	2922	2483	2439	1297	44	113	1410*	190	184

*šis skaičius nesutampa su 4.1 lentelėje pateiktu dalyvavimo atstovų iš sostinės skaičiumi (1361), nes iš 1410 susitikimų 49-iose posėdžiuose kartu dalyvavo atsakingos ir kitų institucijų atstovai.

3.8 lentelė. ES Tarybos komitetų ir darbo grupių posėdžiai, kuriuose nebuvo dalyvauta

Kodas	ES Tarybos komitetai ir darbo grupės	Atsakinga institucija	Už dalyvavimą atsakingų institucijų skaičius	Įvykusių posėdžių skaičius
B.10	Teisinių duomenų tvarkymo darbo grupė	Teisingumo ministerija	1	3
C.35	Administracinių reikalų ir protokolo darbo grupė (CFSP)	Užsienio reikalų ministerija	1	1
F.12 (f)	Tarptautinės vynuogių ir vyno įstaigos (OIV) pogrupis	Žemės ūkio ministerija	2	1
F.22 (b)	Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (OECD) pogrupis	Žemės ūkio ministerija	1	2
F.21 (f)	Potsdamo grupės pogrupis	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba	1	7
F.23 (n)	Žuvų ir žuvininkystės produktų pogrupis	Žuvininkystės departamentas prie ŽŪM	1	2

3.9 lentelė. Institucijų atstovų deleguotų asmenų skaičius darbui ES Tarybos darbo grupėse ir komitetuose (pagal 2006 m. MP potvarkį Nr. 89)

Institucija	Institucijų deleguotų asmenų skaičius	Darbo grupių skaičius			Viso
		Pagrindinis atstovas	Pakaitinis atstovas	Dalyvaujanti institucija	
Aplinkos ministerija	59	67	7	2	76
Lietuvos standartizacijos departamentas prie AM	2	1	1	0	2
Finansų ministerija	22	20	8	1	29
Muitinės departamentas prie FM	7	3	2	3	8
Krašto apsaugos ministerija	8	3	4	9	16
Kultūros ministerija	6	3	3	1	7
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	18	14	7	4	25
Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie SADM	1	0	0	1	1
Susisiekimo ministerija	24	10	14	6	30
Valstybinė kelių transporto inspekcija prie SM	4	2	2	2	6
Lietuvos automobilių kelių direkcija prie SM	2	0	0	2	2
Lietuvos saugios laivybos administracija	2	0	0	2	2
Transporto investicijų direkcija	1	0	0	1	1
Sveikatos apsaugos ministerija	5	1	3	1	5
Farmacijos departamentas prie SAM	2	1	1	0	2
Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie SAM	2	1	1	0	2
Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie SAM	2	0	0	2	2
Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba prie SAM	5	0	0	18	18
Respublikinis mitybos centras	9	12	12	1	25
Valstybinė ligonių kasa prie SAM	3	0	0	4	4
Higienos institutas	2	0	0	2	2

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

Institucija	Institucijų deleguotų asmenų skaičius	Darbo grupių skaičius			
		Pagrindinis atstovas	Pakaitinis atstovas	Dalyvaujanti institucija	Viso
Valstybinis aplinkos sveikatos centras	6	2	2	2	6
Švietimo ir mokslo ministerija	7	4	5	0	9
Teisingumo ministerija	19	8	13	5	26
Europos teisės departamentas prie TM	5	2	2	2	6
Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba prie TM	2	2	0	0	2
Ūkio ministerija	32	9	13	17	39
Valstybinis turizmo departamentas prie ŪM	1	0	0	1	1
VĮ Energetikos agentūra	1	0	0	2	1
Užsienio reikalų ministerija	69	54	50	14	118
Vidaus reikalų ministerija	15	7	5	9	21
Informatikos ir ryšių departamentas prie VRM	1	1	0	2	3
Migracijos departamentas prie VRM	9	4	3	3	10
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie VRM	2	1	1	0	2
Policijos departamentas prie VRM	11	5	5	3	13
Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie VRM	2	1	1	0	2
Valstybės tarnybos departamentas prie VRM	2	1	1	0	2
Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM	9	3	3	3	9
Žemės ūkio ministerija	39	67	60	2	129
Nacionalinė mokėjimo agentūra prie ŽŪM	5	1	1	3	5
Žuvininkystės departamentas prie ŽŪM	11	4	8	0	12
Nacionalinė žemės tarnyba prie ŽŪM	1	0	0	1	1
Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie ŽŪM	2	2	2	0	4
Valstybinė augalų apsaugos tarnyba	10	7	7	0	14
Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba	20	12	12	11	35
Lietuvos valstybinė veterinarijos preparatų inspekcija	1	0	0	1	1
Nacionalinė veterinarijos laboratorija	1	1	0	0	1
Valstybės saugumo departamentas	5	3	2	1	6
Vyriausybinių ryšių centras prie VSD	1	0	0	1	1
LR ginklų fondas prie LRV (1 atstovas - 3 DG)	1	0	0	3	3
Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie LRV	1	0	0	1	1
Lietuvos archyvų departamentas prie LRV	2	0	0	2	2
Narkotikų kontrolės departamentas prie LRV	2	1	1	0	2
Statistikos departamentas prie LRV	1	1	0	0	1
Konkurencijos taryba	1	1	0	0	1
Lietuvos bankas	3	0	0	3	3
Nacionalinė teismų administracija	1	0	0	1	1
Radiacinės saugos centras	3	0	0	4	4
LR ryšių reguliavimo tarnyba	4	0	0	4	4

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

Institucija	Institucijų deleguotų asmenų skaičius	Darbo grupių skaičius			
		Pagrindinis atstovas	Pakaitinis atstovas	Dalyvaujanti institucija	Viso
Specialiųjų tyrimų tarnyba	2	0	0	2	2
LR Vyriausybės kanceliarija	9	2	2	5	9
Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija	2	1	0	2	3
Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija	2	1	1	0	2
Valstybinis patentų biuras	3	3	2	0	5
Vertybinių popierių komisija	1	0	0	1	1
Vilniaus apygardos prokuratūra	1	0	0	1	1
66	514	349	251	174	789

1 asmuo vidutiniškai dalyvauja 1,5 DG

3.10 lentelė. Atstovų ES institucijų darbo grupėse ir komitetuose kaita (2004 m. II p. - 2006 m.)

Institucijos pavadinimas	"Patirties sukaupimo" proc.*	Institucijų deleguotų asmenų skaičius				Iškritusių asmenų sk.**	Kaitos koeficientas
		2006 m. potvarkis Nr. 89	2005 m. potvarkiai Nr. 236	2004 m. potvarkis Nr. 328	2004 m. potvarkis Nr. 103		
Aplinkos ministerija	34 iš 66 - 52 proc.	66	54	51	47	13	28
Aplinkos apsaugos agentūra	4 iš 8 - 50 proc.	8	6		7	3	43
Lietuvos standartizacijos departamentas prie AM	2 iš 4 - 50 proc.	4	2	1	2	0	0
Valstybinė metrologijos tarnyba prie AM	1 iš 1 - 100 proc.	1	2		1	0	0
Finansų ministerija	7 iš 36 - 19 proc.	36	38	20	23	16	70
Muitinės departamentas prie FM	16 iš 28 - 57 proc.	28	25	6	23	7	30
Valstybinė mokesčių inspekcija prie FM	2 iš 5 - 40 proc.	5	7		3	1	33
Krašto apsaugos ministerija	0 iš 8 - 0 proc.	8	6	3		0	
Kultūros ministerija	2 iš 7 - 29 proc.	7	8	5	5	3	60
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	14 iš 38 - 37 proc.	38	37	20	24	10	42
Lietuvos darbo birža prie SADM	0 iš 2 - 0 proc.	2	4	2	2	2	100
Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba prie SADM	1 iš 2 - 50 proc.	2	2	1	2	1	50
Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie SADM	1 iš 4 - 25 proc.	4	2	1	1	0	0
Susisiekimo ministerija	14 iš 42 - 33 proc.	42	48	19	24	10	42
Civilinės aviacijos administracija	2 iš 9 - 22 proc.	9	7	2	4	2	50
Lietuvos automobilių kelių direkcija prie SM	0 iš 2 - 0 proc.	2	2			0	
Lietuvos saugios laivybos administracija	2 iš 13 - 15 proc.	13	5	2	5	3	60
Valstybinė kelių transporto inspekcija prie SM	2 iš 10 - 20 proc.	10	6	1	2	0	0
Transporto investicijų direkcija	0 iš 1 - 0 proc.	1	2			0	
Sveikatos apsaugos ministerija	7 iš 27 - 26 proc.	27	20	6	8	1	13
Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie SAM	2 iš 11 - 18 proc.	11	4	2	2	0	0
Valstybinis aplinkos sveikatos centras	3 iš 8 - 38 proc.	8	5	2	3	0	0
Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba prie SAM	2 iš 8 - 25 proc.	8	2	2	2	0	0
Valstybinė ligonių kasa prie SAM	2 iš 8 - 25 proc.	8	3	1	3	1	33
Vilniaus visuomenės sveikatos centras	0 iš 2 - 0 proc.	2	1	1	1	1	100
Higienos institutas	1 iš 5 - 20 proc.	5	4		1	0	0

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

Institucijos pavadinimas	"Patirties sukaupimo" proc.*	Institucijų deleguotų asmenų skaičius				Iškritusių asmenų sk.**	Kaitos koeficientas
		2006 m. potvarkis Nr. 89	2005 m. potvarkiai Nr. 236	2004 m. potvarkis Nr. 328	2004 m. potvarkis Nr. 103		
Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie SAM	2 iš 4 - 50 proc.	4	2	1	2	0	0
Farmacijos departamentas prie SAM	1 iš 5 - 20 proc.	5	4	1	1	0	0
Švietimo ir mokslo ministerija	7 iš 17 - 41 proc.	17	22	10	19	12	63
Teisingumo ministerija	3 iš 20 - 15 proc.	20	17	12	11	8	73
Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba prie TM	2 iš 5 - 40 proc.	5	5	1	2	0	0
Europos teisės departamentas prie TM	2 iš 5 - 40 proc.	5	7	4	3	1	33
Ūkio ministerija	15 iš 45 - 33 proc.	45	40	18	26	11	42
Valstybinis turizmo departamentas prie ŪM	0 iš 1 - 0 proc.	1	1			0	
Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie ŪM	1 iš 2 - 50 proc.	2	2	1	1	0	0
Užsienio reikalų ministerija	17 iš 70 - 24 proc.	70	81	63	50	33	66
Vidaus reikalų ministerija	7 iš 20 - 35 proc.	20	22	10	15	8	53
Policijos departamentas prie VRM	4 iš 13 - 31 proc.	13	14	11	9	5	56
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie VRM	0 iš 6 - 0 proc.	6	5	1		0	
Migracijos departamentas prie VRM	5 iš 12 - 42 proc.	12	14	9	8	3	38
Informatikos ir ryšių departamentas prie VRM	1 iš 2 - 50 proc.	2	3	3	2	1	50
Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM	4 iš 9 - 44 proc.	9	7	5	5	1	20
Valstybės tarnybos departamentas prie VRM	1 iš 2 - 50 proc.	2	2	1	1	0	0
Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie VRM	0 iš 4 - 0 proc.	4	4	1	1	1	100
Žemės ūkio ministerija	23 iš 50 - 46 proc.	50	49	28	31	8	26
Valstybinė seklų ir grūdų tarnyba prie ŽŪM	2 iš 2 - 100 proc.	2	2	1	2	0	0
Žuvininkystės departamentas prie ŽŪM	4 iš 17 - 24 proc.	17	13	3	7	3	43
Nacionalinė mokėjimo agentūra prie ŽŪM	1 iš 7 - 14 proc.	7	8	1	3	2	67
Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba	10 iš 27 - 37 proc.	27	28	13	11	1	9
Valstybinė augalų apsaugos tarnyba	7 iš 10 - 70 proc.	10	10	6	7	0	0
Nacionalinė žemės tarnyba prie ŽŪM	0 iš 1 - 0 proc.	1	1			0	
Nacionalinė veterinarijos laboratorija	0 iš 1 - 0 proc.	1	2	1	1	1	100
Lietuvos valstybinė veterinarijos preparatų inspekcija	0 iš 1 - 0 proc.	1	2	1		0	
VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra	0 iš 3 - 0 proc.	3	1			0	
Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie LRV	5 iš 7 - 71 proc.	7	14	2	5	0	0
Konkurencijos taryba	3 iš 10 - 30 proc.	10	7	1	5	2	40
Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas	1 iš 2 - 50 proc.	2	2		1	0	0
LR ginklų fondas prie LRV	1 iš 2 - 50 proc.	2	2	1	2	1	50
Lietuvos bankas	4 iš 6 - 67 proc.	6	5	2	5	1	20
LR ryšių reguliavimo tarnyba	4 iš 11 - 36 proc.	11	13	4	9	5	56
LR Vyriausybės kanceliarija	2 iš 9 - 22 proc.	9	7	8	3	1	33
Radiacinės saugos centras	0 iš 7 - 0 proc.	7	6	1	1	1	100
Respublikinis mitybos centras	6 iš 9 - 67 proc.	9	9	7	9	3	33
Statistikos departamentas prie LRV	4 iš 7 - 57 proc.	7	8	2	6	2	33
Viešųjų pirkimų tarnyba prie LRV	0 iš 2 - 0 proc.	2	2			0	

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

Institucijos pavadinimas	"Patirties sukaupimo" proc.*	Institucijų deleguotų asmenų skaičius				Iškritusių asmenų sk.**	Kaitos koeficientas
		2006 m. potvarkis Nr. 89	2005 m. potvarkiai Nr. 236	2004 m. potvarkis Nr. 328	2004 m. potvarkis Nr. 103		
Vertybinių popierių komisija	1 iš 2 - 50 proc.	2	5	4	3	2	67
Valstybinis patentų biuras	1 iš 4 - 25 proc.	4	4	2	2	1	50
Valstybės saugumo departamentas	2 iš 5 - 40 proc.	5	5	4	4	2	50
Vyriausybinių ryšių centras prie VSD	0 iš 1 - 0 proc.	1	2			0	
Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija	0 iš 2 - 0 proc.	2	2	1		0	
Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija	1 iš 3 - 33 proc.	3	2	1	1	0	0
Lietuvos archyvų departamentas prie LRV	0 iš 2 - 0 proc.	2	2	1		0	
Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba	0 iš 1 - 0 proc.	1	2			0	
Nacionalinė teismų administracija	0 iš 1 - 0 proc.	1	1	1	1	1	100
Vilniaus apygardos prokuratūra	1 iš 1 - 100 proc.	1	1	1	1	0	0
Narkotikų kontrolės departamentas prie LRV	0 iš 3 - 0 proc.	3	3	2		0	
Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūra	0 iš 1 - 0 proc.	1	2			0	
Specialiųjų tyrimų tarnyba	0 iš 2 - 0 proc.	2	2	2	2	2	100
Valstybinė duomenų apsaugos tarnyba	0 iš 2 - 0 proc.	2				0	
VĮ Energetikos agentūra	0 iš 3 - 0 proc.	3	2			0	
	276 iš 821- 34 proc.	821	780	401	473	197	42

* Asmenų, patvirtintų pirmajame potvarkyje Nr. 103 ir perėjusių į potvarkį Nr. 89, skaičius.

** Asmenų, kurie buvo patvirtinti potvarkyje Nr. 103, bet nepateko į potvarkį Nr. 89, skaičius.

4. Kelionės išlaidų į ES Tarybos darbo grupių ir komitetų posėdžius kompensavimas

Institucija	Kompensuotų susitikimų skaičius	Kompensuotų susitikimų skaičius, vykstant tik į ES Tarybos darbo grupes	Kompensuotų išlaidų suma, Lt
Aplinkos ministerija	101	88	153 314,50
Lietuvos standartizacijos departamentas	3	3	3 909
Finansų ministerija	97	64	168 186,52
Muitinės departamentas prie FM	31	31	43 103
Muitinės informacinių sistemų centras	2	2	2 622
Krašto apsaugos ministerija	1	1	984
Krizių valdymo centras prie KAM	3	3	3 683
Kultūros ministerija	44	41	67 274
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	52	40	97 820
Jaunimo reikalų departamentas prie SADM	1	1	1 296
Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie SADM	12	12	16 033
Susisiekimo ministerija	12	0	16 134
Valstybinė kelių transporto inspekcija prie SM	2	2	3 197
Lietuvos saugios laivybos administracija	13	13	22 574
Sveikatos apsaugos ministerija	8	8	15 632,63
Farmacijos departamentas prie SAM	9	9	12 397
Respublikinis mitybos centras	23	23	33 155
Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba prie SAM	1	1	1 147
Valstybinis aplinkos sveikatos centras	4	4	6 841
Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centras	1	1	1 552
Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie SAM	13	13	18 870
Švietimo ir mokslo ministerija	15	9	26 366
Tarptautinių mokslo ir technologijų plėtros programų agentūra	3	3	4 338
Teisingumo ministerija	93	93	152 056
Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba prie TM	10	10	13 313
Ūkio ministerija	101	92	184 320
VĮ Energetikos agentūra	9	6	15 403
Užsienio reikalų ministerija	348	299	595 756,98
LR nuolatinė atstovybė prie Jungtinių Tautų biuro ir kitų tarptautinių organizacijų Ženevoje	25	25	63 263,92
LR nuolatinė atstovybė ES	2	2	2 446
Vidaus reikalų ministerija	48	35	88 049
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie VRM	15	15	21 559
Valstybinė sienos apsaugos tarnyba prie VRM	40	40	59 671,85
Valstybės tarnybos departamentas prie VRM	12	12	18 308
Migracijos departamentas prie VRM	49	49	77 669
Informatikos ir ryšių departamentas prie VRM	11	11	18 334,51
Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba prie VRM	1	1	1 621

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

Institucija	Kompensuotų susitikimų skaičius	Kompensuotų susitikimų skaičius, vykstant tik į ES Tarybos darbo grupes	Kompensuotų išlaidų suma, Lt
Policijos departamentas prie VRM	58	58	89 564
Informacinės politikos departamentas prie VRM	1	1	1 895
Vadovybės apsaugos departamentas prie VRM	8	0	33 886,25
Žemės ūkio ministerija	128	90	223 647
Žuvininkystės departamentas prie ŽŪM	33	28	51 673
Valstybinė augalų apsaugos tarnyba	16	16	27 758
Lietuvos valstybinis augalų veislių tyrimo centras	1	1	1 226
Nacionalinė žemės tarnyba prie ŽŪM	1	1	1 159
Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie ŽŪM	4	4	5 671
Kitos valstybės institucijos ir įstaigos			
Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba	23	23	59 060
Pasienio ir transporto valstybinė veterinarijos tarnyba	6	6	11 220
Lietuvos valstybinė veterinarijos preparatų inspekcija	1	1	1 356
LR Prezidento kanceliarija	5	0	16 535
LR Vyriausybės kanceliarija	15	1	61 502,96
Narkotikų kontrolės departamentas prie LRV	10	10	13 162
Valstybės saugumo departamentas	11	11	17 963,13
Statistikos departamentas prie LRV	22	22	33 503
Valstybinis patentų biuras	6	6	8 371,9
Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija	11	11	20 024
Iš viso	1575	1352	2 711 377,2

5. Ministerijų valstybės sekretorių pasitarimuose svarstyti Europos integracijos klausimai

Vyko 39 ministerijų valstybės sekretorių pasitarimai, kuriuose buvo europinės darbotvarkės klausimų. Buvo svarstoma:

a) klausimai, susiję su Lietuvos Respublikos pozicijomis:

- Su COREPER I ir II posėdžiams teikiamomis Lietuvos Respublikos pozicijomis susiję klausimai – **39**.
- Pateikta suvestinė (žiniai) dėl Lietuvos pozicijų rengimo pirminiams ES teisės aktų projektams būklės ir dėl ES Tarybos darbo grupių ataskaitų teikimo – **39**.
- 2 klausimai dėl konkrečių Lietuvos pozicijų:
 - o Klausimas dėl pozicijos dėl 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 895/2006/EB, nustatančio supaprastintą asmenų kontrolės prie išorės sienų režimą, grindžiamą vienašališku Čekijos, Estijos, Kipro, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Maltos, Lenkijos, Slovėnijos, Slovakijos tam tikrų dokumentų pripažinimu lygiaverčiais jų išduodamoms nacionalinėms vizoms tranzito per jų teritoriją tikslu.
 - o Klausimas dėl pozicijos dėl 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 896/2006/EB, nustatančio supaprastintą asmenų kontrolės prie išorės sienų režimą, grindžiamą valstybių narių vienašališku tam tikrų Šveicarijos ir Lichtenšteino išduotų leidimų gyventi pripažinimu tranzito per jų teritoriją tikslu.

b) kiti klausimai:

- Klausimai dėl ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo plano ir jo vykdymo – **10**.
- Klausimas dėl aukšto rango ir kitų LR piliečių įsidarbinimo ES institucijose.
- Klausimas dėl ES teisės aktų, reglamentuojančių ES finansinę perspektyvą 2007 – 2013 m., svarstymo eigos.
- Vyriausybės veiklos politikos srityje 2005 m. apžvalgos pristatymas.
- Klausimas dėl pastabų teikimo ES teisės aktams ir jų projektams lietuvių kalba reglamentavimo.
- Klausimas dėl 1998 m. gegužės 7 d. Tarybos direktyvos 98/29/EB ir 1984 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvos 84/568/EEB perkėlimo į nacionalinę teisę.
- Klausimas dėl 2007 m. Lietuvos ES politikos aktualiausių klausimo sąvado (pagal 2007 m. Komisijos teisėkūros ir darbo programą).

6. 2006 m. ES Tarybų statistika (posėdžių ir parengtų pozicijų skaičius)

ES Tarybos pavadinimas	ES Tarybos posėdžių skaičius 2006 m. (2005 m.)	Parengta pozicijų ES Tarybų posėdžiams 2006 m. (per LINESIS)	ES Tarybos rezultatų aptarimas Vyriausybės pasitarime (kartai) 2006 m.
Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių taryba	14 (14)	141	-
Ekonomikos ir finansų taryba	11 (13)	121	-
Žemės ūkio ir žuvininkystės taryba	11 (11)	70	-
Teisingumo ir vidaus reikalų taryba	6 (7)	75	1
Transporto, telekomunikacijų ir energetikos taryba	6 (4)	60	-
Konkurencingumo taryba	5 (7)	34	2
Aplinkos taryba	4 (4)	33	-
Užimtumo, socialinių reikalų, sveikatos ir vartotojų apsaugos taryba	4 (3)	51	1
Švietimo, jaunimo ir kultūros reikalų taryba	3 (3)	31	-
Vadovų Taryba	3 (4)	7	-
Kiti susitikimai:			
Neformalus ES Užsienio reikalų ministrų susitikimas	1 (1)	-	
Neformali gynybos ministrų taryba	2 (1)	9	
Neformali ES Taryba (ES vadovų susitikimas, Lahti (Suomija).	1 (-)	9	
Neformali ES Taryba (Aplinkos taryba)	2 (-)	2	
Neformali ES Taryba (ES Konkurencingumo Taryba)	2 (-)	4	
Neformali ES Taryba (Žemės ūkio taryba)	2 (-)	2	
Neformali ES Taryba (Sveikatos apsaugos ministrai)	1 (-)	6	
Neformali ES Taryba (ES Ekonomikos ir finansinių reikalų (ECOFIN) Taryba)	2 (-)	11	
Neformali ES Taryba (Jaunimo reikalų ministrai)	1 (-)	1	
Neformali ES Taryba (Švietimo ministrai)	1 (-)	6	
Neformali ES Taryba (Darbo ir socialinių reikalų taryba)	1 (-)	2	
Neformali ES Taryba (Teisingumo ir vidaus reikalų taryba)	2 (-)	18	
Viso:	85 (73)	692	4

7. ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo proceso 2006 m. statistiniai duomenys
(koordinavimo apimtis - 45 LR institucijoms)

- 1) **Registruota** ir LR institucijoms išsiųsta priimtų ES teisės aktų skaičius: **2311**
Iš jų:
 - a) Direktyvų **168**, iš kurių: **154** direktyvos - priimtose ir paskelbtose 2006-01-01 – 2006-12-31, **14** direktyvų priimtų ir paskelbtų - iki 2006-01-01 (papildomai identifikuotos direktyvos).
 - b) Reglamentų, sprendimų ir kitų teisės aktų skaičius: **2155**.
- 2) Iš LR institucijų **gautų atsakymų** skaičius: **573** (vienu raštu pateikiamas atsakymas dėl kelių ar keliolikos ES teisės aktų).
- 3) Iš Lietuvos Respublikos institucijų gautų „**nesutikimų**“ dėl atsakomybės už priskirtus ES teisės aktus ir šių ES teisės aktų priskyrimų kitoms Lietuvos Respublikos institucijoms skaičius: **103**.
- 4) Išnagrinėtų ir į **ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo planą** įtrauktų priemonių skaičius:
 - a) Perkeliančių ir įgyvendinančių ES direktyvas – **126** priemonės, įgyvendinančios **100** direktyvų.
Iš jų:
 - i) Įstatymų sk. – **16** priemonių, įgyvendinančių **16** direktyvų;
 - ii) Vyriausybės nutarimų sk. – **9** priemonės, įgyvendinančios **6** direktyvas;
 - iii) Ministrų, kitų institucijų ar įstaigų vadovų įsakymų sk. – **101** priemonė, įgyvendinanti **81** direktyvą;
 - iv) Nacionalinės priemonės nebūtinės **22** direktyvoms;
 - v) Dėl **46** direktyvų pasiūlymai dar nepateikti (nesuėjus ES reikalų koordinavimo taisyklėse numatytam 3 savaičių terminui).
 - b) Įgyvendinančių ES reglamentus, sprendimus ir kitus ES teisės aktus- **116** priemonių, įgyvendinančių **91** ES teisės aktą.

Iš jų:
 - i) Įstatymų sk. – **19** priemonių, įgyvendinančių **18** ES teisės aktų;
 - ii) Vyriausybės nutarimų sk. – **22** priemonės, įgyvendinančios **20** ES teisės aktų;
 - iii) Ministrų, kitų institucijų ar įstaigų vadovų įsakymų sk. – **66** priemonės, įgyvendinančios **59** ES teisės aktus;
 - iv) Kitų dokumentinių priemonių sk. – **9** priemonės, įgyvendinančios **8** ES teisės aktus.
 - v) Nacionalinės priemonės nebūtinės **1952** ES teisės aktams.
 - vi) Dėl **112** ES teisės aktų pasiūlymai dar nepateikti (nesuėjus ES reikalų koordinavimo taisyklėse numatytam 3 savaičių terminui).
- 5) Iš viso **priimta nacionalinių priemonių** per 2006 metus:
 - a) Perkeliančių ir įgyvendinančių direktyvas - **170**:
 - i) įstatymų - **31**;
 - ii) Vyriausybės nutarimų – **9**;

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

- iii) Ministrų, kitų institucijų ir įstaigų vadovų įsakymų – **130**.
- b) Įgyvendinančių reglamentus, sprendimus ir kitus ES teisės aktus - **113**:
 - i) įstatymų – **24**;
 - ii) Vyriausybės nutarimų - **20**;
 - iii) Ministrų, kitų institucijų ir įstaigų vadovų įsakymų – **57**;
 - iv) Kitų priemonių – **12**.
- 6) Išanalizuotų **institucijų ataskaitų** apie ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo plano priemonių vykdymą skaičius: **267** raštai (vienu raštu pateikiama ataskaita dėl kelių ar keliolikos ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo plano priemonių).
- 7) ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo **planų bei jų vykdymo ataskaitų** pristatymų ministerijų valstybės sekretorių pasitarimuose skaičius - **11**.
- 8) Specifinių ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo **problemų sprendimas**:
 - a) Suorganizuotų specialių (koordinacinių) pasitarimų skaičius – **6** (dėl direktyvų 2005/35/EB, 2002/22/EB, 84/568/EEB, 98/29/EB, 2004/52/EB, 2004/54/EB, 2004/9/EB ir dėl ES teisės aktų vertimų);
 - b) Ministerijų valstybės sekretorių pasitarimuose apsvaistytų klausimų skaičius **2**.
- 9) Su ES teisės perkėlimu ir įgyvendinimu susijusių **įstatymų monitoringas**:
 - a) parengta ir išplatinta šių įstatymų rengimo būklės apžvalgų: **50**;
 - b) pateikta ir pristatyta šių įstatymų rengimo būklės apžvalgų:
 - i) Seimo Europos reikalų komitetui - **11**;
 - ii) ministerijų valstybės sekretorių pasitarimams – **1**.
- 10) **Notifikavimas** apie direktyvų įgyvendinimą:
 - a) Notifikuotų direktyvų bendras skaičius: **205** direktyvos, iš jų **98** direktyvos, kurių įgyvendinimo terminas 2006-01-01 – 2006-12-31 .
 - b) Direktyvų, kurių įgyvendinimo terminas **2006-01-01 – 2006-12-31**, bendras skaičius: **121**, iš jų:
 - i) pilnai notifikuota (visiškas direktyvos perkėlimas) - **106** direktyvos (per 2006-01-01 – 2006-12-31 laikotarpį notifikuota – **91** direktyva);
 - ii) dalinai notifikuota (dalinis direktyvos perkėlimas) – **10** direktyvų (per 2006-01-01 – 2006-12-31 laikotarpį notifikuota – **7** direktyvos);
 - iii) nenotifikuota (neperkeltas nei vienas LR teisės aktas) – **5** direktyvos;
 - iv) laiku notifikuotos direktyvos (iki direktyvoje numatytos įgyvendinimo datos) – **57** direktyvos.
 - c) Notifikuotų nacionalinių įgyvendinimo priemonių skaičius: **485**.
- 11) **Atitikties lentelių** pildymo priežiūra:
 - a) Išanalizuotų ir Komisijai perduotų direktyvų ir LR teisės aktų atitikties lentelių skaičius: **68**;
 - b) Išanalizuotų direktyvų (kitų ES teisės aktų) ir LR teisės aktų projektų atitikties lentelių, teikiamų ministerijų valstybės sekretorių pasitarimams, Vyriausybės pasitarimams ir posėdžiams, skaičius: **88**, dėl šių lentelių parengta **36** pažymos dėl pastabų.
- 12) Suvestinių apie **vidaus rinkos direktyvų** perkėlimą parengimas (Vidaus rinkos generalinio direktorato prašymu): **2** (2006-05-30, 2006-10-31):

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

2006-10-31 duomenimis informacija pateikta apie **1718** direktyvų perkėlimą. Iš jų - **1635** direktyvų įgyvendinimo terminas baigėsi iki 2006-10-31:

- (a) pilnai perkeltos – **1630** direktyvos;
- (b) dalinai perkeltos - **2 (0,1 proc.)** direktyvos;
- (c) neperkeltos - **3 (0,2 proc.)** direktyvos.

13) ES teisės pažeidimų procedūros priežiūra per 2006 metus:

- a) Iš Europos Komisijos gauta:
 - i) **33** oficialūs pranešimai (29 - dėl direktyvų, 2 – dėl steigiamųjų sutarčių straipsnių, 2 – dėl sprendimų), dėl 12 iš jų (11 direktyvų ir 1 sprendimo) vėliau nutraukta pažeidimo procedūra;
 - ii) **10** pagrįstų nuomonių (dėl direktyvų), dėl 4 iš jų vėliau nutraukta pažeidimo procedūra;
 - iii) **8** paklausimai dėl papildomos informacijos apie direktyvų perkėlimą;
- b) Iš viso nutraukta pažeidimo procedūrų:
 - i) Dėl oficialių pranešimų – 25;
 - ii) Dėl pagrįstų nuomonių - 4.
- c) Išanalizuotų ministerijų ir kitų valstybės institucijų parengtų atsakymų Komisijai dėl pažeidimų skaičius: **43** (dėl 33 oficialių pranešimų, 10 pagrįstų nuomonių);
- d) Surengtų susitikimų dėl probleminių pažeidimų skaičius: **5** (dėl direktyvų 2002/22/EB, 84/568/EEB, 98/29/EB, 2004/52/EB, 2004/54/EB, 2004/9/EB);
- e) Parengta medžiaga į Vyriausybės pasitarimą: dėl Lietuvos pozicijų dėl **7** pagrįstų nuomonių.

8. Lietuvos bei ES suderėtų pereinamųjų laikotarpių įgyvendinimo būklė

Derybose dėl Lietuvos narystės ES buvo suderėti 25 pereinamieji laikotarpiai (toliau – PL). Iš jų trys PL buvo paprašyti iš ES pusės. Be to, jau pasibaigus deryboms (po 2002 m.) iki Lietuvos narystės ES pradžios buvo nustatyti dar keturi papildomi PL Mokesčių ir Aplinkos derybiniuose skyriuose.

Atkreiptinas dėmesys, kad pereinamieji laikotarpiai tarpusavyje skiriasi savo įgyvendinimo terminais bei sudėtingumo lygiu. Iš viso Lietuvai skirtų PL buvo suderėta dešimtyje (iš 31) derybinių skyrių. Daugiau kaip pusė visų PL buvo suderėta pagal 7-ąjį derybinį skyrių dėl Žemės ūkio (9 PL) bei 22-ąjį dėl Aplinkos (6 PL). Pagal sudėtingumo įgyvendinimą išsiskiria Aplinkos, Žemės ūkio, Laisvo prekių judėjimo bei Mokesčių derybiniuose skyriuose suderėti PL. Didžiausi iššūkiai, su kuriais susiduriama įgyvendinant PL, susiję su didžiulių investicijų poreikiu (įgyvendinant brangiai kainuojančius aplinkosauginius reikalavimus), ūkio bei žemės ūkio subjektų nepakankamu pajėgumu laiku įvykdyti reikalavimus (įgyvendinant ES veterinarinius reikalavimus pieno ūkiuose), klausimo jautrumu (akcizų, taikomų cigaretėms bei benzinui, lygio pakėlimas iki ES minimalaus lygio).

Iki 2006 metų pradžios Lietuva buvo jau įgyvendinusi 5 PL. Šiuo laikotarpiu visiškai buvo įgyvendinti du PL transporto srityje (dėl trečiųjų šalių triukšmingų orlaivių skrydžių Kauno oro uoste bei dėl kontrolės sistemos nustatymo iki 1987 m. pagamintose transporto priemonėse, vykdančiose vidaus vežimus) ir trys – žemės ūkio srityse (dėl bulvių žiedinio puvinio kontrolės reikalavimų įgyvendinimo, dėl sėklų ir kitų dauginamųjų medžiagų, užaugintų ne ekologinės gamybos ūkiuose, naudojimo ekologinės gamybos ūkiuose bei dėl sertifikuoto ekologiško cukraus naudojimo ekologinės gamybos bitynuose).

Per 2006 m. Lietuva įgyvendino dar 6 pereinamuosius laikotarpius, kurių galiojimas baigėsi iki 2007 m. sausio 1 d.

(1) Laisvo prekių judėjimo srityje dėl vaistinių preparatų registravimo pagal *acquis* reikalavimus užbaigtas vienas sudėtingiausių Lietuvos PL. Pabrėžtina, kad įgyvendinant ES teisės normas 2006 m. buvo sustabdyti 22 vaistinių preparatų rinkodaros pažymėjimų (registravimo liudijimų) galiojimai, 58-uonių – šiuo metu yra nagrinėjami ir 251 – buvo panaikintas. 2007 m. kovo 16 d. Valstybinės vaistų kontrolės tarnyba priims galutinį sprendimą dėl sustabdytų vaistinių preparatų rinkodaros pažymėjimų galiojimų – įvertinus ir nustačius dokumentacijos trūkumus bus panaikintas galiojimas, o įvertinus ir neradus trūkumų – panaikintas sustabdymas. Iš viso iki 2007 m. pradžios pagal *acquis* buvo atnaujinta apie 4000 vaistinių preparatų rinkodaros pažymėjimų (registravimo liudijimų).

Žemės ūkio srityje praėjusiais metais pasibaigė trys PL. (2) Pereinamasis laikotarpis dėl ES veterinarijos reikalavimų įdiegimo Lietuvos mėsos, pieno ir žuvies perdirbimo įmonėse Lietuvai buvo suteiktas dėl didelių investicijų bei laiko sąnaudų, reikalingų įmonių modernizavimo procesams užbaigti. Iš viso buvo 16 pereinamojo laikotarpio įmonių, kurias Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba 2006 m. nuodugnai patikrino. Patikrinimų metu buvo nustatyta, kad 14 iš jų įgyvendino reikalavimus, 2 įmonės neįgyvendino reikalavimų ir gamybinę veiklą turėjo nutraukti. (3) Tuo tarpu pereinamojo laikotarpio, per kurį Lietuvos pieno ūkiai turėjo atitikti ES veterinarinius reikalavimus, ES teisės normas dėl didžiulio ūkio subjektų, kurių atžvilgiu taikytas PL, skaičiaus (2006 m. Lietuvoje buvo 62 445 pieno ūkiai) sekėsi įgyvendinti sunkiau. Patikrinus visus anksčiau neatitikusius reikalavimų pieno ūkius, buvo nustatyta, kad 1667 pieno ūkiai, kurie pagamina 1,5

proc. viso pieno, neatitinka dalies reikalavimų. Atkreiptinas dėmesys, kad tai 1-2 karves laikantys pieno ūkiai, turintys problemų dėl patalpų, bet ne dėl pieno kokybės. (4) Pereinamasis laikotarpis, suteikęs Lietuvai galimybę skirti karvės žindinės išmokas neproduktyvioms pieninėms karvėms, jeigu jos bus sukergtos su mėšinių veislių buliais arba jų apsėklintos bei šių karvių pienas nebus tinkamas pardavimui, niekada nebuvo taikytas, kadangi vyraujant smulkiems mišrios gyvulininkystės ūkiams nebuvo įmanoma užtikrinti šių karvių pieno netiekimo reikalavimo. Taigi pastarojo PL užbaigimas Lietuvai nekėlė jokių rūpesčių.

Taip pat šiemet buvo įgyvendinti du pereinamieji laikotarpiai atitinkamai aplinkos bei transporto politikos srityse. (5) Nuo 2007 m. sausio 1 d. vidaus rinkoje veikiančioms Lietuvos kelių transporto įmonėms buvo pradėti taikyti ES esantys fiskalinio pajėgumo reikalavimai, pagal kuriuos, vežant keleivius autobusais arba krovinius tarptautiniais maršrutais, įmonės turtas turi siekti 32 000 litų pirmajai transporto priemonei bei 18 000 litų kiekvienai kitai. Šis PL buvo įgyvendinimas etapais, todėl perėjimas prie ES standartų Lietuvos transporto įmonėms nesukėlė didesnių sunkumų. (6) Aplinkos srityje Lietuva privalėjo įdiegti ES standartus atitinkančią pakuočių atliekų tvarkymo sistemą, siekiant įgyvendinti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 94/62/EB nustatytas pakuočių atliekų panaudojimo ir perdirbimo užduotis. Akcentuotina, kad, remiantis preliminariais duomenimis, Lietuvos panaudojimo ir perdirbimo rodikliai viršija tarpinių rodiklių reikalavimus: 2005 m. panaudota 42 proc. visų pakuočių atliekų (numatyta 37 proc.) bei perdirbta 42 proc. (numatyta 33 proc.), todėl Lietuva šį reikalavimą įvykdė su kaupu (duomenų dėl 2006 m. dar nėra).

2006 m. Lietuva toliau tęsė bei rengėsi kitų PL įgyvendinimui, kuriuos numatoma užbaigti vėliau nei 2007 m. sausio 1 d. Daugumos jų įgyvendinimo tarpiniai rezultatai yra optimistiniai (pasiekti tarpinio laikotarpio užsibrėžti tikslai), tai leidžia tikėtis, kad Lietuva laiku įvykdys prisiimtus derybinius įsipareigojimus.

Didelis dėmesys buvo skiriamas per 2007 m. numatomiems užbaigti 4 PL – po du Laivės teikti paslaugas ir Aplinkos derybiniuose skyriuose. Nuo 2008 m. sausio 1 d. Lietuva bus visiškai pasirengusi laikytis įsipareigojimų, pagal kuriuos draudimo išmoka (1) investuotojams bei (2) indėlininkams pasieks ES lygį, t.y. 20 000 eurų atitinkančią sumą litais. (3) Aplinkos srityje PL buvo suderėtas, kad būtų pasiruošta valyti miestų nuotekas pagal ES direktyvų reikalavimus. 2007 m. gruodžio 31 d. baigiasi pirmasis šio PL įgyvendinimo terminas (galutinai šis PL turės bus įgyvendintas 2009 m. gruodžio 31 d.), pagal kurį, Lietuvoje esančių aglomeracijų, turinčių daugiau kaip 10 000 gyventojų, nuotekos turės būti valomos pagal ES reikalavimus. Remiantis Aplinkos ministerijos pateiktais duomenimis, 22 aglomeracijose (iš viso Lietuvoje yra 38-ios aglomeracijos, turinčios daugiau nei 10 000 gyventojų) nuotekos jau dabar valomos pagal direktyvos reikalavimus. Visose reikalavimų neatitinkančiose 16-oje aglomeracijų vykdomi nuotekų valymo įrenginių projektavimo / statybos darbai. (4) Per 2007 m. taip pat turės bus užbaigtas įsipareigojimas dėl lakiųjų organinių junginių išsiskyrimo į aplinką laikant benzina ir tiekiant iš terminalų į degalines. Šiuo metu užbaigta ar iki pereinamojo laikotarpio pabaigos numatoma užbaigti visų stacionarių antžeminių talpyklų konstrukcijų bei terminalų atitikimą 94/63/EB direktyvos reikalavimams. Paminėtina, kad AB „Mažeikių nafta“ įrengė geležinkelių cisternų pripildymo estakadą, kuri yra pritaikyta sandariam geležinkelio cisternų pripildymui. Be to, pagal minėtos direktyvos reikalavimus Lietuva turi laikytis griežtų reikalavimų degalinių įrangai. Šiuo metu iš 701-os Lietuvoje esančios degalinės reikalavimų neatitinka 35-ios. Aplinkos ministerija planuoja, kad iki numatyto PL uždarymo termino minėtos degalinės visus reikalavimus atitiks. Šiam tikslui pasiekti numatoma stiprinti kontrolės mechanizmus.

2009 m. baigiasi pereinamasis laikotarpis, kuriuo Lietuvai leidžiama vidaus vartojimui tiekti 3,2, 2,5 ir 1,0 proc. riebumo pieną (šio asortimento pieno nėra numatyta Europos Tarybos reglamente Nr.

2597/97). 2006 m. Žemės ūkio ministerija apklausė kitų ES šalių institucijas apie gaminamo geriamojo pieno asortimentą. Pagal gautus atsakymus buvo parengta apibendrinta informacija, kuri rodo, kad ir kitos šalys gamina ženkliai platesnį geriamojo asortimentą, nei nustatyta Tarybos reglamente. Žemės ūkio ministerija svarsto galimybę prašyti Komisiją pratęsti PL bei kartu su kitomis šalimis yra pateikusi siūlymą peržiūrėti geriamojo pieno asortimentą Tarybos reglamente, taip įgyvendinant ES teisės aktų supaprastinimo veiksmus. Iš Komisijos gautas pranešimas, kad 2007 m. numatoma svarstyti geriamojo pieno reglamento pakeitimo projektą.

Lietuva tvirtai laikosi įsipareigojimų dėl elektrinių išmetamų teršalų kiekio. Stojimo sutartyje Lietuvai yra numatytos elektrinių išmetamo 28300 tonų sieros dioksido (SO₂) ir 4600 tonų azoto oksido (NO_x) kiekio kvotos. Paskaičiuota, kad 2005 m. bendras SO₂ siekė 3898 tonas, NO_x – 1974. 14-ame Energetikos derybiniam skyriuje numatytas PL įpareigoja iki 2009 m. sausio 31 d. sukaupti visų trijų naftos produktų kategorijų atsargų ne mažiau kaip 90 dienų. Kasmetinius terminus Lietuva iki šiol įvykdo.

Kaip jau buvo minėta, iš ES pusės buvo išsiderėti 3 PL. (1) Pagal Laisvo asmenų judėjimo derybinio skyriaus numatytą PL, ES senbuvės narės iki 7 metų galės riboti laisvą darbo jėgos judėjimą iš Lietuvos ir kitų naujųjų ES šalių narių. 2006 m. pabaigoje Airija, Jungtinė karalystė, Švedija, Graikija, Ispanija, Italija, Portugalija ir Suomija neribojo laisvo darbo jėgos judėjimo iš Lietuvos. Palyginus su 2005 m. pabaiga, kuomet Lietuvai darbo jėgos apribojimų netaikė tik trys šalys (Airija, Jungtinė karalystė, Švedija), šioje srityje pasiekta reikšminga pažanga. Be to, Lietuva visada remia dvišales ir Komisijos iniciatyvas, kuriomis siekiama panaikinti šį PL. Tokią poziciją atsispindi ir Lietuvos sprendimas netaikyti darbo jėgos judėjimo apribojimų 2007 m. į ES įstojusių Bulgarijos bei Rumunijos piliečiams. (2) Žemės ūkio srityje nustatytos tiesioginės išmokos Lietuvos ūkininkams iki 2013 m. turės pasiekti ES mokamų išmokų lygį. Išmokos Lietuvos ūkininkams didinamos pagal nustatytą grafiką ir 2006 m. siekė 61 proc. ES lygio (35 proc. pagrindinė išmoka iš ES biudžeto ir 26 proc. papildoma išmoka), 2007 m. sieks 70 procentų. Pabrėžtina, kad Lietuva ne kartą kėlė klausimą dėl greitesnio tiesioginių išmokų lygmens suvienodinimo. (3) Transporto srityje ES taiko Lietuvai 5 metų PL dėl kabotažinių vežimų²⁴. Šio PL metu įmonės, įsteigtos Lietuvoje, negali veikti kitų ES šalių vidaus vežimų rinkoje bei tuo pačiu įmonės, įsteigtos ES šalyse, negali teikti vidaus vežimų paslaugų Lietuvos rinkoje. Pagal Komisijos informaciją, kabotažas Lietuvos vežėjams leidžiamas Kipre, Danijoje, Estijoje, Airijoje, Maltoje, Portugalijoje, Slovėnijoje ir Slovakijoje. Atitinkamai šių šalių vežėjai gali vykdyti kabotažinius vežimus Lietuvoje.

²⁴ Kabotažiniai vežimai - vežimai, atliekami tarp pakrovimo - iškrovimo punktų, esančių kitos valstybės teritorijoje

9. Bylos, dėl kurių Lietuvos Respublika 2006 m. priėmė poziciją pateikti rašytines pastabas

Nr.	Byla	Inicijavusi institucija	Rezoliucijos data	Bylos esmė
Bylos dėl netiesioginių ieškinių				
1.	Byla C-63/06 <i>Profisa prieš Muitinės departamentą prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos</i>	Lietuvos Vyriausias Administracinis Teismas	2006 04 03	Šioje byloje Lietuvos Vyriausias Administracinis Teismas pateikė klausimą dėl akcizo mokesčio direktyvos 92/83/EEB nuostatų. Teismas klausia, ar direktyvos nuostatos turėtų būti aiškinamos kaip įpareigojančios atleisti nuo akcizo mokesčio iš trečiųjų valstybių įvežamą etilo alkoholį, esantį šokolado gaminiuose, jei jo kiekis neviršija 8,5 litro šimto kilogramų šokolado gaminio.
2.	Byla C-55/06 <i>Arcor AG & Co. KG prieš Vokietijos Federacinę Respubliką</i>	Ryšių reguliavimo tarnyba	2006 05 04	Šioje byloje Vokietijos teismas pateikė prejudicinius klausimus dėl Reglamento 2887/2000/EB dėl atsietos prieigos prie vietinės linijos nuostatų, įtvirtinančių orientacijos į sąnaudas įpareigojimą didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems operatoriams, aiškinimo.
3.	Byla C-147/06, 148/06 SECAP	Viešųjų pirkimų tarnyba	2006 07 04	Nacionalinis teismas šioje byloje pateikė prejudicinius klausimus, susijusius su viešųjų pirkimų direktyvomis 97/37/EEB ir 2004/18/EB nepaprastai maža pasiūlyta kaina bei procedūriniais tokio pasiūlymo įvertinimo aspektais
4.	Byla C-190/06 <i>Belgacom Mobile SA</i>	Ryšių reguliavimo tarnyba	2006 08 01	Prašyme dėl prejudicinio sprendimo nacionalinis teismas pateikė klausimus, susijusius su GSM sietuvų naudojimo reglamentavimu pagal ES teisę. Nacionalinis teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar GSM sietuvų pagalba teikiamos paslaugos laikytinos elektroninių ryšių paslaugomis; kaip turėtų būtų apskaičiuojamos tokių sietuvų naudojimo sąnaudos; taip pat keliamas klausimas, kokios trukmės laikinąsias apsaugos priemonės gali nustatyti nacionalinė reguliavimo institucija ginčo atveju.

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

5.	Byla C-241/06 <i>Lämmerzahl</i>	Viešųjų pirkimų tarnyba	2006 09 05	Šioje byloje VFR teismas pateikė prejudicinius klausimus dėl Direktyvų 89/665/EEB ir 92/50/EB, kuriose prašoma išaiškinti atitinkamas šių direktyvų nuostatas dėl pranešimo apie oficialių pasiūlymų konkursą formos ir galimybės peržiūrėti perkančiosios organizacijos sprendimą dėl viešojo pirkimo sutarties sudarymo; taip pat keliamas klausimas dėl reikalavimų, taikytinų sutarties vertės nustatymui reikšmingai informacijai, pateikiamai pranešime apie viešąjį pirkimą.
6.	Byla C-262/06 <i>Deutsche Telekom AG prieš Vokietijos Federacinę Respubliką</i>	Ryšių reguliavimo tarnyba	2006 09 19	Byloje keliami klausimai, ar ES teisė (konkrečiai naujoji ES elektroninių ryšių reguliavimo sistema: Direktyva 2002/21/EB; Direktyva 2002/22/EB) reikalauja, kad būtų palikti pagal iki šių direktyvų įsigaliojimo galiojusiuose teisės aktuose nustatyti įpareigojimai didelę įtaką rinkoje turintiems ūkio subjektams, kol bus baigtos rinkų tyrimų procedūros pagal naująją reguliavimo sistemą.
7.	Byla C-303/06 <i>S. Coleman prieš Attridge Law ir Steve Law</i>	Lygių galimybių kontrolierius; Neįgaliųjų reikalų departamentas prie SADM	2006 10 13	Nacionalinis teismas ETT pateikė klausimą, kuriuo iš esmės siekia išsiaiškinti, ar ES teisė (konkrečiai Direktyva 2000/78/EB) draudžia diskriminavimą asmens negalios pagrindu, kai pats asmuo nėra neįgalus, tačiau yra diskriminuojamas dėl su juo susijusio asmens negalios.
8.	Byla C-353/06 <i>Grunkin et Paul</i>	Teisingumo ministerija; Europos teisės departamentas	2006 12 07	Byloje keliamas klausimas, ar su EB sutarties 12 ir 18 str. suderinamos nacionalinės teisės normos, kurios pavardžių nustatymo taisyklės sieja tik su pilietybe, pvz., neleidžia registruoti iš tėvo ir motinos, kurie yra tos valstybės piliečiai, pavardės sudarytos vaiko pavardės, kuri jau įrašyta kitos valstybės narės išduotame gimimo liudijime.
Bylos dėl tiesioginių ieškinių				
1.	Byla C-440/05 <i>Europos Komisija prieš ES Tarybą</i>	Teisingumo ministerija	2006 03 15	Šioje byloje Komisija ginčija ES Tarybos 2005 m. liepos 12 d. priimto pamatinio sprendimo 2005/667/TVR dėl baudžiamosios teisės sistemos stiprinimo, įgyvendinant teršimui iš laivų taikomą teisę teisėtumą. Lietuvos Respublika į bylą įstojo ES Tarybos pusėje ir teigia, kad ginčijamas pamatinis sprendimas yra teisėtas.

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

2.	Byla C–205/06 <i>Komisija prieš Austriją</i>	Užsienio ministerija reikalų	2006 08 24	Šioje byloje Komisija pateikė ieškinį Austrijos Respublikai dėl išipareigojimų pagal ES teisę nevykdymo. Komisijos teigimu, sudarydama investicijų skatinimo ir apsaugos sutartis su tam tikromis trečiosiomis valstybėmis, kuriose yra nuostatos apie laisvą su investicijomis susijusių lėšų pervedimą, Austrija pažeidė EB sutarties 57, 59 ir 60 str. Lietuvos Respublika į šią bylą įstojo Austrijos pusėje.
3.	Byla C–249/06 <i>Komisija prieš Švediją</i>	Užsienio ministerija reikalų	2006 09 13	Šioje byloje Komisija pateikė ieškinį Švedijos Karalystei dėl išipareigojimų pagal ES teisę nevykdymo. Komisijos teigimu, sudarydama investicijų skatinimo ir apsaugos sutartis su tam tikromis trečiosiomis valstybėmis, kuriose yra nuostatos apie laisvą su investicijomis susijusių lėšų pervedimą, Švedija pažeidė EB sutarties 57, 59 ir 60 str. Lietuvos Respublika pateikė prašymą įstoti Švedijos pusėje.

10. Svarbiausi Lietuvos Europos politikos įvykiai 2006 m. (kronika)

2006 m. sausio 29-30 d. Lietuvoje viešėjo Europos gynybos agentūros vykdančysis direktorius Nick Witney.

2006 m. kovo 23-24 d. Europos Vadovų Taryba (EVT) sutarė dėl Lisabonos užimtumo ir augimo strategijos atnaujinimo (tartasi dėl konkrečių prioritetinių sričių – didesnio investavimo į žinias ir inovacijas, verslo potencialo, ypač mažas ir vidutinės įmonės, realizavimo; prioritetinių kategorijų užimtumo galimybių didinimo), dėl bendros Europos energetikos kūrimo, taip pat buvo diskutuojama dėl naujosios Paslaugų direktyvos, priimta deklaracija dėl Baltarusijos, buvo pritarta Europos lyčių lygybės paktui.

2006 m. balandžio 25 d. pramonininkų ir darbdavių konfederacijos sąjungos (UNICE) prezidentas Ernest-Antoine Seilliere Vilniuje susitiko su Ministru Pirmininku Algirdu Brazausku.

2006 m. balandžio 30 d. Lietuvoje išrinkti Europos Parlamento nariai Vilniuje susitiko su Ministru Pirmininku Algirdu Brazausku. Pagrindinė susitikimo tema – euro zonos plėtra.

2006 m. gegužės 4 – 5 d. Lietuvoje, Vilniuje vyko tarptautinė konferencija „Bendros kaimynystės bendra vizija“. Konferencijoje buvo aptartas regioninio bendradarbiavimo, ypač Demokratinio pasirinkimo bendrijos svarbos Europos ir transatlantinei integracijai, klausimas.

2006 m. gegužės 4-5 d. Lietuvoje, Susisiekimo ministerijoje, lankėsi Europos Parlamento Transporto ir turizmo komiteto 14 narių delegacija, kuriems buvo pristatytos Lietuvos transporto sektoriaus aktualijos – kaimynystė su Kaliningrado sritimi, *Rail Baltica* projekto įgyvendinimas, Lietuvos geležinkelių sektoriaus liberalizavimas.

2006 m. gegužės 5 d. *Rail Baltica* projekto Komisijos koordinatorius Pavel Telička Vilniuje susitiko su Ministru Pirmininku Algirdu Brazausku. Susitikimo metu buvo pristatyta minėto projekto situacija, pasibaigus pirmajam etapui - projekto atkarpų tiesimo koordinavimo tarp valstybių narių ir finansavimo šaltinių paieškai.

2006 m. gegužės 8 d. Komisijos narys energetikai Andris Piebalgs susitiko su Ministru Pirmininku Algirdu Brazausku Vilniuje darbinį pietų metu, per kuriuos aptarė Baltijos valstybių vaidmenį ES Energetikos politikos srityje, prioritetinių jungčių plano, Šiaurės Europos dujotiekio, dujų rinkos liberalizavimo, santykių su Rusija (dujų ir naftos sektoriuje), Ignalinos atominės elektrinės, biokuro gamybos ir vartojimo klausimus.

2006 m. gegužės 11 d. pirmą sykį Lietuvoje įvyko 11-oji Šiaurės ir Baltijos valstybių (NB6) finansų ministrų konferencija (ir Šiaurės investicijų banko posėdis), kurioje aptartos konkurencingumo didinimo regione galimybės.

2006 m. gegužės 22 d. Komisijos narė Dalia Grybauskaitė Vilniuje susitiko su Ministru Pirmininku Algirdu Brazausku ir aptarė aktyvesnio Lietuvos vaidmens, įsisavinant ES struktūrines bei paramos lėšas, galimybes bei kitus klausimus.

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

2006 m. gegužės 29 d. vykusioje Konkurencingumo Taryboje Lietuva susilaikė balsuodama dėl Paslaugų direktyvos. Nepaisant daugelio padarytų kompromisinių nuolaidų, nepavyko priimti pakankamai ambicingos direktyvos, už kurią nuosekliai pasisakė Lietuva.

2006 m. birželio 9 d. Komisijos narė, atsakinga už žemės ūkį ir kaimo plėtrą, Mariann Fischer Boel lankėsi Lietuvoje. Susitikimų metu Seime bei Žemės ūkio ministerijoje viešnia kalbėjo apie būtinybę reformuoti Bendrąją žemės ūkio politiką, ES – Rusijos bendradarbiavimo perspektyvas žemės ūkyje, kvietė Lietuvos ūkininkus jungtis į asociacijas ir daugiau tarpusavyje bendradarbiauti.

2006 m. birželio 15-16 d. vykusioje EVT buvo diskutuojama euro zonos plėtros klausimu, ES plėtros ir ateities klausimu (sutarta labiau orientotis į konkrečius darbus, kad vėliausiai iki 2008 m. pabaigos būtų galima priimti sprendimus dėl tolesnio ES Konstitucijos likimo), sutarta dėl faktinės galimos Šengeno erdvės plėtros datos (2007-ieji metai), dėl išorinės energetikos politikos (nustatytas prioritetas užbaigti derybas dėl Energetikos chartijos tranzito protokolo ir užtikrinti, kad Energetikos chartijos sutartį ratifikuotų visos ją pasirašiusios šalys).

2006 m. birželio 21 d. Antrojo operatyvinių tyrimų departamento prie Krašto apsaugos ministerijos direktorius plk. Gintaras Bagdonas buvo išrinktas ES Karinio štabo viršininko pavaduotoju žvalgybai.

2006 m. liepos 6 d. buvo atidarytas Vilniaus Universiteto Mini modelis Europos parke. Šventėje dalyvavo Lietuvos, Belgijos ir ES institucijų pareigūnai, užsienio diplomatai, lietuvių bendruomenės Belgijoje nariai.

2006 m. rugpjūčio 27-29 d. Bledė, Slovėnijoje, vyko tarptautinė konferencija „Kaspijos perspektyva 2008“. Buvo svarstomi ES apsirūpinimo energetiniais ištekliais klausimai ir ES santykių su Rytų kaimynėmis plėtros perspektyvos. Taip pat įvyko dvišaliai Lietuvos užsienio reikalų ministro P.Vaitiekūno susitikimai su Gruzijos vicepremjėru ir euroatlantinės integracijos ministru G. Baramidze, Slovėnijos užsienio reikalų ministru D. Rupeliu, Slovakijos užsienio reikalų ministru J. Kubišu ir ES išorinių santykių komisare B. Ferrero Waldner

2006 m. rugsėjo pradžioje Briuselio II Europos mokykloje buvo įsteigta Lietuvių kalbos sekcija darželyje ir pradinėse klasėse. Atidarymo šventėje dalyvavo Švietimo ir mokslo ministrė Roma Žakaitienė ir Lietuvos Nuolatinis atstovas ES Rytis Martikonis.

2006 m. spalio 2 d. Komisijos narys, atsakingas už ekonomikos ir pinigų reikalus, Joaquin Almunia Vilniuje susitiko su Ministru Pirmininku Gediminu Kirkilu ir aptarė Lietuvos pasirengimą įsivesti eurą, dalyvavo konferencijoje „Lietuva ir euras“ ir skaitė joje pranešimą.

Neformalioje EVT 2006 m. spalio 20 d. Lahtyje, Suomijoje, buvo diskutuota dėl išorinės energetikos politikos (energetinis saugumas, bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis, ES vidaus energijos rinka ir kt.), dėl inovacijų ir konkurencingumo (inovacijų programos, jų finansavimo klausimas, valstybės pagalba inovacijų srityje, globalizacija ir konkurencingumas), aptarti migracijos, Šengeno erdvės plėtros bei ES – Rusijos bendradarbiavimo klausimai.

2006 m. spalio 26 d. *Rail Baltica* projekto Komisijos koordinatorius Pavel Telička, antrą kartą viešėdamas Lietuvoje, Vilniuje susitiko su Ministru Pirmininku Gediminu Kirkilu bei pristatė Lietuvai svarbaus projekto situaciją, vykdant jo antrąjį etapą.

LR Vyriausybės veiklos Europos integracijos srityje 2006 m. apžvalga

2006 m. lapkričio 13 d. buvo pasirašytas Supratimo memorandumas tarp Lietuvos, Lenkijos, Latvijos, Slovakijos ir Vokietijos, kuriame apibrėžiami bendros ES Kovingės grupės formavimo ir veiklos principai. Ši Kovingė grupė budės 2010 m. pirmą pusmetį. Lietuvos indėlis - iki 200 karių (pėstininkų kuopa, logistikos, medicinos ir karo policijos elementai).

2006 m. lapkričio 16 d. Finansų ministras, viešėdamas Frankfurte prie Maino, Vokietijoje, Euro finansų savaitėje Vidurio ir Rytų Europos kongrese pasakė kalbą „Euro zonos plėtra: struktūra ir laikas“.

2006 m. lapkričio 16–17 d. Europos tinklų ir informacijos saugumo agentūros (ENISA) vykduantysis direktorius Andrea Pirotti lankėsi Vilniuje, kur dalyvavo ir skaitė pranešimą antrojoje tarptautinėje Europos tinklų ir informacijos saugumo konferencijoje „Organizacijų informacinių sistemų ir tinklų saugumo užtikrinimas“, bendrai organizuotoje ENISA, Susisiekimo ministerijos, Ryšių reguliavimo tarnybos ir Vidaus reikalų ministerijos.

2006 m. lapkričio 19 – 20 d. Briuselyje, Belgijoje, Lietuvos užsienio reikalų ministras P. Vaitiekūnas skaitė pranešimą Komisijos organizuotoje konferencijoje „Europos Sąjungos išorinės energetikos politikos link: energetinių išteklių tiekimo saugumo užtikrinimas“.

2006 m. gruodžio 1 d. ES Užimtumo, socialinės apsaugos, sveikatos ir vartotojų reikalų taryba pritarė Europos lyčių lygybės instituto būstinės steigimui Lietuvoje.

2006 m. gruodžio 4-5 d. ES Teisingumo ir vidaus reikalų taryba pritarė Portugalijos pasiūlytam Šengeno erdvės plėtros variantui *SISone4all*. Narystei Šengeno erdvėje pasirengusios naujosios ES valstybės narės 2007-ųjų pabaigoje galės jungtis prie jau veikiančios Šengeno informacinės sistemos SIS I +, nelaukdamos, kol bus sukurta naujosios kartos centrinė Šengeno informacinė sistema SIS II. Vidinių sausumos sienų atvėrimas planuojamas 2007 m. gruodį, o oro sienų – 2008 m. kovo mėnesį.

2006 m. pabaigoje Latvijai apribojus krovinių transporto judėjimą iš Lietuvos, gruodžio 13 – 14 d. buvo organizuotas Įmonių ir pramonės generalinio direktorato vadovo reguliacinės politikos sričiai Michel Ayrat bei jį lydintios delegacijos vizitas į Lietuvą. Komisija išpėjo Latviją, siekdama, kad ateityje tokie incidentai nebesikartotų.

2006 m. gruodžio 14-15 d. EVT toliau tartasi dėl ES plėtros, priimtas sprendimas dėl Šengeno erdvės plėtros (vidinių sausumos sienų kontrolė turėtų būti panaikinta 2007 metų pabaigoje, o oro sienų kontrolė – 2008 m. kovo mėn.), diskutuota dėl inovacijų bei Europos energetikos politikos klausimų (patvirtinta, kad būtina 2007 m. pradžioje sukurti energijos tiekimo patikimumo korespondentų tinklą).

2006 m. gruodžio 22 d. Lietuvoje išrinkti Europos Parlamento nariai Vilniuje susitiko su Ministru Pirmininku Gediminu Kirkilu ir aptarė Lietuvos ES politikos prioritetus, apsikeitė nuomonėmis dėl Lietuvai svarbių ES darbotvarkės ir vidaus problemų.